

Raport z badania ewaluacyjnego Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

Opracował Wydział ds. Badań i Analiz
Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi
Łódź, 2021

Spis treści

Wprowadzenie	4
Metody i techniki zastosowane na potrzeby badania ewaluacyjnego	6
Ewaluacyjne ankiety rozdawane (badanie osób zainteresowanych podczas spotkań dla mieszkańców województwa łódzkiego)	7
Analiza danych pozyskanych w toku konsultacji z mieszkańcami województwa łódzkiego	9
Wywiad typu CAWI (Computer Assisted Web Interview) z udziałem autorów projektów zadań	10
Wywiad typu CAWI (Computer Assisted Web Interview) z udziałem osób głosujących na projekty zadań	13
Zasady realizacji IV edycji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”	15
Finansowanie realizacji zadań w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na rok 2021	16
Zgłaszanie projektów zadań do Budżetu Obywatelskiego	16
Zasady oceny projektów zadań zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego	18
Zasady wyboru zadań do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego	19
Ocena zasad realizacji Budżetu Obywatelskiego przez osoby głosujące na wybrane projekty zadań ...	21
Opinia mieszkańców dotycząca zasad głosowania	21
Opinia mieszkańców dotycząca zasad realizacji BO	23
Opinia autorów zadań dotycząca zasad realizacji BO	24
Harmonogram działań zrealizowanych w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”	25
Komunikacja dotycząca BO – źródła informacji skierowanej do mieszkańców województwa i podejmowane działania	29
Popularność poszczególnych form promocji i informowania o Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS”	30
Strona internetowa <i>bo.lodzkie.pl</i>	32
Fanpage „Budżet Obywatelski Województwa Łódzkiego”	34
Spotkania informacyjne dla mieszkańców zainteresowanych BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok	39
Zainteresowanie spotkaniami informacyjnymi	40
Źródła wiedzy o spotkaniu informacyjnym	41
Ocena spotkania informacyjnego	42
Konsultacje z mieszkańcami na etapie zgłaszania projektów zadań	47
Zakres przestrzenny konsultowanych projektów	49
Zakres merytoryczny konsultowanych projektów	49
Zakres tematyczny konsultacji	50

Spotkanie informacyjne dla autorów projektów	52
Podsumowanie poszczególnych etapów realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok	53
Etap przygotowania i zgłaszania projektów zadań	53
Ocena procesu wypełniania formularza	53
Ocena generatora formularzy	54
Ocena procesu zgłaszania projektów zadań	56
Ocena przedłużenia terminu składania formularzy zgłaszania projektów zadań	56
Etap weryfikacji formalnej i merytorycznej projektów zadań	58
Etap głosowania mieszkańców na projekty zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok	61
Struktura osób głosujących wg wieku i płci	61
Struktura oddanych głosów wg pul (wojewódzkiej i powiatowych)	62
Podsumowanie informacji o zadaniach przekazanych do realizacji	65
Udział mieszkańców w poszczególnych edycjach Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego	69
Aktywność w roli autorów projektów zadań do realizacji	69
Aktywność w roli głosujących na projekty zadań	72
Aktywność w roli uczestnika wydarzeń finansowanych ze środków Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego na rok 2018, 2019 lub 2020	73
Potrzeba realizacji budżetu partycypacyjnego	76
Rekomendacje – podsumowanie	77
Rekomendacje w zakresie zasad realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok	77
Rekomendacje w zakresie form komunikacji organizatora z mieszkańcami województwa łódzkiego ..	78
Rekomendacje dotyczące poszczególnych etapów realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok	80

Wprowadzenie

Niniejsza publikacja stanowi efekt procesu ewaluacji IV edycji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok.

Budżet Obywatelski „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok (dalej nazywany: BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”, BO lub Budżet Obywatelski) to projekt, któremu przyświeca przekonanie, że mieszkańcy regionu mają prawo do podejmowania decyzji dotyczących wydatkowania środków z budżetu województwa oraz najlepiej identyfikują potrzeby społeczności, w której żyją. Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców w proces kształtowania otoczenia poprzez umożliwienie im wpływu na wydatki samorządu województwa¹. W praktyce polega ono na wyodrębnieniu części budżetu ze środków pozostających w dyspozycji Samorządu Województwa Łódzkiego, o przeznaczeniu której decydują mieszkańcy poprzez zgłaszanie projektów zadań do realizacji w ramach wybranej przez siebie puli oraz głosowanie na preferowane projekty zadań.

Samorząd Województwa Łódzkiego w 2020 roku po raz czwarty podjął wyzwanie związane z organizacją budżetu partycypacyjnego na kolejny rok. Podobnie jak w przypadku poprzednich, również IV edycja przedsięwzięcia poddana została ewaluacji. Oceniano poszczególne etapy BO, a także formy komunikacji organizatorów z mieszkańcami województwa. Podstawę do formułowania ocen stanowiły wyniki analizy danych zastanych oraz badań metodami ankiety rozdawanej, ankiety internetowej przesyłanej pocztą e-mail (CAWI) oraz wnioski z notatek dokumentujących konsultacje mieszkańców województwa łódzkiego z organizatorami BO. W pierwszym rozdziale niniejszego raportu opisano zastosowane na potrzeby ewaluacji metody i techniki badawcze wraz z charakterystyką zbiorowości badanych.

Realizacja BO na 2021 rok opierała się w większości na niezmiennych zasadach, wypracowanych na potrzeby III edycji przedsięwzięcia. Opis najważniejszych zapisów regulaminu oraz wyrażanych w ramach badań ewaluacyjnych opinii interesariuszy, odnoszących się do tychże zapisów, zawarty został w drugim rozdziale niniejszego raportu.

Kolejny rozdział zawiera opis harmonogramu realizacji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 r. W pierwotnej wersji został on uchwalony przez Zarząd Województwa Łódzkiego w lutym 2020 r., jednak ze względu na wybuch pandemii COVID-19, który przyczynił się do braku stabilności uwarunkowań społecznego funkcjonowania mieszkańców województwa, niezbędne było bieżące dostosowywanie harmonogramu do zaleceń sanitarnych. Modyfikacje harmonogramu zostały przeanalizowane w niniejszym opracowaniu.

¹ O Budżecie na: <https://bo.lodzkie.pl/>

Organizatorzy Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok promowali przedsięwzięcie wśród mieszkańców województwa łódzkiego, korzystając z różnych form komunikacji. Wśród nich znalazły się pośrednie formy, takie jak strona internetowa Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” (bo.lodzkie.pl) czy fanpage na portalu społecznościowym. Zorganizowano także spotkania informacyjne dla wszystkich zainteresowanych mieszkańców województwa, jak również specjalistyczne spotkania przeznaczone dla autorów projektów zadań poddanych pod głosowanie – w ramach ocenianej edycji przygotowano je w formie webinarium (zgodnie z obowiązującym w województwie reżimem sanitarnym, wykluczającym organizację zgromadzeń ze względu na pandemię COVID-19). Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa łódzkiego oraz jednostek podległych służyli również mieszkańcom wiedzą w trakcie konsultacji dotyczących BO, przeznaczonych w szczególności dla autorów projektów zadań. Odbływały się one zarówno w formie rozmów telefonicznych, jak i ustaleń mailowych oraz osobistego udzielania informacji zainteresowanym osobom.

Czwarty rozdział niniejszego opracowania zawiera opis sposobów komunikacji organizatorów Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok z interesariuszami – mieszkańcami województwa. Część ta obejmuje także opinie i oceny badanych dotyczące procesu przekazywania informacji o Budżecie Obywatelskim.

W kolejnej części podsumowano poszczególne etapy realizacji Budżetu Obywatelskiego i przedstawiono opinie respondentów na ich temat. W rozdziale tym zawarto analizy i wnioski dotyczące etapu przygotowania i zgłaszania projektów zadań, fazy weryfikacji projektów zadań oraz głosowania mieszkańców na wybrane zadania.

Dalej przeanalizowano aktywność autorów projektów zadań oraz osób głosujących w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok oraz poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego. Zweryfikowano także opinię mieszkańców na temat zasadności tworzenia budżetu partycypacyjnego w województwie łódzkim.

Opracowanie zakończono sformułowaniem rekomendacji opartych na analizach przeprowadzonych w ramach poszczególnych rozdziałów raportu.

Metody i techniki zastosowane na potrzeby badania ewaluacyjnego

Badanie ewaluacyjne IV edycji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” łączyło elementy ewaluacji *on-going* (realizowanej w trakcie trwania wybranych etapów) oraz ewaluacji *ex-post* (realizowanej po zakończeniu wybranych działań).

W celu opisu zastosowanych procedur i scharakteryzowania przebiegu BO na 2021 rok zastosowano metodę **analizy danych zastanych** (inaczej: *analizy desk research*). Analizy bazowały na zestawie dokumentów, komunikatów i informacji publikowanych na stronie internetowej bo.lodzkie.pl i na profilu „Budżet Obywatelski Województwa Łódzkiego” na portalu społecznościowym Facebook.

Ocena procedur oraz organizacji procesu realizacji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok dokonana została w oparciu o różnorodne **metody pozyskiwania danych**. Ogólnie sformułowanym celem ich zastosowania było uzyskanie opinii interesariuszy – osób zaangażowanych w przedsięwzięcie, reprezentujących różne kategorie, wspólnie tworzących populację badaną. Należą do nich:

- **osoby zainteresowane**, czyli osoby zamieszkujące województwo łódzkie, które korzystały ze spotkań informacyjnych dotyczących BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, organizowanych w lutym 2020 roku. Z tej grupy mogli (choć nie jest to konieczne) rekrutować się zarówno autorzy zadań, jak i głosujący,
- **autorzy zadań**, czyli mieszkańcy województwa łódzkiego, którzy zgłosili projekty zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok,
- **głosujący**, czyli mieszkańcy województwa łódzkiego, którzy zagłosowali na projekty zadań.

Podczas analizy wyników ankiet przyjęto następujące założenie:

Liczebność badanych (oznaczana w dalszym tekście literą *n*) dla poszczególnych zmiennych równa się liczbie respondentów, którzy w badaniu udzielili danej informacji lub odpowiedzieli na dane pytanie. Zatem nie zawsze liczebność ta jest równa całkowitej liczbie osób, które przystąpiły do udzielania informacji w ramach danego badania, ale nie zawsze wykonały to zadanie kompletnie, tj. nie odpowiedziały na wszystkie pytania.

W szczególny sposób może być prezentowana liczebność (*n*) w przypadku, gdy pomiędzy pytaniami zadawanymi w ramach realizacji danego badania występuje zależność, a liczba respondentów udzielających na nie odpowiedzi jest zróżnicowana. Wówczas, gdy jest to istotne dla interpretacji wyników, podawana w ramach analizy liczebność (*n*) odnosi się do liczby osób, które udzieliły odpowiedzi na którekolwiek (niekoniecznie na wszystkie) spośród analizowanej grupy pytań. Wtedy uwzględniane są (a także wyraźnie oznaczane w podpisach lub tekście) braki

danych, stanowiące liczbę osób, które nie udzieliły odpowiedzi na dane pytanie z grupy analizowanych pytań.

W ramach procesu ewaluacyjnego zastosowano następujące metody i techniki gromadzenia materiału:

Ewaluacyjne ankiety rozdawane (badanie osób zainteresowanych podczas spotkań dla mieszkańców województwa łódzkiego)

Podczas realizacji IV edycji BO zorganizowano 31 spotkań informacyjno-promocyjnych dla mieszkańców regionu. W 10 powiatach województwa przeprowadzono po 2 spotkania. Były to powiaty, w których w poprzedniej edycji nie przeprowadzono głosowania na zadania powiatowe z powodu niewykorzystania kwoty środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego w danej puli. W założeniu organizatorów, przyczyną takiego stanu rzeczy mogło być stosunkowo nieduże zainteresowanie zgłaszaniem zdań do Budżetu Obywatelskiego we wspomnianych powiatach w poprzedniej edycji. Organizacja większej liczby spotkań informacyjno-promocyjnych przeznaczanych dla mieszkańców danych obszarów miała zatem na celu zwiększenie ich rozeznania w zakresie BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” i zainteresowania tą inicjatywą. Podczas spotkań informacyjno-promocyjnych dotyczących BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, które odbyły się pomiędzy 10 a 22 lutego 2020 roku, przeprowadzono badanie ewaluacyjne z obecnymi podczas wydarzeń mieszkańcami regionu². Zastosowano ankiety papierowe, rozdawane, do samodzielnego wypełnienia. Uczestnicy spotkań zostali poproszeni w czasie ich trwania o ocenę aspektu technicznego, organizacyjnego i merytorycznego wydarzenia. Ankieta ewaluacyjna zawierała 6 pytań właściwych oraz 3 metryczkowe.

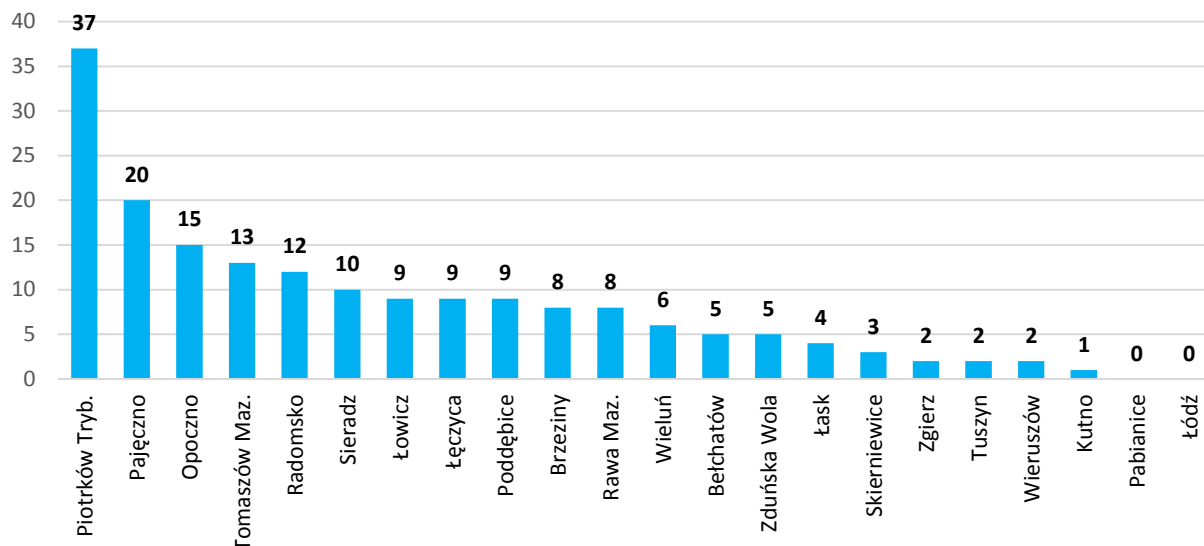
Charakterystyka respondentów

W spotkaniach uczestniczyło łącznie 225 osób, ale liczba respondentów, którzy wzięli udział w badaniu wyniosła 180, a wśród nich 108 badanych odpowiedziało w sposób kompletny na wszystkie pytania w ankiecie. Liczbę wypełnionych ankiet w podziale na miejsca organizacji spotkań, podczas których przeprowadzano badanie, przedstawia poniższy wykres:

² Harmonogram spotkań informacyjnych dostępny jest na stronie: <https://bo.lodzkie.pl/harmonogram-spotkan-informacyjnych-bo-2021/>.

Wykres 1 Liczba wszystkich wypełnionych ankiet podczas spotkań informacyjnych z mieszkańcami w lutym 2020 roku (n=180)

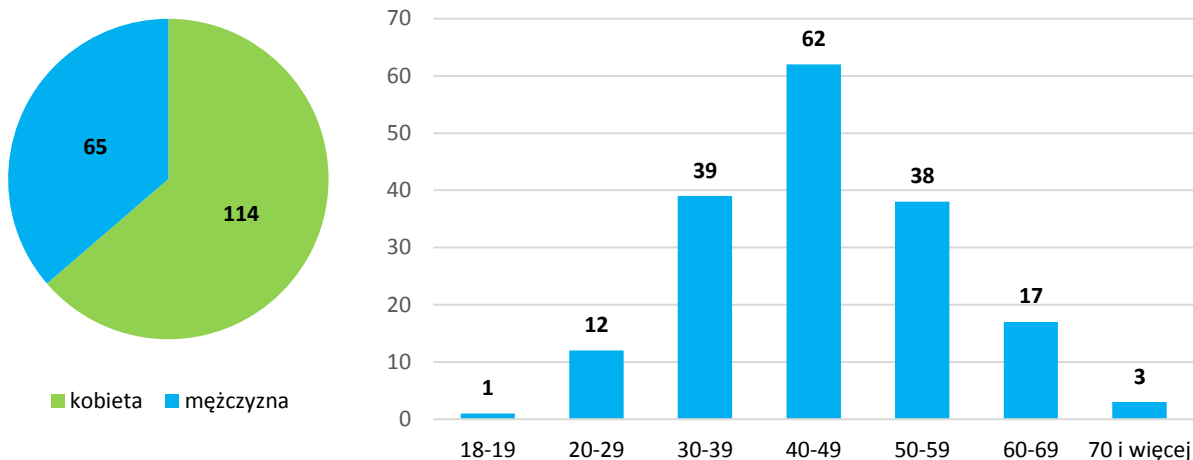

źródło: opracowanie własne, badanie osób zainteresowanych BO podczas spotkań dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

Większość uczestników spotkań³, bo 64% (114 osób), stanowiły kobiety. Pod względem wieku respondentów, najliczniejszą zbiorowością okazały się osoby w wieku 40-49 lat. Stanowiły one ponad 1/3 badanych (36%, czyli 62 osoby), dalej według kryterium liczebności uplasowały się grupy wiekowe osób liczących: 30-39 lat (23%, 39 osób), 50-59 lat (22%, 38 osób). Żadna z pozostałych kategorii wiekowych nie przekroczyła udziału 10% w ogóle respondentów. Najmniej liczne grupy stanowiły osoby najmłodsze – liczące 18-19 lat (1%, 1 osoba), tu jednak znaczenie może mieć także mała rozpiętość kategorii wiekowej, oraz najstarsze – liczące 70 lat i więcej (2%, 3 osoby).

³ Ilekoć w dalszej części analiz wyników ankiet ze spotkań z mieszkańcami mowa o uczestnikach spotkań, rozumie się przez nich osoby, które wypełniły ankietę ewaluacyjną – udzieliły odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

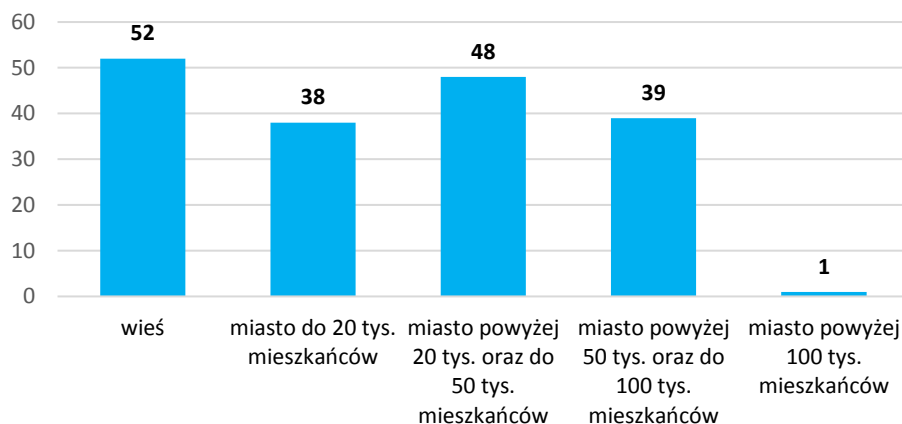
Wykres 2 Liczba uczestników spotkań, którzy wypełnili ankiety w podziale na płeć (n=179) i wiek (n=172)

źródło: opracowanie własne, badanie osób zainteresowanych BO podczas spotkań dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

Mieszkańcy wsi stanowili blisko 1/3 respondentów (29%, 52 osoby). Nieco mniejszą, ale nadal liczną zbiorowością badanych byli mieszkańcy średniej wielkości miast o liczbie ludności między 20 a 50 tysięcy (27%, 42 osoby,). Najmniej osób, które uczestniczyły w spotkaniach i wzięły udział w badaniu ewaluacyjnym, mieszkało w Łodzi (mieście powyżej 100 tys. mieszkańców) – 1 osoba (1%).

Wykres 3 Miejsce zamieszkania respondentów (n=178)

źródło: opracowanie własne, badanie osób zainteresowanych BO podczas spotkań dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

Analiza danych pozyskanych w toku konsultacji z mieszkańcami województwa łódzkiego

Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego i jednostek organizacyjnych podległych Samorządowi Województwa Łódzkiego (Regionalne Centrum Polityki Społecznej

w Łodzi, Zarząd Nieruchomości Województwa Łódzkiego oraz Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi), w okresie od 20 lutego do 23 marca 2020 roku, udzielali konsultacji telefonicznych celem wsparcia informacyjnego i dokonania diagnozy potrzeb mieszkańców zainteresowanych zgłaszaniem projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok. Dla uzyskania systematycznej wiedzy na temat potrzeb informacyjnych oraz trudności mieszkańców regionu w zakresie opracowywania i zgłaszania projektów zadań, pracownicy wskazanych urzędów, zaangażowani w proces konsultacji, dokumentowali ich przebieg poprzez notowanie i kodowanie stworzonych notatek według listy poszukiwanych informacji. Utrwalano oraz poddawano kodowaniu wyłącznie informacje dotyczące: charakteru konsultowanego projektu zadania oraz puli środków, w ramach której autor chciałby zgłosić projekt, a także zakresu tematycznego konsultacji.

Spośród konsultacji telefonicznych objęto badaniem treść 72 zarejestrowanych konsultacji z udziałem mieszkańców zainteresowanych zgłaszaniem projektów zadań do realizacji w ramach BO na 2021 rok. Do części komórek merytorycznych nie zgłosiła się żadna osoba zainteresowana zgłoszeniem projektu bądź konsultująca takowy, w związku z czym rejestr nie był w ich przypadkach prowadzony. Z opinii pracowników przeprowadzających konsultacje telefoniczne wynikało również, że okres pandemii COVID-19 i dominująca wówczas w administracji publicznej praca w formie zdalnej nie służyły możliwości prowadzenia konsultacji telefonicznych. Część konsultacji odbywała się również drogą mailową⁴.

Wywiad typu CAWI (Computer Assisted Web Interview) z udziałem autorów projektów zadań

Badanie przy pomocy ankiety internetowej, wysyłanej do badanych za pośrednictwem poczty e-mail, przeprowadzono w dniach od 10 lipca do 27 lipca 2020 roku. Udział w badaniu polegał na udzieleniu odpowiedzi na pytania dotyczące wypełniania formularza zgłaszania projektu zadania oraz przekazywania go do organizatora. Badanych pytano także o ewentualne występowanie trudności w trakcie procesu przygotowywania i zgłaszania projektów zadań oraz prosiło o przekazanie uwag do poszczególnych etapów tego procesu. Respondenci mogli również ocenić regulamin BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok.

Do udziału w badaniu zaproszeni zostali autorzy projektów zadań zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok. Kwestionariusz został rozesłany do 236 autorów projektów zadań. W odpowiedzi otrzymano 38 wypełnionych (kompletnie lub nie) kwestionariuszy internetowych.

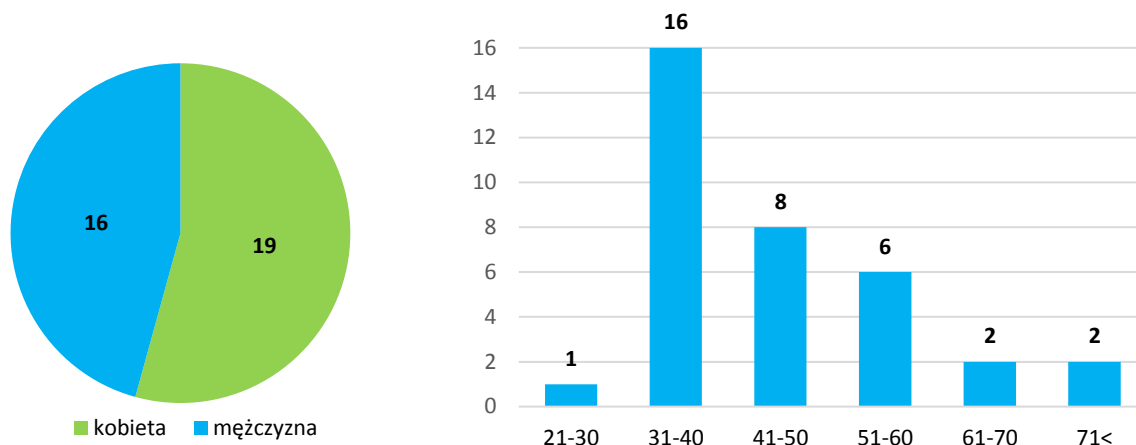
⁴ Analiza konsultacji znajduje się w rozdziale pn. „Konsultacje z mieszkańcami na etapie zgłaszania projektów zadań” s. 47.

Charakterystyka respondentów

Wśród badanych 3 osoby nie udzieliły odpowiedzi na pytania pozwalające na opis struktury zbiorowości pod względem płci, wieku i miejsca zamieszkania. Większość spośród osób, które udzieliły ww. informacji stanowiły kobiety (19 z 35 osób), mężczyzn było o 3 mniej. Biorąc pod uwagę wiek respondentów, blisko połowa (16 osób) mieściła się w kategorii wiekowej pomiędzy 31 a 40 lat. Mniej liczne grupy to autorzy w wieku 41-50 lat (8 osób) oraz 51-60 lat (6 osób). Wśród respondentów nie znalazły się osoby poniżej dwudziestego pierwszego roku życia.

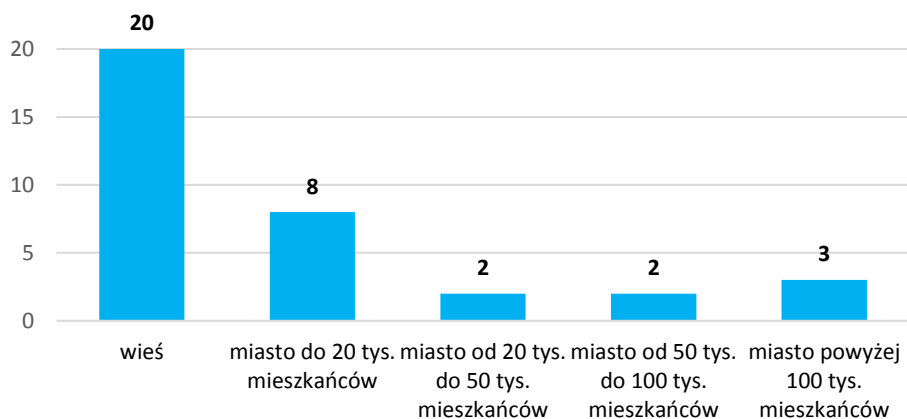
Wykres 4 Charakterystyka respondentów badania autorów zadań wg płci i wieku (n=35)

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Blisko 2/3 autorów projektów zadań, którzy wzięli udział w badaniu, mieszka na wsi (20 osób). Niemal 1/4 respondentów zamieszkuje małe miasta do 20 tys. mieszkańców (8 osób). Mieszkańcami Łodzi (miasta powyżej 100 tys. mieszkańców) okazało się być 3 badanych. Miasta liczące między 20 a 50 tysięcy mieszkańców zamieszkuje po 2 respondentów.

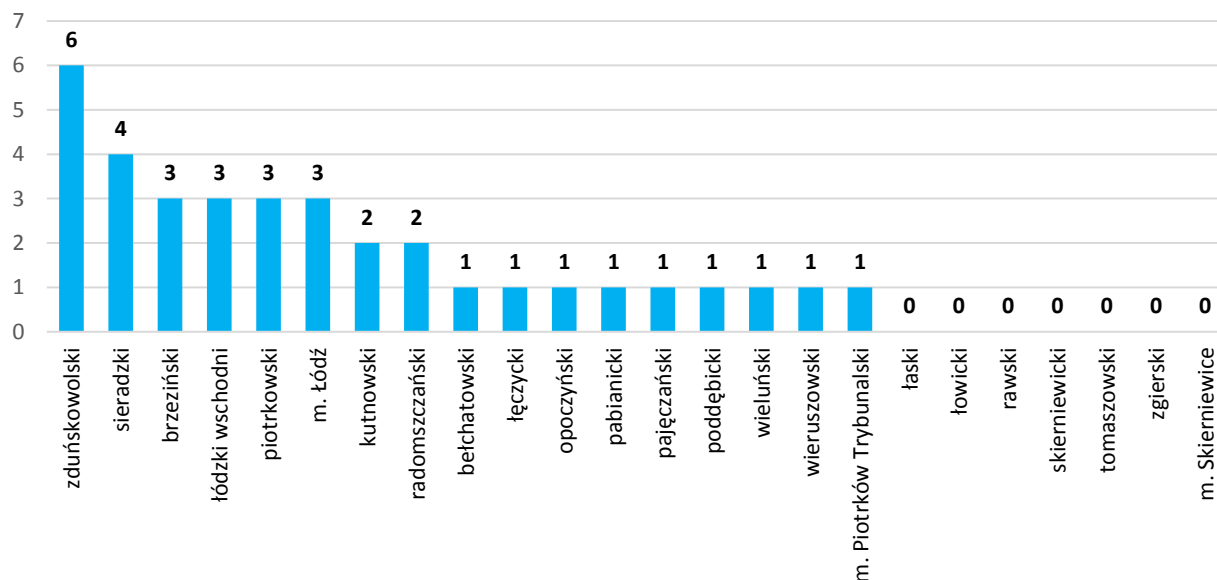
Wykres 5 Charakterystyka respondentów badania wg wielkości miejsca ich zamieszkania (n=35)

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Analizując miejsce zamieszkania respondentów według powiatów województwa łódzkiego można zauważyć, że najwięcej ankiet elektronicznych wypełnili autorzy zamieszkujący w powiecie zduńskowolskim. Duża liczba respondentów badania pochodziła także z powiatów: sieradzkiego (4 osoby), brzezińskiego, łódzkiego wschodniego, piotrkowskiego i miasta Łódź (po 3 osoby). Na pytanie o powiat zamieszkania nie odpowiedziały podczas badania 3 osoby. Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 6 Charakterystyka respondentów wg powiatu zamieszkania (n=35)

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Wywiad typu CAWI (Computer Assisted Web Interview) z udziałem osób głosujących na projekty zadań

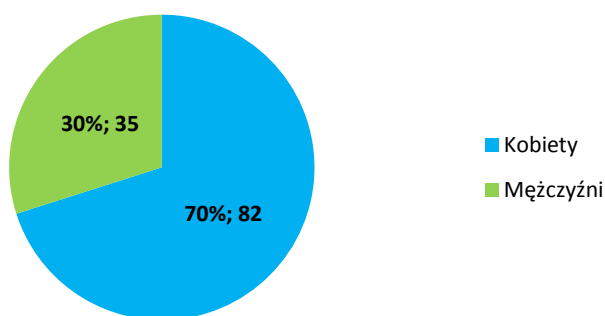
Badanie ankietowe z udziałem osób głosujących na projekty zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok przeprowadzono przez Internet w dniach od 13 listopada do 9 grudnia 2020 roku. Ankieta zawierała pytania o źródła wiedzy na temat BO, a także pytania dotyczące uczestnictwa w poszczególnych etapach lub działaniach organizowanych w ramach realizacji Budżetu Obywatelskiego zarówno na 2021 rok, jak i podczas jego poprzednich edycji. Respondenci w trakcie badania mieli możliwość wypowiedzenia się na temat głosowania oraz swojej ewentualnej aktywności jako autorzy projektów zadań. Wypełniając formularz badani mieli również okazję ocenić aktualne zasady funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”.

Na wysłane za pośrednictwem poczty elektronicznej zaproszenia do udziału w badaniu odpowiedziało 143 mieszkańców województwa, spośród których 117 osób kompletnie wypełniło kwestionariusz.

Charakterystyka respondentów

Spośród 143 respondentów badania, 26 osób nie odpowiedziało na pytania metryczkowe. Wśród badanych, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie o płeć, liczebnie dominowały kobiety – 82, liczba mężczyzn wyniosła 35.

Wykres 7 Charakterystyka respondentów badania (osób głosujących na projekty zadań) wg płci (n=117)

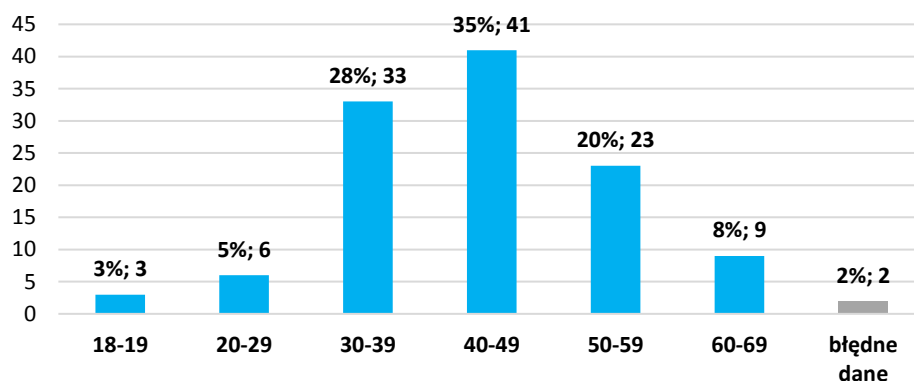

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Wśród osób głosujących, które wypełniły ankietę, około 1/3 badanych (41 osób) stanowiły osoby w wieku 40-49 lat. Ponad 1/4 badanych stanowiła grupa osób w wieku między 30 a 39 rokiem życia (33 osoby). Kolejne, pod względem liczebności grupy wiekowe liczyły: 23 badanych (respondenci w wieku 50-59 lat), 9 badanych (respondenci w wieku 60-69 lat) oraz 6 badanych (osoby w wieku 20-29 lat). Wskazane wyżej przedziały wiekowe były równe (każdy z nich

obejmował po 10 roczników). Osobno wyznaczono natomiast 2-rocznikowy przedział 18-19 lat. W tej grupie znalazło się 3 badanych. Dwie odpowiedzi respondentów były nieistotne, tzn. wskazały niewiarygodny rok urodzenia.

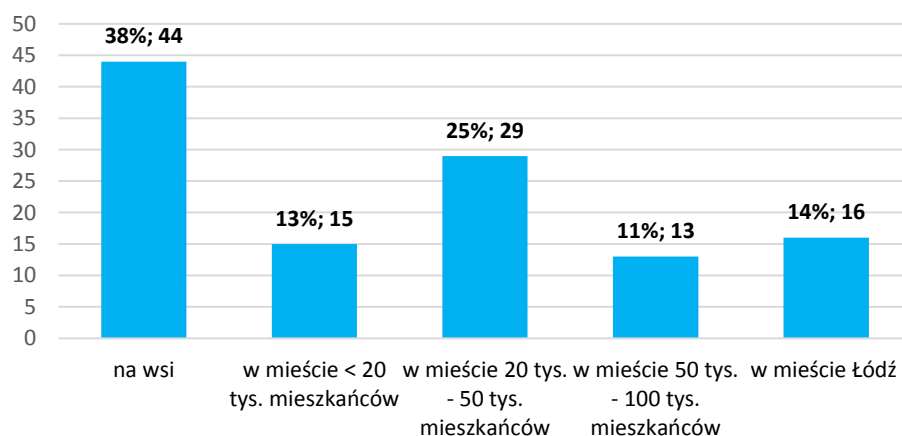
Wykres 8 Charakterystyka respondentów badania (osób głosujących na projekty zadań) wg wieku (n=117)

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Najwięcej osób głosujących, które wzięły udział w badaniu, zamieszkiwało na wsi (38% odpowiedzi, czyli 44 ze 117 osób). Jedną czwartą respondentów stanowili mieszkańcy miast liczących od 20 tys. do 50 tys. mieszkańców (25%, czyli 29 na 117 osób). Pozostałe grupy były zbliżone liczebnie: mieszkańcy Łodzi (14%, czyli 16 na 117 osób), osoby z miast do 20 tys. mieszkańców (13%, czyli 15 spośród 117 osób) oraz mieszkańcy miast średniej wielkości od 50 tys. do 100 tys. mieszkańców (11%, czyli 13 na 117 osób).

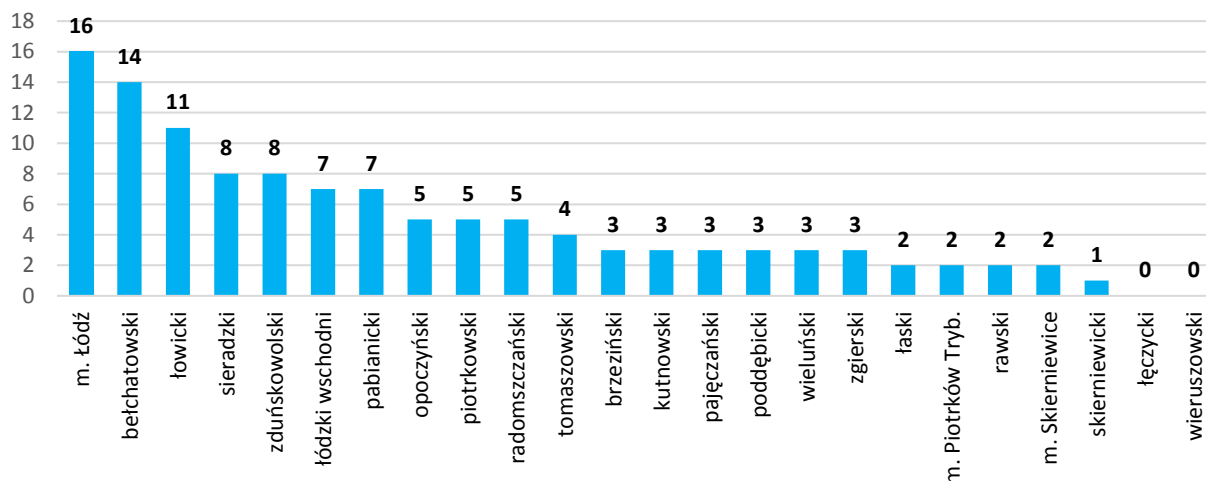
Wykres 9 Charakterystyka respondentów badania (osób głosujących na projekty zadań) wg wielkości miejsca ich zamieszkania (n=117)

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Analizując zbiorowość badaną pod względem zamieszkiwanego przez respondentów powiatu można zauważyć, że najwięcej ankiet elektronicznych wypełnili autorzy zadań mieszkający w mieście Łódź (14%, czyli 16 ze 117 badanych). Kolejna pod względem wielkości udziału grupa respondentów to mieszkańcy powiatu bełchatowskiego (12%, czyli 14 spośród 117 osób) oraz łowickiego (9%, czyli 11 ze 117 osób). W badaniu nie wzięli udział mieszkańcy powiatu łęczyckiego i wieruszowskiego. Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 10 Charakterystyka respondentów badania (osób głosujących na projekty zadań) wg powiatu zamieszkania (n=117)

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Zasady realizacji IV edycji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”

Zasady realizacji Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego kształtowały się w oparciu o doświadczenie organizatorów oraz uwagi zgłaszane w ramach ewaluacji przez interesariuszy. Regulamin modyfikowano poczynawszy od pierwszej aż do trzeciej edycji przedsięwzięcia. W IV edycji BO nie wprowadzono zmian w regulaminie w porównaniu z zapisami charakteryzującymi poprzednią edycję. Zasady i tryb przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Województwa Łódzkiego w formule budżetu obywatelskiego opierały się, tak jak w przypadku III edycji BO, na Uchwale nr IV/56/19 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie budżetu obywatelskiego⁵, zwanej dalej uchwałą w sprawie budżetu obywatelskiego. W poprzedniej edycji Budżetu Obywatelskiego przedsięwzięciu nadano markę „ŁÓDZKIE NA PLUS”. W IV edycji BO nazewnictwo to było kontynuowane.

⁵ Uchwała nr IV/56/19 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie budżetu obywatelskiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2019 r., poz. 1242)

Niniejszy rozdział zawiera opis najważniejszych zasad realizacji BO oraz odnoszące się do nich opinie interesariuszy. Treść opracowano na podstawie wyników analizy *desk research*, a także badań ankietowych CAWI: (1) mieszkańców głosujących na zadania oraz (2) autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok.

Finansowanie realizacji zadań w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na rok 2021

Uchwałą nr 106/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 4 lutego 2020 r.⁶ określono, że kwota przeznaczona na BO 2021 wyniesie nie mniej niż 8 mln zł, z czego 50% środków finansowych przeznaczono na pulę wojewódzką, a kolejne 50% łącznie na 24 pule powiatowe (tak jak w poprzedniej edycji BO). W związku z ogłoszonym w Polsce stanem epidemii oraz brakiem możliwości przewidzenia dalszego rozwoju sytuacji, realizacja IV edycji Budżetu Obywatelskiego "ŁÓDZKIE NA PLUS" na 2021 rok, zgodnie z kwotami określonymi w Uchwale Nr 106/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 4 lutego 2020 r., nie była możliwa. Dlatego też pula środków pieniężnych przeznaczonych na sfinansowanie BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok została zmniejszona uchwałą nr 658/2020 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2020 r.⁷ o 2 mln zł. Ostatecznie wysokość budżetu na BO 2021 wyniosła zatem 6 mln zł. Wewnętrzny sposób podziału środków pomiędzy poszczególne pule nie uległ zmianie.

Szacunkowy koszt realizacji zgłoszonego przez mieszkańców projektu zadania musiał zmieścić się w przedziale:

- a) od 100 tys. zł do 500 tys. zł dla zadania wojewódzkiego,
- b) od 5 tys. zł do 40 tys. zł dla zadania z puli powiatowej.

Udział kosztów rocznego utrzymania każdego zrealizowanego zadania, niezmiennie, jak w poprzednich edycjach BO, nie mógł przekroczyć 10% kwoty przeznaczonej na jego realizację.

Zgłaszanie projektów zadań do Budżetu Obywatelskiego

W uchwale w sprawie budżetu obywatelskiego, zgodnie z którą realizowano BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, pozostawiono katalog właściwości wykluczających projekty zadań z ubiegania się o finansowanie. Wśród typów zadań niedopuszczonych do sfinansowania ze środków z Budżetu Obywatelskiego znalazły się: imprezy masowe, kolejne edycje wydarzeń

⁶ Uchwała nr 106/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie określenia wysokości wydatków budżetu Województwa Łódzkiego przeznaczonych na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” w 2021 roku z podziałem na pule.

⁷ Uchwała nr 658/2020 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia wysokości wydatków budżetu Województwa Łódzkiego przeznaczonych na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” w 2021 roku z podziałem na pule.

cyklicznych, działania obejmujące wyłącznie sporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej lub dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z nadzorem inwestorskim. Kategorie te pozostały niezmiennie w odniesieniu do BO 2021.

Uchwała w sprawie budżetu obywatelskiego doprecyzowuje rodzaje zadań, które można zgłaszać do realizacji w ramach poszczególnych pul. Pula wojewódzka została zarezerwowana dla projektów zadań **inwestycyjnych i remontowych**. Pule powiatowe objęły natomiast realizację zadań **nieinwestycyjnych**, do których zaliczono zadania:

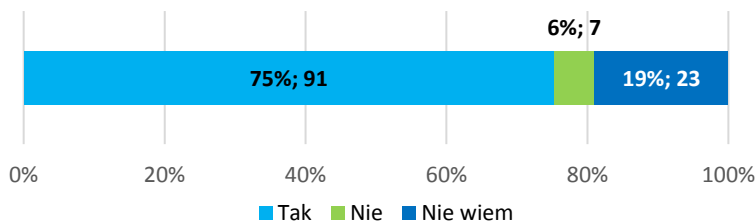
1. o charakterze sportowym, w tym z zakresu upowszechniania sportu różnych grup społecznych i środowiskowych,
2. dotyczące bezpieczeństwa publicznego,
3. o charakterze turystycznym,
4. z zakresu edukacji ekologicznej,
5. z zakresu ochrony środowiska,
6. z zakresu rehabilitacji zdrowotnej,
7. z zakresu upowszechniania folkloru związanego z Województwem,
8. upowszechniające kulturę w nawiązaniu do historii województwa i pamięci historycznej.

Projekt zadania z puli wojewódzkiej mógł zgłosić i poprzeć każdy mieszkaniec województwa łódzkiego, natomiast projekt zadania z puli powiatowej – tylko mieszkaniec tego powiatu, do którego puli projekt został zgłoszony. Sam projekt zgłoszony w określonej puli powinien dotyczyć „przedsięwzięcia w istotnej części” realizowanego na terenie lub dla mieszkańców powiatu, którego dotyczyła pula.

W toku internetowego badania mieszkańców głosujących na projekty zadań do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok zapytano respondentów o to, czy wskazany wyżej zakres tematyczny zadań jest odpowiedni. Zdecydowana większość badanych, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie (75% czyli 91 na 121 osób), pozytywnie go oceniła. Poniższy wykres prezentuje rozkład odpowiedzi.

Wykres 11 *Odsetek i liczba odpowiedzi osób głoszących na projekty zadań na pytanie:
Czy zakres tematyczny projektów zadań, jakie mogą zostać zgłoszone w ramach pul
powiatowych (nieinwestycyjnych) w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”
jest Pani/Pana zdaniem odpowiedni? (n=121)*

źródło: opracowanie własne, badanie ankietowe z udziałem mieszkańców głoszących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Wśród 7 osób, które negatywnie oceniły zakres tematyczny zgłaszanych projektów zadań w ramach pul powiatowych, 6 badanych wskazało propozycje rozszerzenia zakresu tematycznego zadań powiatowych. Dotyczyły one m.in.: wprowadzenia kategorii projektów inwestycyjnych, wzbogacenia listy tematycznej o zadania edukacyjne, w tym szkolenia, kursy, doskonalenie kwalifikacji. Pojawiła się także propozycja umożliwienia zgłaszania projektów zadań z zakresu pomocy społecznej, a także pomysł poszerzenia katalogu o zadania infrastrukturalne z zakresu dostosowania instytucji do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. niewidomych). Wśród propozycji pojawiło się również: „społeczeństwo obywatelskie, komunikacja środowiskowa i pokoleniowa, rozwiązywanie konfliktów za pomocą alternatywnych sposobów komunikacji”.

Zasady oceny projektów zadań zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego

Przeprowadzenie formalnej i merytorycznej oceny projektów zadań zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego należy do kompetencji pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego i jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Łódzkiego. W toku oceny osoba zgłaszająca projekt miała prawo uzupełnić braki formalne w formularzu zgłaszania projektów. Uzupełnieniu nie podlegały formularze, które:

- nie zawierały wymaganych danych kontaktowych zgłaszającego,
- zostały złożone przed rozpoczęciem lub po upływie wyznaczonego terminu na składanie projektów,
- w których szacunkowy koszt realizacji projektu:
 - a) był niższy niż 100 tys. zł lub wyższy niż 500 tys. zł (w przypadku puli wojewódzkiej),
 - b) lub był niższy niż 5 tys. zł lub wyższy niż 40 tys. zł (w przypadku puli powiatowej)lub szacunkowy roczny koszt utrzymania przekroczył 10% wartości realizacji projektu.

Formularze, których dotyczyły powyższe przesłanki zostawały pozostawione bez rozpatrzenia.

Po poinformowaniu autora, właściwe komórki merytoryczne weryfikujące poprawność złożonych projektów zadań mogły dokonać zmian w zakresie kosztów szacunkowych zadania, a także, po uzgodnieniu ze zgłaszającym, mogły dokonać zmian zakresu projektu, w tym miejsca jego realizacji bądź połączyć dany projekt z innymi.

Na każdym etapie oceny projektu zadania istniała również możliwość jego wycofania przez osobę zgłaszającą, a także możliwość wniesienia przez zgłaszającego do Zarządu Województwa Łódzkiego odwołania od decyzji o niedopuszczeniu projektu do głosowania.

Zasady wyboru zadań do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego

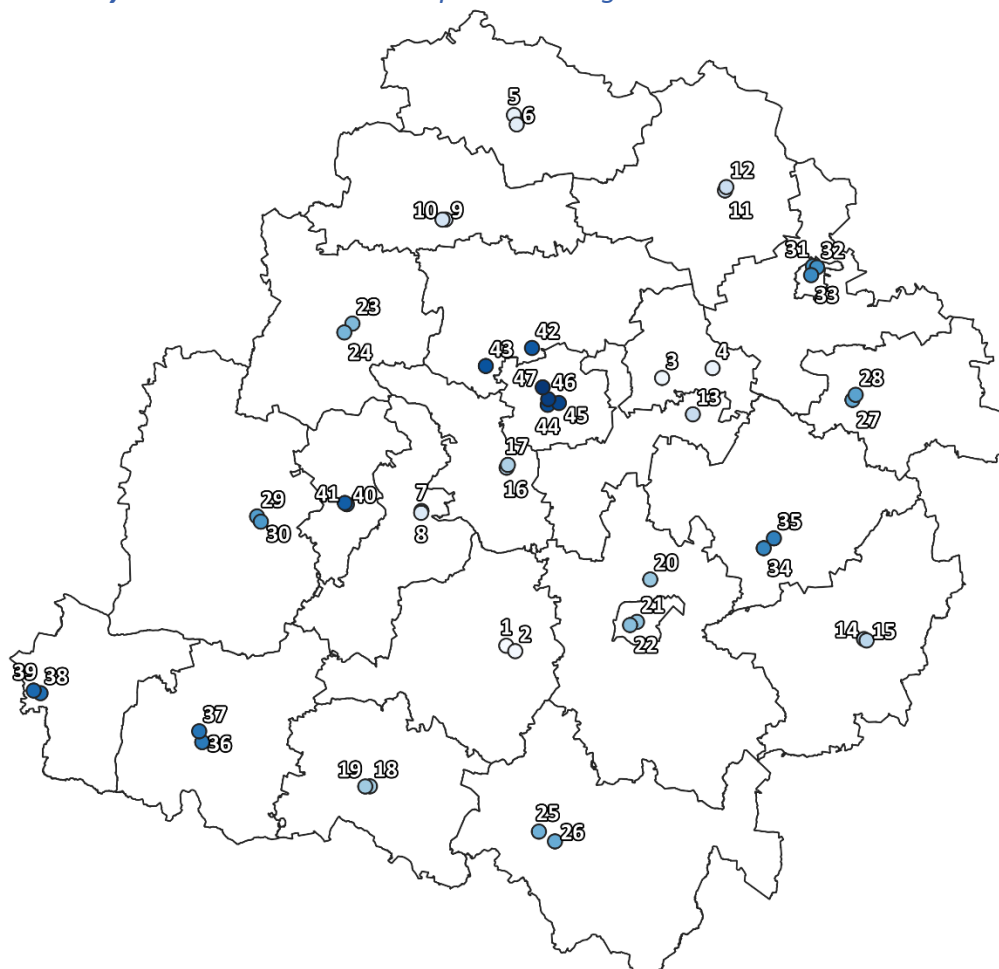
Na projekty zadań wojewódzkich głosować mogli wszyscy pełnoletni mieszkańcy województwa, natomiast na zadania z puli powiatowej głosować mogły tylko te pełnoletnie osoby, które mieszały na terenie powiatu, którego dane zadanie dotyczyło. Jeden mieszkaniec województwa mógł oddać jeden głos na zadanie wojewódzkie i jeden głos na zadanie powiatowe.

W przypadku, gdy suma szacunkowych kosztów realizacji projektów zgłoszonych do danej puli nie wyczerpała łącznej kwoty środków w jej ramach zarezerwowanych na potrzeby zadań, głosowania dla tej puli nie przeprowadzano. W oparciu o tę zasadę, w trzech powiatach regionu głosowanie na projekty zadań powiatowych nie zostało przeprowadzone, a wszystkie zgłoszone w tych powiatach zadania zostały przekazane do realizacji.

W IV edycji BO dostępna była jedynie bezpośrednia forma głosowania. W dniu rozpoczęcia głosowania mieszkańcom udostępniono specjalnie do tego celu przygotowany generator. Dzięki niemu każda karta do głosowania oznaczona była indywidualnym numerem. Wygenerowaną kartę należało wypełnić, wydrukować, podpisać i wrzucić do urny w jednym z wyznaczonych 47 punktów. Punkty do głosowania rozmieszczone były na terenie województwa w sposób przedstawiony na poniższej mapie. Większość z nich znajdowała się w oddziałach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARIMR) lub Bibliotekach Pedagogicznych. Wyraźnie zauważalna jest koncentracja punktów głosowania w stolicach powiatów.

Rysunek 1 Rozmieszczenie punktów do głosowania w ramach BO 2021

1 - Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim Filia w Bełchatowie	25 - Biblioteka Pedagogiczna w Radomsku
2 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Bełchatowie	26 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Radomsku
3 - Biblioteka Pedagogiczna w Skierniewicach Filia w Brzeziniach	27 - Biblioteka Pedagogiczna w Skierniewicach Filia w Rawie Mazowieckiej
4 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Rogowie	28 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Rawie Mazowieckiej
5 - Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. prof. T. Kotarbińskiego Filia w Kutnie	29 - Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, Oddział Terenowy w Sieradzu
6 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Kutnie	30 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Sieradzu
7 - Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu Filia w Łasku	31 - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego Oddział Terenowy Bolimowskiego Parku Krajobrazowego
8 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Łasku	32 - Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, Oddział Terenowy w Skierniewicach
9 - Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. prof. T. Kotarbińskiego Filia w Łęczycy	33 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Skierniewicach
10 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Łęczycy	34 - Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim Filia w Tomaszowie Mazowieckim
11 - Zespół Szkół i Placówek Oświatowych Województwa Łódzkiego w Łowiczu	35 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Tomaszowie Mazowieckim
12 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Łowiczu	36 - Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu Filia w Wieluniu
13 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Koluszach	37 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Wieluniu
14 - Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim Filia w Opocznie	38 - Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu Filia w Wieruszowie
15 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Opocznie	39 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Wieruszowie
16 - Biblioteka Pedagogiczna Wojewódzka w Łodzi Filia w Pabianicach	40 - Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu Filia w Zdunskiej Woli
17 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Pabianicach	41 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Zdunskiej Woli
18 - Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu Filia w Pajęcznie	42 - Zespół Szkół i Placówek Kwalifikacji Zawodowych
19 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Pajęcznie	43 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Aleksandrowie Łódzkim
20 - Sulejowski Park Krajobrazowy Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych w Moszczenicy	44 - Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w Łodzi
21 - Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Piotrkowie Trybunalskim	45 - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Łódzki Oddział Regionalny
22 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Piotrkowie Trybunalskim	46 - Łódzki Dom Kultury
23 - Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu Filia w Poddębicach	47 - Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi
24 - Biuro Powiatowe Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Poddębicach	

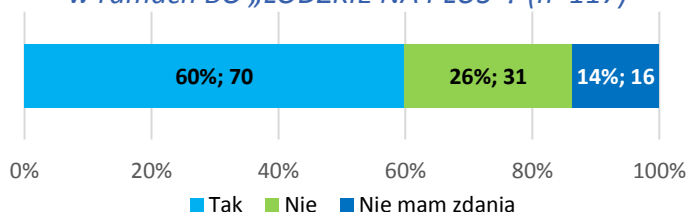
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony bo.lodzkie.pl

Ocena zasad realizacji Budżetu Obywatelskiego przez osoby głosujące na wybrane projekty zadań

Opinia mieszkańców dotycząca zasad głosowania

Mieszkańców województwa łódzkiego, którzy oddali głos na projekty do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok i wyrazili chęć udziału w badaniu, zapytano w ankiecie internetowej przesyłanej pocztą e-mail o ocenę zasad głosowania obowiązujących w ramach BO 2021. Wśród 117 respondentów, którzy udzielili odpowiedzi, 60% (czyli 70 osób) uznało, że zasady te im odpowiadały. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 12 Odsetek i liczba odpowiedzi osób głosujących na projekty zadań na pytanie:
Czy odpowiadały Pani/Panu obowiązujące w tym roku zasady głosowania na projekty zadań w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”? (n=117)

źródło: opracowanie własne, badanie ankietowe z udziałem mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

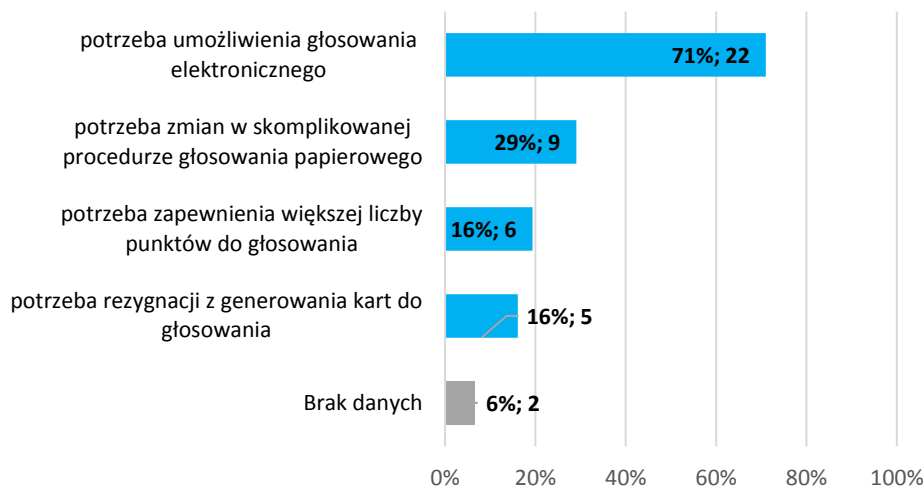
Wśród 31 respondentów, którzy uważają, że niezbędne są modyfikacje zasad głosowania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” 29 osób sprecyzowało swoje oczekiwania, opisując to, jakie zmiany należałoby wprowadzić. Niektórzy z nich odnieśli się do różnych obszarów funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego, dlatego wypowiedzi badanych uporządkowano według 4 kategorii tematycznych. Co istotne, badani w swoich wypowiedziach skupili się na formie przeprowadzenia głosowania, a nie na jego zasadach.

Niecała 1/3 osób niezadowolonych z zasad głosowania (29% – 9 osób) skrytykowała skomplikowaną procedurę głosowania. W szczególności wymieniano tutaj problemy z drukowaniem kart i odnoszeniem ich w wyznaczone miejsca. Dla jednego z respondentów problematyczna była także obsługa generatora w momencie potwierdzania autentyczności swojej tożsamości (obsługa aplikacji zabezpieczającej przed dostępem „robotów” do karty). Sześciu osobom nie odpowiadała obecna, zbyt mała, liczba punktów do głosowania. Ich uwagi wskazywały na potrzebę poprawienia dostępności miejsc do głosowania. Obecny układ punktów, w opinii niektórych respondentów, ze względu na duże odległości z różnych krańców powiatów, uniemożliwiał zagłosowanie wielu mieszkańcom, w szczególności seniorom. Pięć osób wypowiedziało się negatywnie o generatorze kart do głosowania, postulując nawet m.in. rezygnację z korzystania z niego przy kolejnych edycjach BO. Dla niektórych respondentów uciążliwe było wypełnianie karty za jego pośrednictwem. Wnosili oni o możliwość wypełniania

karty wyłącznie w papierze lub też o możliwość pobrania i wydrukowania niewypełnionej karty do głosowania z zamiarem wypełnienia jej w formie pisemnej. Na podstawie wypowiedzi 2 osób można również wysnuć wniosek, że oczekiwanie skorzystania z generatora mogło wprowadzać mieszkańców w błąd. Z uwag tych osób wynika bowiem, że uznały one wypełnienie formularza poprzez generator za formę głosowania elektronicznego, a co za tym idzie, uznały za pozbawioną uzasadnienia konieczność podwójnego (internetowego i w formie bezpośredniej) głosowania: „(...) również w formie tylko papierowej, bez konieczności oddawania głosu poprzez Internet. W mniejszych miejscowościach głosowanie przez platformy internetowe jest niemożliwe”, „w pytaniu jest stwierdzenie, że głosowanie odbywa się przez wrzucenie karty do urny. OK. Cemu więc wymagano jednocześnie głosowania drogą elektroniczną?(...)”

Wśród zasad głosowania w ramach Budżetu Obywatelskiego, które wymagałyby wprowadzenia ewentualnych zmian największy odsetek respondentów wskazywał kwestie związane z rodzajem głosowania – wyłącznie w formie papierowej (stanowili oni aż 71% osób oczekujących modyfikacji w zasadach działania Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”, czyli 22 respondentów). Najwięcej opinii odnosiło się do braku możliwości głosowania elektronicznego. Badani postulowali m.in. o wprowadzenie wyłącznie głosowania internetowego, rezygnację z konieczności drukowania kart do głosowania i możliwość podpisywania kart poprzez profil zaufany.

Wykres 13 Odsetek i liczba respondentów oczekujących zmian w zasadach głosowania w Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS” (n=31) w podziale na zaproponowane zmiany

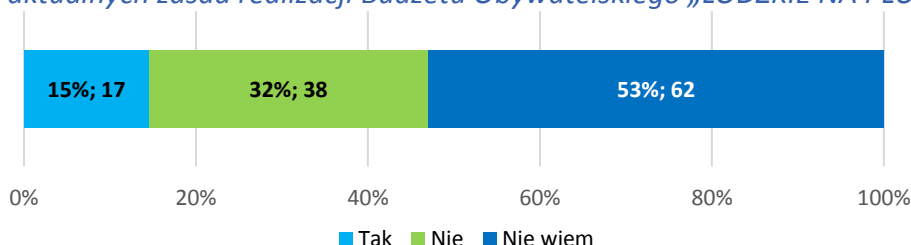
*Liczba respondentów nie sumuje się do 31, ponieważ jedna osoba mogła mieć więcej niż jedną uwagę.

źródło: opracowanie własne, badanie ankietowe z udziałem mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankietę internetową wysyłaną pocztą e-mail

Opinia mieszkańców dotycząca zasad realizacji BO

Mieszkańcy województwa łódzkiego, którzy brali udział w głosowaniu na projekty zadań w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, zostali poproszeni w ankiecie internetowej o wyrażanie opinii na temat potrzeby wprowadzenia zmian w zasadach realizacji IV edycji BO województwa. Załedwie 17 na 117 osób (ok. 15%), które odpowiedziały na to pytanie, uznało że należy dokonać zmian w przedmiotowym zakresie, natomiast ponad dwa razy więcej badanych (38 osób – 32% odpowiedzi) nie uważało, że istnieje taka konieczność. Ponad połowa respondentów (62 osoby – 53%) nie miała zdania na ten temat.

Wykres 14 Odsetek i liczba respondentów, którzy udzielili w ankiecie odpowiedzi na pytanie: *Czy Pani/Pana zdaniem należałoby dokonać jakichś zmian odnoszących się w jakimkolwiek obszarze do aktualnych zasad realizacji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” ? (n=117)*

źródło: opracowanie własne, badanie ankietowe z udziałem mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Osoby, które wskazały w ankiecie potrzebę wprowadzenia modyfikacji w regulaminie BO 2021 (17 osób) poproszono, aby doprecyzowały, jakie zmiany należałoby ich zdaniem wprowadzić. Poszczególne osoby wskazywały wiele propozycji, dlatego odpowiedzi respondentów pogrupowano w węższe bloki tematyczne.

Najwięcej osób (odpowiednio po 6 i 5 odpowiedzi) powtórzyło propozycje, które zostały wskazane już na etapie oceny zasad głosowania, czyli: postulat wprowadzenia głosowania w innej niż papierowa formie oraz potrzebę uproszczenia procedur (np. mniej „papierologii”, ułatwienie dokonywania korekt, łatwiejszy sposób głosowania, w szczególności bez drukowania kart).

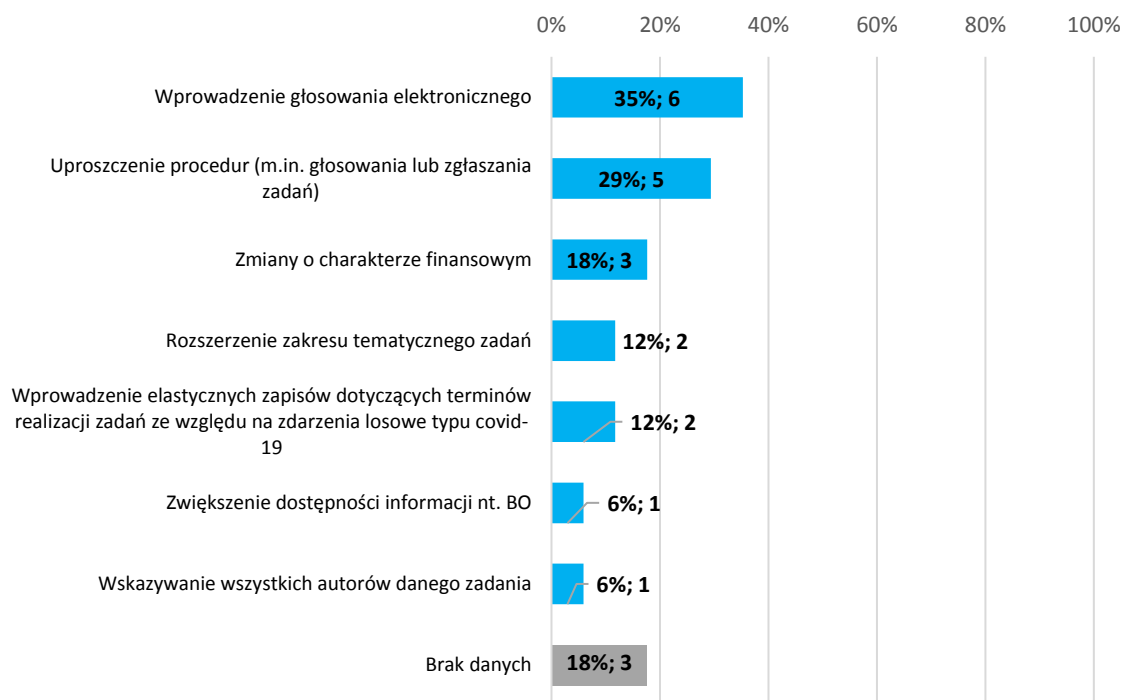
Trzy osoby wskazały, że oczekiwałyby zmian o charakterze finansowym. Proponowano zwiększenie wartości zadań, w szczególności powiatowych oraz zmiany w rozdysponowywaniu pieniędzy, które pozostały niewydane. W tym przypadku podano konkretną propozycję rozwiązania: „1. W uchwale należałoby zapisać, że środki niewykorzystane Zarząd Województwa nie „może” ale „przeznacza” na pulę dodatkową do realizacji z uzupełniającej listy zadań i że kolejne projekty („nie”) „mogą” a będą realizowane z puli oszczędności. 2. Poza pulę z „oszczędności” już na etapie tworzenia oprócz puli wojewódzkiej i powiatowych ustanowić pulę „pocieszenia” w wysokości jak dla zadania powiatowego, z której automatycznie skorzystają projekty zadań powiatowych z największą ilością głosów (w skali województwa), które nie weszły do realizacji w swoim powiecie.”

W dalszej kolejności 2 osoby zaproponowały rozszerzenie **zakresu tematycznego** zadań. Jedna z tych osób ogólnie zaproponowała rozszerzenie tego zakresu, natomiast druga – zaproponowała wprost poszerzenie tematyki projektów zadań o „*zbiorniki wodne*”.

Również dwie osoby w swoich wypowiedziach wskazały na wprowadzenie elastycznych zapisów dotyczących **terminów realizacji zadań** ze względu na zdarzenia losowe, np. pandemię COVID-19 (przedłużenie terminu realizacji lub przeniesienie zadania na kolejny okres). Jeden respondent poprosił o większą dostępność informacji o BO, a kolejny uważa, że „*powinni być wskazywani wszyscy autorzy zadania*”.

Trzy spośród 17 osób nie podały swoich propozycji zmian. Szczegółowa lista odpowiedzi znajduje się na wykresie poniżej.

Wykres 15 Odsetek i liczba respondentów, którzy uważają, że w zasadach realizacji BO należy wprowadzić zmiany, w podziale na poszczególne propozycje (n=17)

*Liczba respondentów nie sumuje się do 17, ponieważ jedna osoba mogła mieć więcej niż jedną uwagę.

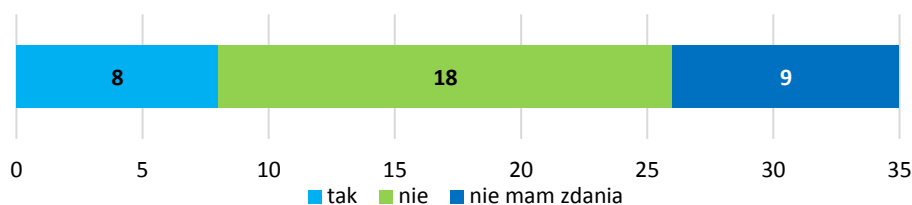
źródło: opracowanie własne, badanie ankietowe z udziałem mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Opinia autorów zadań dotycząca zasad realizacji BO

Autorzy projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok wypełniając ankietę internetową, przesłaną im drogą mailową, mieli możliwość odniesienia się do zasad BO.

Zostali oni zapytani o to, czy mają uwagi dotyczące regulaminu Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”. Nieco mniej niż 1/4 respondentów (8 z 35 osób) miała zastrzeżenia. Rozkład wszystkich odpowiedzi osób ankietowanych przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 16 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy autorzy mieli uwagi dotyczące zasad, na których opiera się realizacja Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”? (n=35)

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Spośród uwag zgłoszonych przez respondentów 3 odnosiły się do **zakresu tematycznego** zgłaszanych projektów zadań:

- (1) *Brak możliwości [zgłaszania] dla projektów dot. wyjazdów do teatru, to ważne dla mieszkańców z terenów wiejskich;*
- (2) *Uważam, że powinna być możliwość zgłaszania małej architektury (ławki, stoły do gry w szachy itp.) do puli powiatowej;*
- (3) *Nie ma możliwości wspierania stowarzyszeń (np. OSP).*

Pozostałe uwagi odnoszą się do oczekiwania wprowadzenia **głosowania** na projekty zadań **w formie elektronicznej** (*Czy głosowanie może odbywać się również w formie online?*), krytycznej oceny **wydłużania terminu zgłoszeń** projektów zadań do BO (*Proszę nie wydłużać terminu zgłaszania propozycji zadań do BO.*); trudności związanych z doprowadzeniem do **realizacji zadań ulokowanych w małych miejscowościach** (*Pełne zaangażowanie wszystkich mieszkańców, może nie być wystarczającym czynnikiem do pozytywnego rozpatrzenia wniosku.*); oczekiwania zaangażowania autorów w **realizację projektów** (*Co do zasady angażowanie wnioskodawcy w realizację zadania*) oraz do innych, ogólnych **kwestii organizacyjnych** (*Fajnie, jakbyście brali więcej przykładu z BO Łodzi. Łatwiejszy formularz, mniej ograniczeń w regulaminie.*).

Harmonogram działań zrealizowanych w ramach BO „ŁÓDZKIE na PLUS”

Harmonogram spotkań informacyjnych dla mieszkańców był w roku 2020 wyjątkowo rozbudowany. W dniach między 10 a 22 lutego zorganizowano 31 spotkań informacyjnych dla mieszkańców województwa łódzkiego (aż o 22 spotkania więcej niż w poprzedniej edycji BO). Rozkład spotkań w ramach BO 2021 wyglądał następująco:

10 lutego 2020 r.:

- Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie,

- Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Piotrkowie Trybunalskim,
- Zespół Szkół i Placówek Oświatowych Wł w Tomaszowie Mazowieckim,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zgierzu,
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kutnie.

11 lutego 2020 r.:

- Wojewódzki Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Tuszynie,
- Biblioteka Pedagogiczna w Skierniewicach, Filia w Brzezinach,
- Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu, Filia w Pajęcznie,
- Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim, Filia w Radomsku,
- Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim, Filia w Opocznie.

12 lutego 2020 r.:

- Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu, Filia w Wieluniu,
- Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu, Filia w Wieruszowie,
- Biblioteka Pedagogiczna w Skierniewicach, Filia w Rawie Mazowieckiej,
- Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Skierniewicach,
- Zespół Szkół i Placówek Oświatowych Województwa Łódzkiego w Łowiczu.

13 lutego 2020 r.:

- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Łęczycy,
- Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu, Filia w Poddębicach,
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Pabianicach,
- Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Łodzi, Oddział Terenowy w Sieradzu,
- Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu, Filia w Zduńskiej Woli,
- Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu, Filia w Łasku.

17 lutego 2020 r.:

- Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu, Filia w Pajęcznie,
- Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim, Filia w Radomsku,
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kutnie,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zgierzu.

19 lutego 2020 r.:

- Zespół Szkół i Placówek Oświatowych Województwa Łódzkiego w Tomaszowie Mazowieckim,
- Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Piotrkowie Trybunalskim,
- Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie,

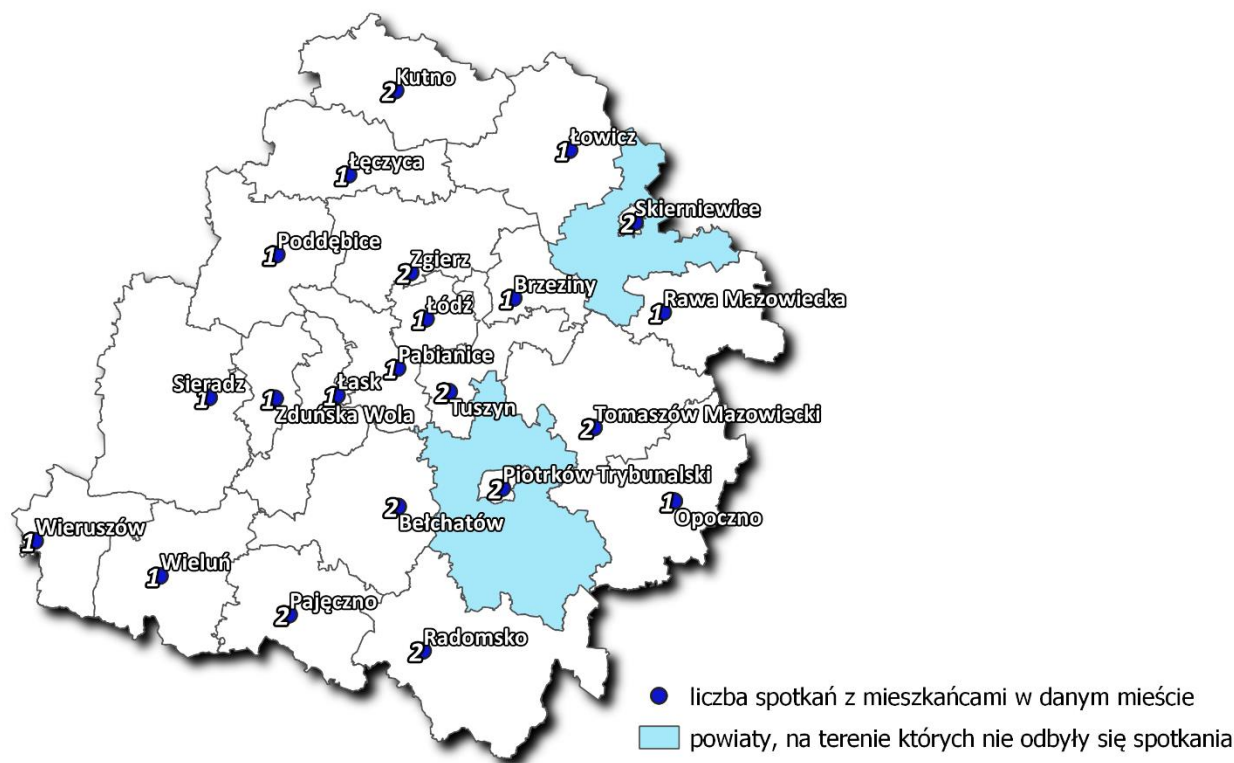
- Wojewódzki Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Tuszynie,
- Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Skierniewicach.

22 lutego 2020 r.:

- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w Łodzi.

Lokalizacje wymienionych spotkań zaprezentowano na mapie poniżej. Można zauważyć, że w niektórych miejscowościach (na terenie 10 powiatów) odbyły się po dwa spotkania.

Rysunek 2 Rozkład przestrzenny spotkań informacyjnych dla mieszkańców województwa łódzkiego

źródło: opracowanie własne

Harmonogram realizacji BO 2021 uwzględniony został w załączniku do uchwały nr 105/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia harmonogramu Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok. Harmonogram ten w zakresie okresu składania projektów zadań został zmieniony uchwałą nr 248/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 10 marca 2020 r. W związku z ogłoszonym w Polsce stanem epidemii oraz wynikającym z niego brakiem możliwości przewidzenia dalszego rozwoju sytuacji, Zarząd Województwa Łódzkiego podjął decyzję o uchyleniu terminów realizacji IV edycji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na rok 2021 (uchwała nr 335/20 Zarządu Województwa Łódzkiego

z dnia 8 kwietnia 2020 r.). Wstrzymane prace wznowiono 9 lipca 2020 r., kiedy to przyjęto nowy harmonogram BO 2021 uchwałą nr 659/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2020 r. *w sprawie przyjęcia nowych terminów harmonogramu Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok*. W ramach harmonogramu uwzględnione zostały następujące etapy realizacji Budżetu Obywatelskiego w 2020 roku (w tabeli uwzględniono terminy przed i po zmianie harmonogramu):

Tabela 1 Harmonogram realizacji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

etapy realizacji	termin pierwotny	termin ostateczny
ogłoszenie informacji o kwocie środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego wraz z podziałem na pule	do 20 lutego 2020 r.	bez zmian
zgłaszanie projektów zadań do budżetu obywatelskiego	20 lutego - 12 marca 2020 r.	20 lutego - 23 marca 2020 r.
zakończenie weryfikacji formalnej i merytorycznej złożonych projektów zadań przez komórki organizacyjne	do 17 kwietnia 2020 r.	do 24 lipca 2020 r.
podjęcie decyzji o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu do głosowania projektów zadań oraz ogłoszenie listy projektów dopuszczonych do głosowania oraz listy projektów niedopuszczonych do głosowania	do 28 kwietnia 2020 r.	do 31 lipca 2020 r.
przekazanie Zarządowi Województwa Łódzkiego odwołań wniesionych od decyzji o niedopuszczeniu projektów do głosowania wraz ze stanowiskiem Zespołu ds. realizacji budżetu obywatelskiego dot. tych odwołań	do 12 maja 2020 r.	do 14 sierpnia 2020 r.
rozpatrzenie przez Zarząd Województwa Łódzkiego odwołań od decyzji o niedopuszczeniu projektów do głosowania oraz ogłoszenie ostatecznej listy zadań dopuszczonych do głosowania	do 3 czerwca 2020 r.	do 1 września 2020 r.
głosowanie	4-30 czerwca 2020 r.	7-18 września 2020 r.

ogłoszenie wyników głosowania	do 18 września 2020 r.	do 16 października 2020 r.
-------------------------------	------------------------	----------------------------

źródło: opracowanie własne na podstawie uchwał: nr 105/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia harmonogramu Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, nr 248/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 10 marca 2020 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia harmonogramu budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, nr 335/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 8 kwietnia 2020 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia harmonogramu budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok oraz uchwały nr 659/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia nowych terminów harmonogramu Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

Komunikacja dotycząca BO – źródła informacji skierowanej do mieszkańców województwa i podejmowane działania

Organizatorzy IV edycji Budżetu Obywatelskiego udostępnili następujące formy przekazywania mieszkańcom informacji na temat przedsięwzięcia:

- strona internetowa (bo.lodzkie.pl) skierowana do wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego,
- fanpage pn. Budżet Obywatelski Województwa Łódzkiego na Facebooku, również skierowany do wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego,
- spotkania informacyjne dotyczące BO skierowane do wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego,
- konsultacje (telefoniczne, za pośrednictwem poczty e-mail oraz osobiste) udzielane przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, Zarządu Nieruchomości Województwa Łódzkiego oraz Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi osobom zgłaszającym projekty zadań do realizacji,
- możliwość kontaktu autorów z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz jednostek organizacyjnych SWŁ na etapie oceny formalnej i merytorycznej projektów zadań,
- spotkanie informacyjne w formie webinarium przeznaczone dla autorów projektów zadań, które pozytywnie przeszły etap oceny formalnej i merytorycznej oraz zostały rekomendowane do głosowania.

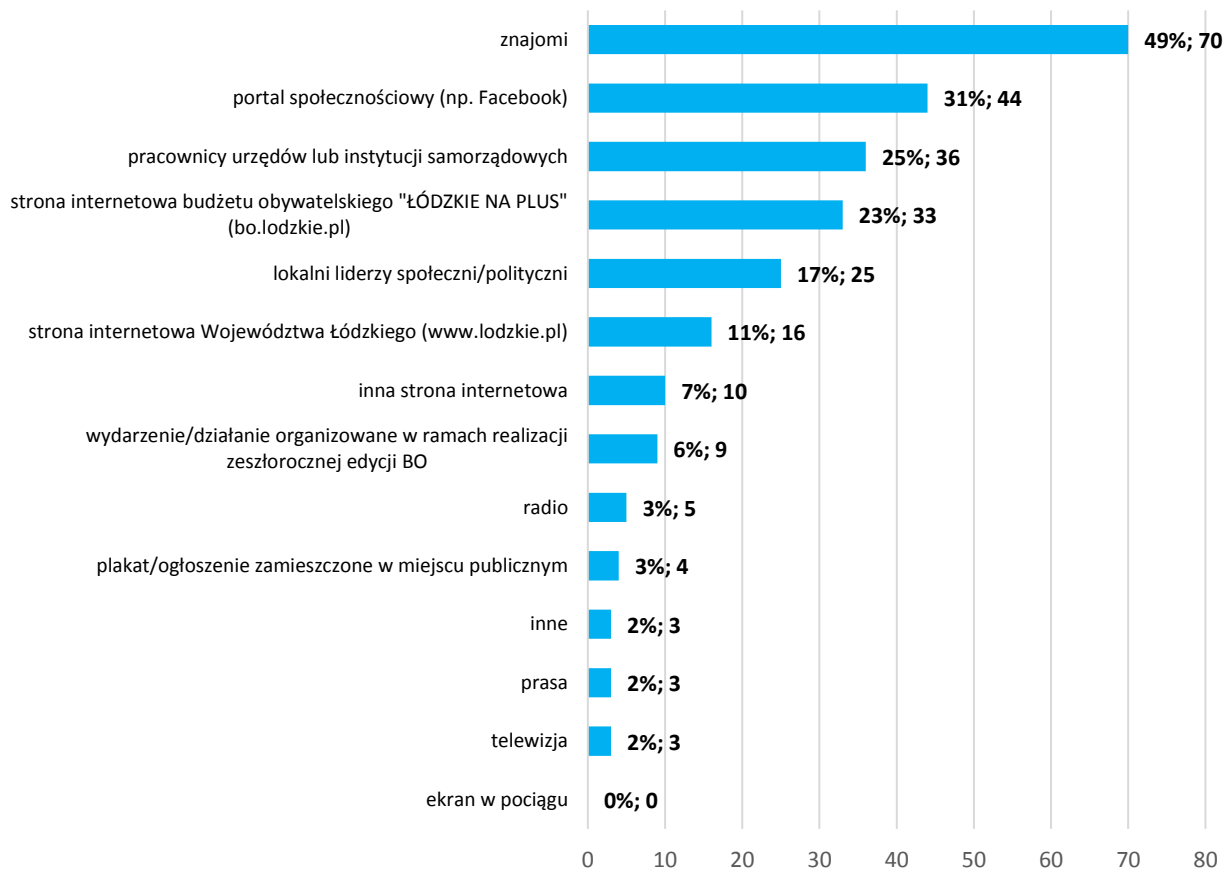
Niniejszy rozdział został poświęcony opisowi i ocenie poszczególnych, wymienionych wyżej, form komunikacji organizatorów z uczestnikami Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok.

Popularność poszczególnych form promocji i informowania o Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS”

Mieszkańcy Województwa łódzkiego, którzy głosowali na projekty zadań, mieli możliwość wzięcia udziału w ankiecie internetowej, która m.in. zawierała pytanie o źródła pozyskania wiedzy o IV edycji Budżetu Obywatelskiego. Analiza udzielonych odpowiedzi pozwala ocenić popularność poszczególnych form komunikacji organizatorów z mieszkańcami. Informacje o BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” badani najczęściej pozyskiwali od innych osób, dysponujących wiedzą o przedsięwzięciu (od znajomych, pracowników instytucji) lub z portali internetowych promujących markę BO (takich jak strona internetowa, portal społecznościowy). Szczegółowy rozkład odpowiedzi zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 17 Odsetek i liczba respondentów, wśród osób głosujących na projekty zadań, w podziale na źródła, z których czerpali wiedzę o Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS” (n=143)

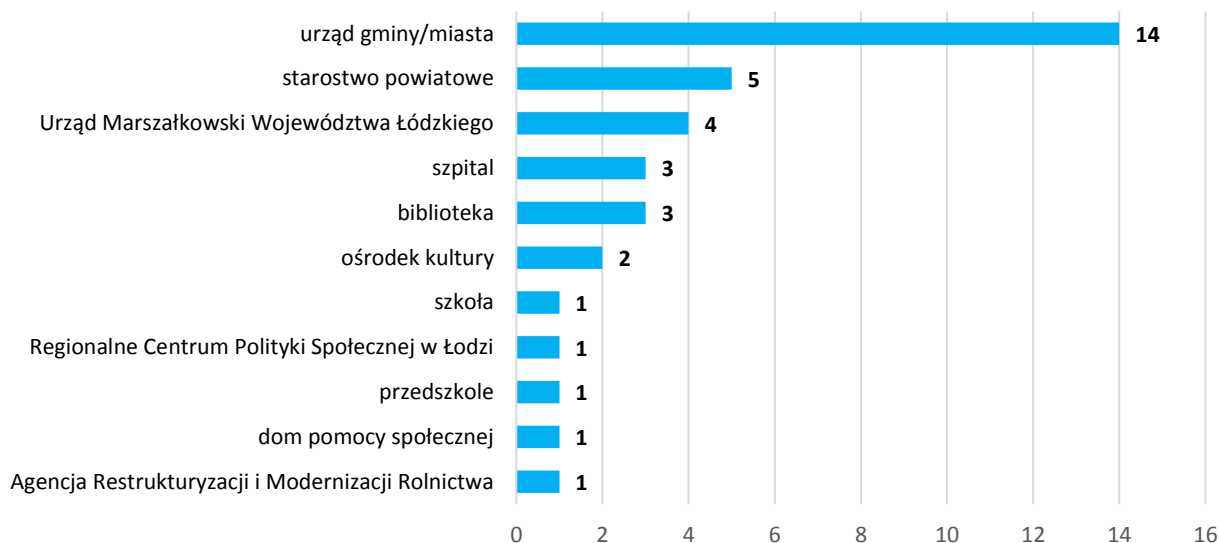

*Wyniki nie sumują się do 100%, gdyż jedna osoba mogła wskazać kilka źródeł wiedzy.

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Około połowa respondentów, czyli 70 osób, czerpała informacje o BO od znajomych, około jedna trzecia badanych (44 osoby) z portalu społecznościowego (np. Facebook). Wśród badanych jedna czwarta uzyskiwała wiedzę od pracowników urzędów lub instytucji samorządowych (36 osób).

Wykres 18 Liczba respondentów, którzy wskazali pracowników urzędów lub instytucji samorządowych jako źródło wiedzy o BO, z wyszczególnieniem tych instytucji (n=36)

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głoszących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Mieszkańcy ci dowiadywali się o BO najczęściej od osób reprezentujących urzędy gminy lub urzędy miasta (14 osób). Respondenci wskazywali również na otrzymywanie informacji o BO w starostwach powiatowych (5 osób), w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego (4 osoby), w szpitalach (3 osoby) czy bibliotekach (3 osoby). Pojedyncze osoby wśród instytucji, których pracownicy przekazywali informacje o BO, wymienili także: ośrodki kultury, szkołę, RCPS w Łodzi, przedszkole, dom pomocy społecznej oraz ARiMR.

Ze strony internetowej Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” (bo.lodzkie.pl) wiedzę o jego IV edycji zdobyło 23% badanych (33 osoby). Stosunkowo duży odsetek respondentów (17%, czyli 25 osób) otrzymał informacje o BO od lokalnych liderów społecznych i politycznych. W dalszej kolejności 11% respondentów (16 osób) skorzystało z informacji zamieszczonych na stronie internetowej Województwa Łódzkiego (www.lodzkie.pl). Nieduża liczba respondentów (10 osób – 7%), aby dowiedzieć się o BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” korzystała ze stron internetowych innych, niż autoryzowane przez organizatora. Do tych witryn należały: www.pszczelarze-brzeziny.pl, www.ebelchatow.pl, <https://drzewica.pl>, www.laskonline.pl oraz strona internetowa Biblioteki Pedagogicznej w Bełchatowie. Wśród badanych korzystających z innych stron internetowych 5 osób wskazało pozyskanie informacji z poczty elektronicznej. Istnieje prawdopodobieństwo, że otrzymali oni newsletter „NGO w Łódzkiem”

przesyłany przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, w którym informowano o BO. Najmniej badanych pozyskiwało wiedzę podczas wydarzeń lub działań organizowanych w ramach realizacji poprzedniej edycji BO (6% - 9 osób), z radia (3% - 5 osób), z ogłoszeń lub plakatów zamieszczonych w miejscu publicznym (niecałe 3% - 4 osoby; osoby te wymieniły takie miejsca jak: biblioteki, przedszkola, apteka, sklep spożywczy), z prasy i telewizji (po 2% - po 3 osoby), z kolei 3 osoby pozyskały informacje o BO z innych źródeł. Wśród źródeł wiedzy spoza kafeтерии wymieniono: samodzielne poszukiwanie informacji w związku z pomysłem na zadanie, otrzymanie informacji w szkole, otrzymanie informacji przypadkiem (bez wskazania konkretnego miejsca).

Strona internetowa bo.lodzkie.pl

Strona internetowa Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” podzielona została na pięć sekcji:

- AKTUALNOŚCI,
- O BUDŻECIE,
- DO POBRANIA,
- FAQ,
- KONTAKT.

Część zawierająca „**AKTUALNOŚCI**” jest dominującą na stronie internetowej. Do 22 października 2020 r. na stronie internetowej bo.lodzkie.pl, w tej zakładce zamieszczono 16 wpisów na temat obecnej, IV edycji BO.

W pierwszej kolejności podano harmonogram spotkań informacyjnych dla mieszkańców (7 lutego 2020 r.). Kolejnego dnia (8 lutego 2020 r.) poinformowano o konferencji prasowej, podczas której Zarząd Województwa Łódzkiego podał do publicznej wiadomości wysokość puli środków finansowych przeznaczonych na realizację BO 2021. Aktualności zawierały również fotorelację z części przeprowadzonych z mieszkańcami spotkań (14 lutego 2020 r.). W dniu 20 lutego 2020 r. podano informację o rozpoczęciu naboru projektów zadań i możliwych sposobach zgłaszania projektów zadań. Na stronie internetowej w tym samym dniu podano również informację o tym, gdzie i kiedy odbędzie się ostatnie spotkanie z mieszkańcami (jedyne po rozpoczęciu naborów projektów zadań). Kolejny wpis, z 26 lutego 2020 r. stanowił zachętę do zgłaszania projektów zadań. Zawierał on również informację o typach projektów zadań, jakie można było zgłaszać w poszczególnych pulach. W dniu 4 marca 2020 r. podano informację o dostępnych dla mieszkańców kanałach komunikacji z organizatorami, przybliżono kwestie związane z BO oraz przypomniano możliwe sposoby zgłaszania projektów zadań. W dniu 12 marca 2020 r. poinformowano mieszkańców o przedłużeniu terminu składania projektów zadań oraz powtórzono informację o różnych możliwościach kontaktu. W związku z panującym stanem epidemii w Polsce, w dniu 17 marca 2020 r. poinformowano zgłaszających

zadania o możliwość złożenia projektu zadania bez listy poparcia. Przypomniano również o terminie składania projektów zadań i o dostępnych sposobach kontaktu. Dzień później (18 marca 2020 r.) we wpisie poinformowano o tym, czym jest Generator zadań i zachęcono do korzystania z niego. Wpis również zakończony był informacjami kontaktowymi. W dniu 22 marca 2020 r. zamieszczono informację przypominającą, że następnego dnia upływa termin zgłaszania projektów zadań. Przypomniano również możliwe sposoby zgłaszania projektów zadań i dane kontaktowe do pracowników zaangażowanych w realizację BO.

16 kwietnia 2020 r. podano informację o uchyleniu terminów harmonogramu, a w konsekwencji o zawieszeniu działań z powodu epidemii SARS-CoV-2.

Informację o wznowieniu IV edycji BO podano w Aktualnościach w dniu 13 lipca 2020 r. We wpisie przekazano również informację o zmniejszeniu środków przeznaczonych na realizację BO w 2021 roku, przypomniano zakresy tematyczne działań, które mogły być zgłaszane w ramach poszczególnych pul oraz przedstawiono listę zgłoszonych zadań. We wpisie zawarto również link do zaktualizowanego harmonogramu realizacji BO 2021 oraz dane kontaktowe do organizatorów.

W dniu 31 lipca 2020 r. na stronie internetowej bo.lodzkie.pl zamieszczono dwie wiadomości dotyczące IV edycji BO. Najpierw poinformowano mieszkańców o zakończeniu oceny formalnej projektów. W wiadomości wskazano linki do: wykazu projektów spełniających wymagania formalne, wykazu projektów ocenionych negatywnie pod względem formalnym oraz listy projektów pozostawionych bez rozpatrzenia. W drugiej wiadomości zawarto linki do wykazu projektów dopuszczonych do głosowania oraz wykazu projektów niedopuszczonych do głosowania, na podstawie opinii Zespołu ds. realizacji budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”. Wpis zawierał także odnośnik do listy zadań wycofanych przez ich autorów.

W dniu 3 września 2020 r. podano informację o przyjęciu przez Zarząd Województwa Łódzkiego ostatecznego wykazu projektów zadań dopuszczonych do głosowania w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 r. Przypomniano również podział na pule i zasady głosowania. Do wiadomości mieszkańców podano także listę powiatów, w których głosowanie na pulę powiatowe nie zostanie przeprowadzone ze względu na niewykorzystanie kwoty środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań w ramach pul powiatowych. Na końcu wpisu zamieszczono odnośnik do wzoru karty do głosowania i podano instrukcję jej wypełniania. 15 października 2020 r. na stronie bo.lodzkie.pl pojawiła się informacja o przesunięciu terminu publikacji wyników głosowania w ramach BO z powodu kolejnej fali epidemii. Wyniki głosowania ostatecznie podano w kolejnym poście, który został opublikowany na stronie w dniu 20 października 2020 r.

Poza informacjami o aktualnej edycji Budżetu Obywatelskiego, w zakładce „AKTUALNOŚCI”, pojawiają się także informacje o realizacjach zadań z poprzedniej edycji BO.

Sekcja zatytułowana „**O BUDŻECIE**” zawiera syntetyczny opis celu organizacji Budżetu Obywatelskiego na poziomie województwa łódzkiego, a także podsumowanie najistotniejszych ustaleń regulaminu.

Spis wszystkich reguł, na których opiera się Budżet Obywatelski „**ŁÓDZKIE NA PLUS**” jest dostępny w sekcji pn. „**DO POBRANIA**”. Oprócz regulaminu użytkownicy znajdą tam np. harmonogram realizacji BO na dany rok, wykaz punktów do głosowania, wzór karty do głosowania, zestaw materiałów informacyjno-promocyjnych, pomoce służące upowszechnianiu przez autorów informacji na temat zgłaszanego projektu lub inne materiały pomocne na danym etapie realizacji Budżetu Obywatelskiego. Zawartość sekcji zmieniana jest na bieżąco w zależności od potrzeb związanych ze specyfiką danego etapu. W miarę postępu działań pojawia się tutaj również m. in. informacja zawierająca wykaz projektów zadań dopuszczonych do głosowania oraz lista zadań do realizacji.

Wszelkie wątpliwości mieszkańcy mogą rozwiązać w sekcji pn. „**FAQ**” zawierającej zbiór najistotniejszych pytań dotyczących BO wraz z odpowiedziami.

Sekcja pn. „**KONTAKT**” zawiera formularz kontaktowy dla mieszkańców oraz dane teleadresowe organizatorów przedsięwzięcia oraz przedstawicieli poszczególnych komórek merytorycznych UMWŁ, służących pomocą na każdym etapie realizacji BO. Formularz kontaktowy zamieszczony jest także na dole zakładek „**AKTUALNOŚCI**” oraz „**DO POBRANIA**”.

Na stronie bo.lodzkie.pl można odnaleźć dwa rodzaje przycisków społecznościowych: przyciski typu „*follow us*”, odsyłające czytelników do profili społecznościowych Województwa Łódzkiego na platformach Facebook.com, Twitter.com oraz YouTube.com, a także przyciski typu: „*share buttons*”, dzięki którym mieszkańcy mogą udostępniać podane na stronie informacje na swoich profilach na różnych platformach społecznościowych m. in. Facebook.com, Twitter.com, LinkedIn.com czy Pinterest.com.

Fanpage „Budżet Obywatelski Województwa Łódzkiego”

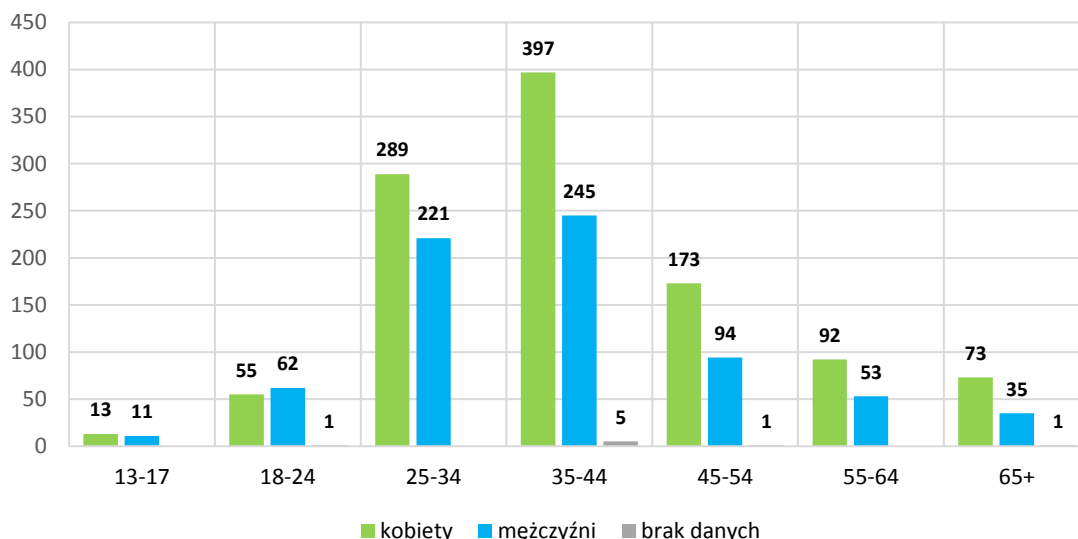
Województwo Łódzkie prowadzi w ramach promocji Budżetu Obywatelskiego fanpage (*stronę promującą markę Budżetu Obywatelskiego województwa*) na stronie Facebook.com. Na początku IV edycji BO (wg stanu na dzień 7 lutego 2020 r.) fanpage BO lubiło 1 821 osób⁸. Większość z nich stanowiły kobiety (ok. 60%). Najwięcej osób, które polubiły profil Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego we wskazanym portalu społecznościowym stanowiły osoby w grupie wieku 35-44 lata. Kolejną dużą grupą wiekową były osoby z przedziału od 25 do 34 lat.

⁸ Oryginalna nazwa zmiennej na stronie Facebook.com to: *Lifetime: The total number of people who have liked your Page. (Unique Users)*

Szczegółowy rozkład „polubień” profilu BO według wieku i płci internautów przedstawiono poniżej.

Wykres 19 Informacja o osobach, które lubią profil BO wg płci i wieku⁹
(stan na dzień 7. lutego 2020 r.) (n = 1 821)

źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych ze strony Facebook.com

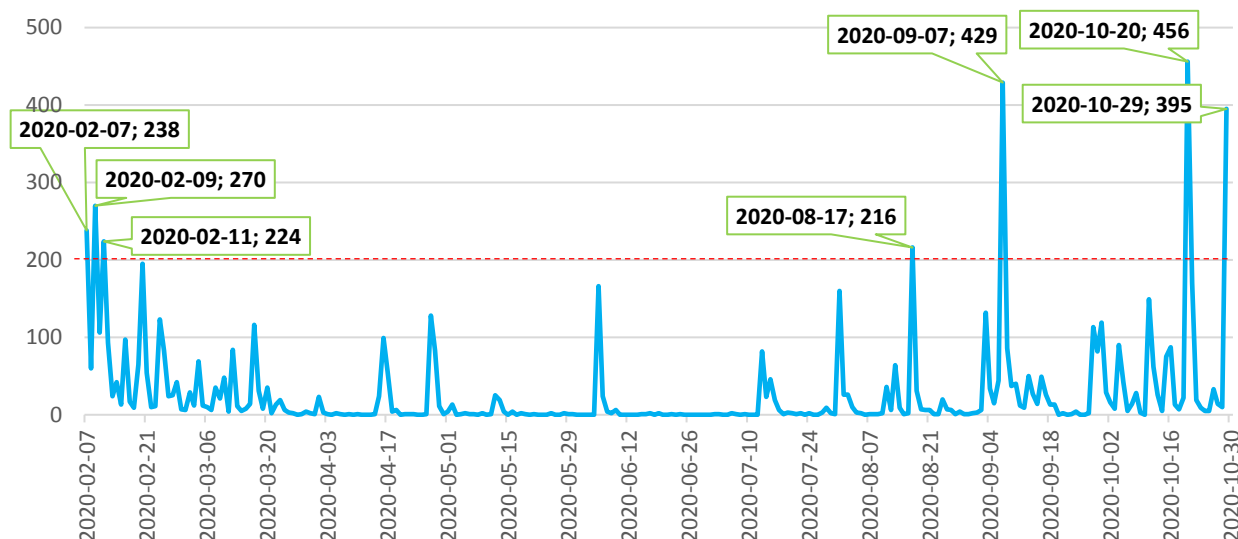
Według stanu na dzień 29 października 2020 r., profil promujący Budżet Obywatelski Województwa Łódzkiego został polubiony przez 2 056 osób (wzrost o ok. 11% w porównaniu z początkiem IV edycji BO).

Podczas analiz prześledzono zaangażowanie użytkowników, poczynwszy od dnia ogłoszenia harmonogramu spotkań informacyjnych dla mieszkańców tj. od 7 lutego 2020 r., aż do dnia kiedy poinformowano o wykorzystaniu środków finansowych, jakie pozostały po przeprowadzonym we wrześniu 2020 r. głosowaniu w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, na realizację dodatkowych zadań powiatowych, tj. do 29 października 2020 r. Do zaangażowania zostało wliczone każde kliknięcie lub stworzony komentarz, wpis, udostępnienie itd.¹⁰. Poniżej przedstawiono statystyki zaangażowania utworzone na podstawie danych wygenerowanych ze strony Facebook.com:

⁹ Oryginalna nazwa zmiennej na stronie Facebook.com to: *Lifetime: Aggregated demographic data about the people who like your Page based on the age and gender information they provide in their user profiles. (Unique Users)*

¹⁰ Oryginalna nazwa zmiennej na stronie Facebook.com to: *Daily: The number of people who engaged with your Page. Engagement includes any click or story created. (Unique Users)*

Wykres 20 Liczba osób, których zaangażowanie odnotowano na stronie Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego między 07.02.2020 r. a 29.10.2020 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych ze strony [Facebook.com](https://www.facebook.com)

Na podstawie wykresu wylistowano dni, podczas których zauważono znaczne zaangażowanie internautów *(na potrzeby analizy przyjęto, że są to dni z liczbą kliknięć lub komentarzy, wpisów, udostępnień itd. wygenerowanych przez więcej niż 200 osób)*.

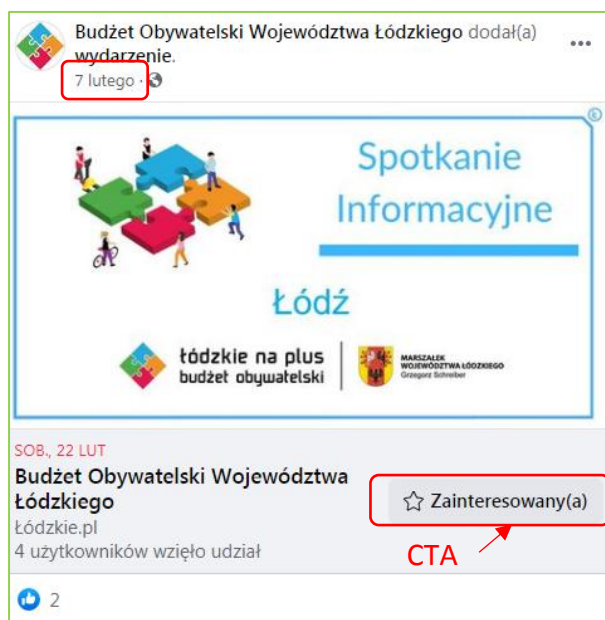
Znalazły się tutaj następujące daty:

- 7 lutego 2020 r. – 238 osób zaangażowanych;
- 9 lutego 2020 r. – 270 osób zaangażowanych;
- 11 lutego 2020 r. – 224 osoby zaangażowane;
- 17 sierpnia 2020 r. – 216 osób zaangażowanych;
- 7 września 2020 r. – 429 osób zaangażowanych;
- 20 października 2020 r. – 456 osób zaangażowanych;
- 29 października 2020 r. – 395 osób zaangażowanych;

Pierwsze trzy wpisy z 7, 9 i 11 lutego 2020 roku (odpowiednio 238, 270 i 224 zaangażowane osoby) dotyczyły spotkań informacyjnych dla mieszkańców, organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w różnych miastach województwa łódzkiego. Ponadto do postów (czyli wpisów na stronie głównej BO Województwa Łódzkiego na [Facebook.com](https://www.facebook.com)) dołączone zostały grafiki lub zdjęcia. Pierwszy wpis stanowił reklamę spotkania w Łodzi. Zawierał grafikę z logo BO oraz przycisk „call to action - CTA” z napisem „Zainteresowany(a)”, zachęcający czytelników do podjęcia działania i wzięcia udziału w spotkaniu. Drugi wpis zawierał przekierowanie do harmonogramu spotkań informacyjnych. Poprzez dodanie do wpisu zdjęcia pracowników i pozytywnego opisu pokazano przyjazny wizerunek marki. Na ten post zareagowało

(kliknęło w ikonę: „lubię to” lub „super”) najwięcej osób – 59. Trzeci wpis to skrótowe sprawozdanie z odbytych spotkań, zawierające również podziękowanie za uczestnictwo w nich oraz harmonogram kolejnych wizyt. Wpis zilustrowany był albumem zdjęć z poszczególnych spotkań (zrzuty ekranu powyższych wpisów poniżej).

Rysunek 3 Zrzuty ekranu z fanpage'a BO Wł z dni 7.02. (po lewej na górze), 9.02. (po lewej na dole), 11.02. (po prawej) 2020 r.

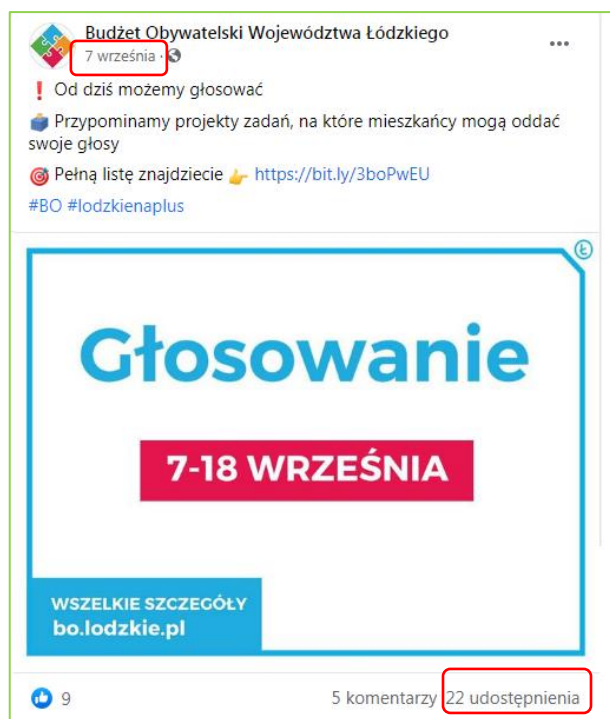
źródło: Fanpage Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego, *Facebook.com*

Zaangażowanie na poziomie przekraczającym 200 osób odnotowano 17 sierpnia 2020 r. – 216 osób. Informacja z tego dnia nie podlega analizie, gdyż dotyczyła realizacji zadania w ramach poprzedniej edycji BO.

Następnym dniem, podczas którego na stronie odnotowano szczególnie wysoki poziom zaangażowania czytelników był 7 września 2020 r. – 429 zaangażowanych internautów. Tego dnia na fanpage'u Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego podano informację o tym, że rozpoczyna się głosowanie ramach IV edycji BO. Przypomniano również pełną listę zadań, na które można było głosować. Do wpisu dodana była grafika, na której wskazano terminy głosowania. Powyższy post był najczęściej udostępnianym spośród omawianych – udostępniło go 22 followersów (*osób obserwujących profil*).

Największym zaangażowaniem odbiorców cieszył się post z 20 października 2020 r. Zareagowało na niego 456 osób. Tematem wpisu były wyniki głosowania mieszkańców województwa na zadania do realizacji w ramach IV edycji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”. Post zobrazowany był grafiką z logo BO i napisem „wyniki głosowania”. Post został udostępniony przez 20 osób.

Rysunek 4 Zrzuty ekranu z fanpage'a BO Wł przedstawiające posty z 7.09. (po lewej) i 20.10. (po prawej) 2020 r.

źródło: Fanpage Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego, Facebook.com

Ostatni dzień, w którym fanpage BO miał ponad 200 zaangażowanych czytelników, to 29 października 2020 r. Tego dnia opublikowano dwa posty. Pierwszy z nich dotyczył zadania realizowanego w ramach poprzedniej edycji BO, natomiast drugi zawierał informację o przeznaczeniu przez Zarząd Województwa niewykorzystanych środków finansowych po przeprowadzonym głosowaniu na dodatkowe 15 zadań powiatowych. Post ilustrowała grafika z logo BO i napisem „dodatkowe zadania do realizacji”.

Rysunek 5 Zrzut ekranu z fanpage BO Wł przedstawiający post z 29.10.2020 r.

źródło: Fanpage Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego, Facebook.com

Spotkania informacyjne dla mieszkańców zainteresowanych BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

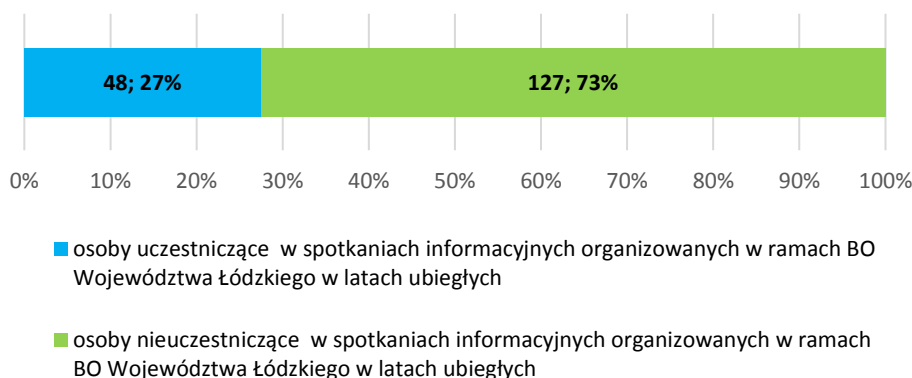
Spotkania informacyjne dla mieszkańców województwa dotyczące realizacji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na rok 2021 odbyły się w lutym 2020 roku. Założenia BO prezentowane były w większości przed rozpoczęciem okresu składania projektów zadań (w okresie między 10 a 19 lutego) w: Bełchatowie, Piotrkowie Trybunalskim, Zgierzu, Kutnie (10.02.2020 r.), Tuszynie, Brzezinach, Pajęcznie, Radomsku, Opocznie (11.02.2020 r.), Wieluniu,

Wieruszowie, Rawie Mazowieckiej, Skierniewicach, Łowiczu (12.02.2020 r.), Łęczycy, Poddębicach, Pabianicach, Sieradzu, Zduńskiej Woli, Łasku (13.02.2020 r.), Pajęcznie, Radomsku, Kutnie, Zgierzu (17.02.2020 r.), Tomaszowie Mazowieckim, Piotrkowie Trybunalskim, Bełchatowie, Tuszynie, Skierniewicach (19.02.2020 r.). Natomiast po rozpoczęciu okresu składania projektów zadań tj. po dniu 20 lutego 2020 r. odbyło się jedno spotkanie w Łodzi (22.02.2020 r.).

Zainteresowanie spotkaniami informacyjnymi

W spotkaniach informacyjnych o BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” uczestniczyło łącznie 225 osób (spośród których 180 osób wzięło udział w badaniu ewaluacyjnym). Według deklaracji badanych uczestników, w analogicznych spotkaniach organizowanych w ramach I, II lub III edycji BO SWŁ wzięło udział 48 z nich, czyli 27% respondentów.

Wykres 21 Liczba i odsetek badanych uczestników spotkania informacyjnego dotyczącego BO na 2021 rok, którzy wzięli udział w analogicznych spotkaniach w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego (n=175)

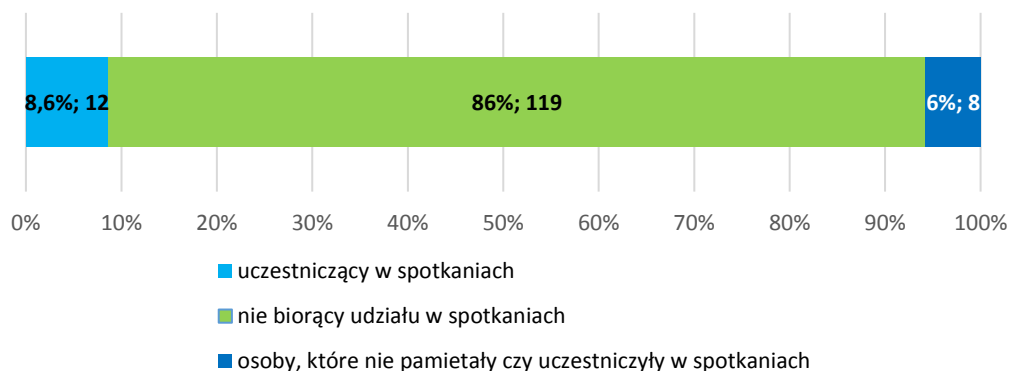
źródło: opracowanie własne, badanie uczestników spotkań informacyjnych dotyczących BO „ŁÓDZIE NA PLUS” 2021 dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

Mieszkańcy województwa, którzy oddali głosy na wybrane projekty zadań oraz wzięli udział w ankiecie internetowej dla głosujących, również udzielili informacji na temat uczestnictwa w spotkaniach informacyjnych dotyczących IV edycji BO, a także edycji ją poprzedzających. Otrzymawszy harmonogram zorganizowanych w 2021 roku spotkań, badani mieli za zadanie przypomnieć sobie, czy brali udział w którymkolwiek z nich.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, popularność spotkań informacyjnych wśród respondentów, którzy głosowali w Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS” na rok 2021, jest stosunkowo niewielka. W spotkaniach promujących IV edycję BO udział wzięło zaledwie 12 badanych (niespełna 9%). Warto zwrócić uwagę na to, że wskazane wartości odnoszą się do próbki osób głosujących w Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS” – tj. tych mieszkańców, którzy udzielili

odpowiedzi na pytania zawarte w internetowym kwestionariuszu. Dodatkowo, część osób (6%) nie pamiętało już, czy brało udział w spotkaniach. Rozkład odpowiedzi zamieszczono na poniższym wykresie.

Wykres 22 *Odsetek i liczba głosujących mieszkańców, uczestniczących w badaniu ankietą internetową, którzy brali udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych na początku IV edycji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” (n=139)*

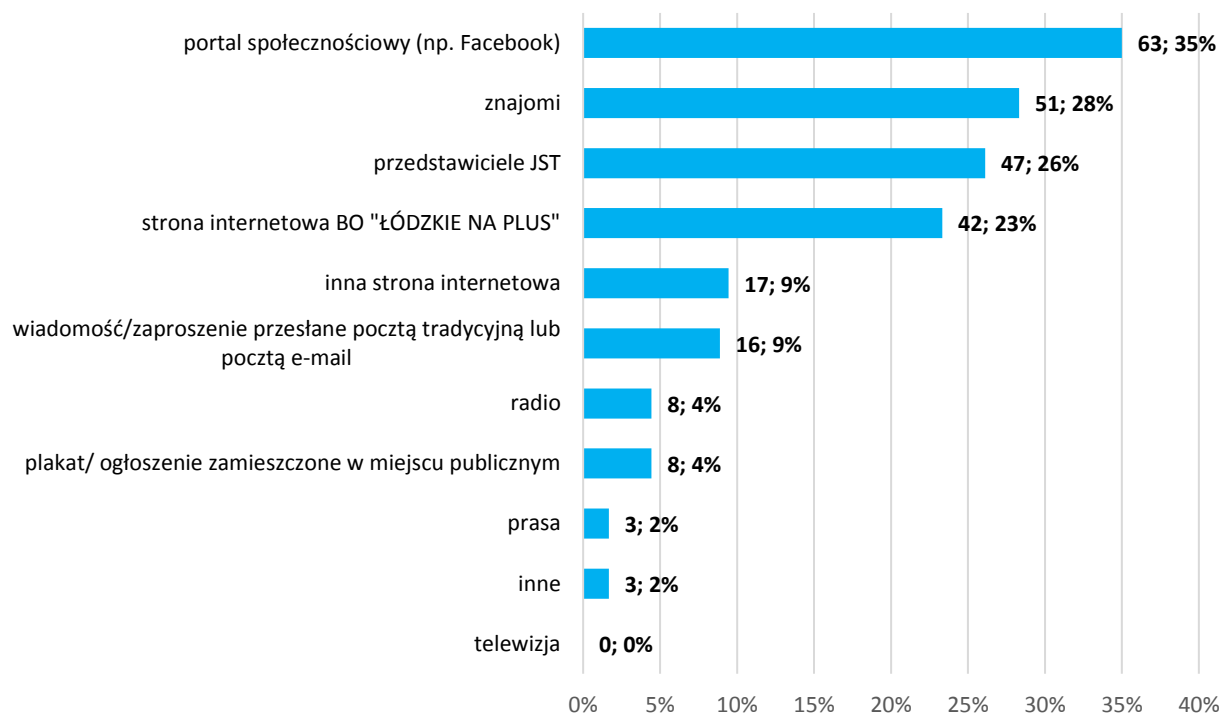
źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Źródła wiedzy o spotkaniu informacyjnym

Badani najczęściej deklarowali, że dowiedzieli się o spotkaniu informacyjnym dotyczącym Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok z portali społecznościowych (63 odpowiedzi, czyli 35%) lub od znajomych (51 odpowiedzi, czyli 28%). Nieco ponad ¼ badanych (47 osób, czyli 26%) dowiedziało się o możliwości udziału w spotkaniu od przedstawicieli JST (w opinii uczestników analogicznego badania w III edycji, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego lub pracownicy innych urzędów byli głównym źródłem wiedzy o spotkaniach informacyjnych dotyczących BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”, wówczas zostali oni wskazani przez 47% badanych, czyli 37 osób biorących udział w ankiecie w 2019 roku). Nieco mniejszy odsetek respondentów (23%, czyli 42 osoby) pozyskał niezbędne informacje ze strony internetowej BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” (bo.lodzkie.pl). Z treści zamieszczonych na innych stronach internetowych wiedzę o spotkaniach zaczerpnęło 17 osób (czyli 9% badanych). Były to inne lokalne strony internetowe (wskazanie 12 osób): promujące miasta/gminy będące siedzibą spotkań informacyjnych (wskazanie 2 osób), należące do powiatu, w którym zorganizowano spotkanie informacyjne (wskazanie 1 osoby), promujące miejsce (instytucję), w którym odbyło się spotkanie (wskazanie 1 osoby) lub była to ogólna strona internetowa Województwa Łódzkiego www.lodzkie.pl (wskazanie 1 osoby). Wśród respondentów 16 osób (9%) dowiedziało się o spotkaniu informacyjnym z wiadomości lub zaproszenia uzyskanego za pośrednictwem poczty

e-mail lub tradycyjnej. Wszystkie źródła informacji o spotkaniu, w tym wskazywane przez mniej niż 10% badanych jak radio, plakaty i ogłoszenia w miejscach publicznych, prasa, telewizja i inne, opisano na poniższym wykresie:

Wykres 23 Liczba i odsetek respondentów korzystających z poszczególnych źródeł wiedzy o spotkaniach informacyjnych z mieszkańcami województwa dotyczących BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok (n=180)

* Wyniki nie sumują się do 100%, gdyż jedna osoba mogła wskazać kilka źródeł informacji o spotkaniu.

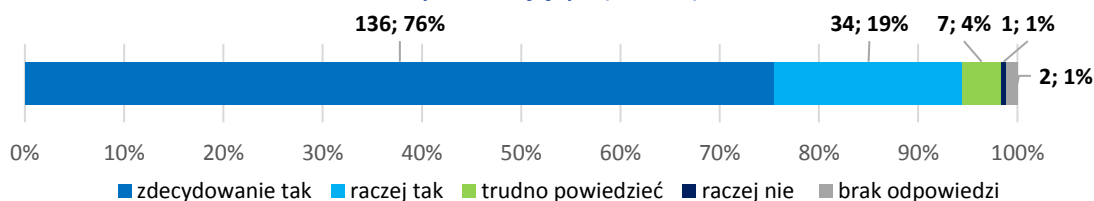
źródło: opracowanie własne, badanie uczestników spotkań informacyjnych dotyczących BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” 2021 dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

Ocena spotkania informacyjnego

W ramach oceny spotkania informacyjnego, mieszkańcy zostali poproszeni o wyrażenie opinii na temat czasu przeznaczanego na spotkanie, osoby prowadzącej spotkanie, materiałów informacyjnych, lokalizacji i miejsca spotkania oraz sposobu jego organizacji.

Zdecydowana większość respondentów (ok. 95%, czyli 170 spośród 180 osób) pozytywnie oceniła czas poświęcony na przeprowadzenie spotkania (odpowieź „zdecydowanie tak” lub „raczej tak” na stwierdzenie: „czas przeznaczony na dzisiejsze spotkanie był wystarczający”). Siedem osób (4%) nie miało jednoznacznej opinii na ten temat, a jedna osoba raczej nie zgodziła się z tym stwierdzeniem. Dwie osoby spośród respondentów w ogóle nie oceniły tego aspektu spotkań informacyjnych (patrz: wykres poniżej).

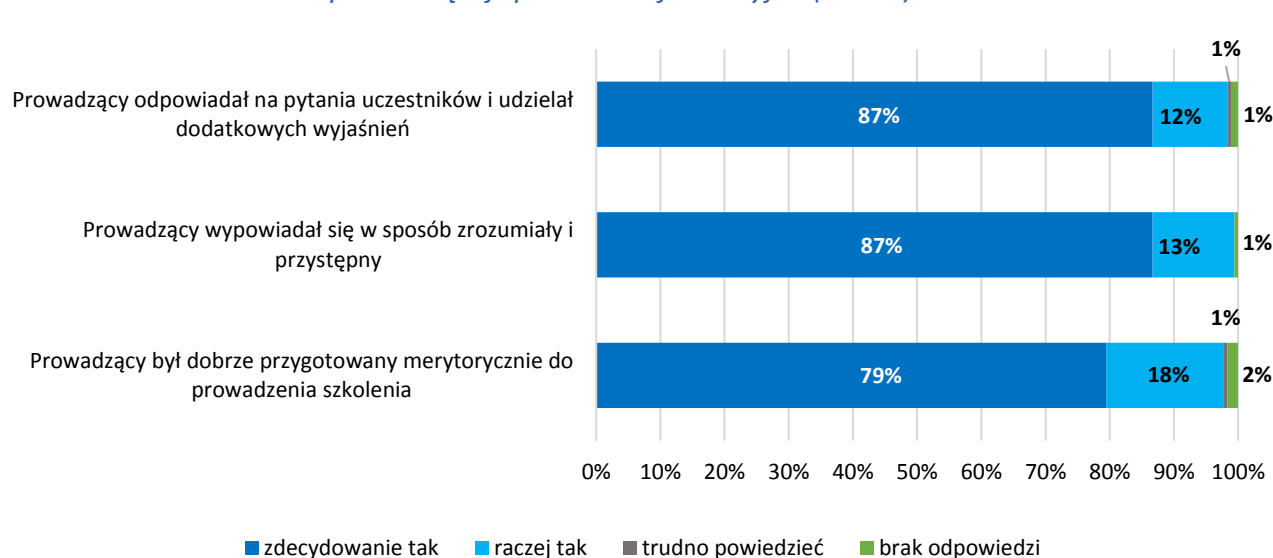
Wykres 24 Liczba i odsetek uczestników spotkania informacyjnego dla mieszkańców zgadzających się ze stwierdzeniem: „Czas przeznaczony na dzisiejsze spotkanie był wystarczający” (n=180)

źródło: opracowanie własne, badanie uczestników spotkań informacyjnych dotyczących BO „ŁÓDZIE NA PLUS” 2021 dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

W ramach oceny dotyczącej osoby prowadzącej spotkanie, respondenci wyrażali opinię na temat jej merytorycznego przygotowania, sposobu wypowiedzi pod kątem zrozumiałości i przystępności przekazu oraz udzielania odpowiedzi i dodatkowych wyjaśnień. Żaden z badanych mieszkańców nie ocenił prelegentów negatywnie, w żadnym z aspektów oceny. W odniesieniu do stwierdzenia: „Prowadzący był dobrze przygotowany merytorycznie do prowadzenia szkolenia”, a także do stwierdzenia: „Prowadzący odpowiadał na pytania uczestników i udzielał dodatkowych wyjaśnień” wybrano po jednej odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Pozostałe wybory respondentów stanowiły odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” na pytania dotyczące oceny prelegentów, co jest widoczne na poniższym wykresie.

Wykres 25 Ocena uczestników w odniesieniu do stwierdzeń dotyczących osoby prowadzącej spotkanie informacyjne (n=180)

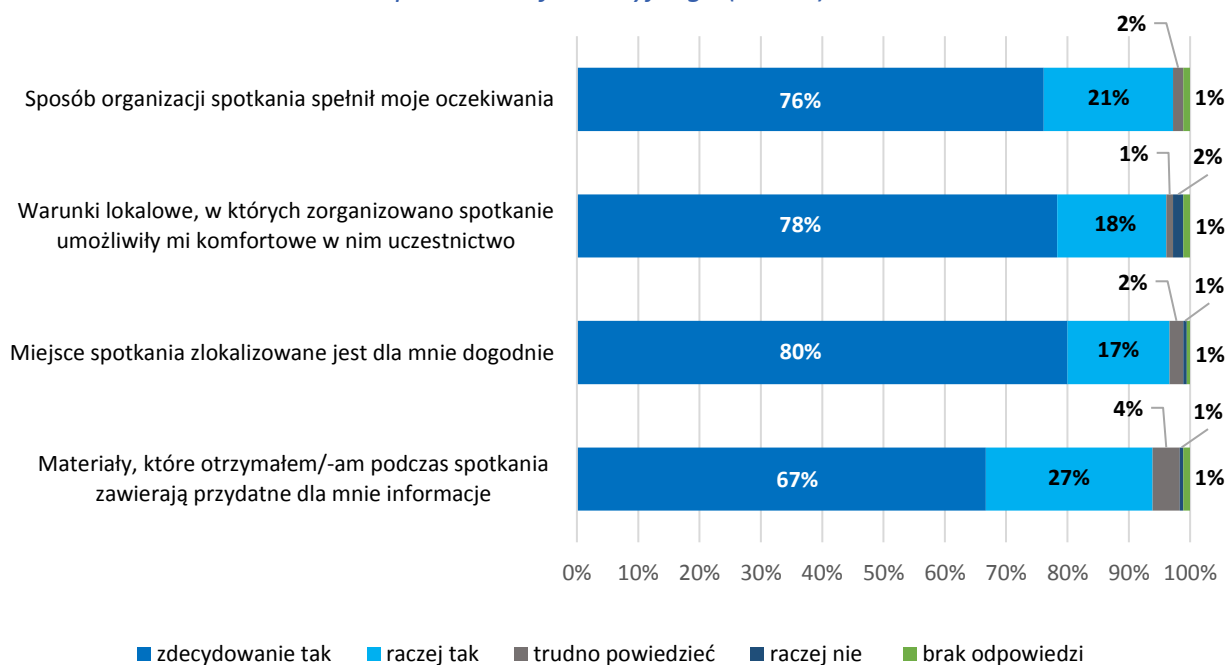
źródło: opracowanie własne, badanie uczestników spotkań informacyjnych dotyczących BO „ŁÓDZIE NA PLUS” 2021 dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

Z odpowiedzi respondentów wynika, że w większości byli oni zadowoleni z poziomu organizacji spotkań. Pojawiły się jednak pojedyncze negatywne lub niezdecydowane głosy w odniesieniu

do oceny poszczególnych aspektów organizacji. Ze stwierdzeniem: „Warunki lokalowe, w których zorganizowano spotkanie umożliwiły mi komfortowe w nim uczestnictwo” raczej nie zgodziły się trzy osoby. Po jednej osobie udzieliło odpowiedzi „raczej nie” w odniesieniu do stwierdzeń: „Materiały, które otrzymałem/-am podczas spotkania zawierają przydatne dla mnie informacje” oraz „Miejsce spotkania zlokalizowane jest dla mnie dogodnie”. Odpowiedzi „trudno powiedzieć” udzieliło 8 uczestników spotkania w odniesieniu do stwierdzenia: „Materiały, które otrzymałem/-am podczas spotkania zawierają przydatne dla mnie informacje”, 4 osoby w odniesieniu do stwierdzenia: „Miejsce spotkania zlokalizowane jest dla mnie dogodnie”, 3 badanych w odniesieniu do stwierdzenia: „Warunki lokalowe, w których zorganizowano spotkanie umożliwiły mi komfortowe w nim uczestnictwo” oraz 2 osoby w odniesieniu do stwierdzenia: „Warunki lokalowe, w których zorganizowano spotkanie umożliwiły mi komfortowe w nim uczestnictwo”.

Największa część spośród uczestników spotkań pozytywnie oceniła ich lokalizację (97% czyli 174 reakcje „zdecydowanie tak” i „raczej tak” na zdanie: „Miejsce spotkania zlokalizowane jest dla mnie dogodnie”). Szczegółowy rozkład odpowiedzi znajduje się na poniższym wykresie.

Wykres 26 Ocena uczestników w odniesieniu do stwierdzeń dotyczących organizacji spotkania informacyjnego (n=180)

źródło: opracowanie własne, badanie uczestników spotkań informacyjnych dotyczących BO „ŁÓDZIE NA PLUS” 2021 dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

Spośród 180 mieszkańców województwa łódzkiego, którzy wzięli udział w badaniu, 62% osób (112 badanych) podało elementy, które zyskały ich uznanie podczas spotkania. Swobodnie

udzielane odpowiedzi, na prośbę sformułowaną w następującym brzmieniu: „Proszę wypisać elementy, które podobały się Panu/Pani na dzisiejszym spotkaniu informacyjnym”, skategoryzowano na etapie analiz, w celu zwiększenia czytelności wniosków. W efekcie uzyskano następujący zestaw właściwości charakterystycznych dla spotkań informacyjnych, które zostały pozytywnie ocenione przez badanych:

- **Sposób (forma) prezentacji treści podczas spotkań** podobał się 73 uczestnikom (czyli 65% osób, które udzieliły odpowiedzi na omawiane pytanie). Do tej kategorii zaliczono następujące cechy spotkań:
 - jakość prezentacji:
prezentacja multimedialna, bardzo ciekawa/ czytelna/ dobrze przeprowadzona/ rzeczowa/ przystępna prezentacja, czytelność prezentacji, jasny i czytelny sposób prezentacji;
 - tempo, przebieg spotkania:
dobrze/ konkretne tempo, przebieg spotkania, spotkanie zwięzłe i konkretne, sposób zaprezentowania, szybki, sprawny przekaz, zorganizowany przekaz informacji;
 - uwzględnianie indywidualnych potrzeb informacyjnych oraz pytań uczestników:
indywidualne podejście szkolących, odpowiedzi na pytania, możliwość zadawania pytań, wymiana doświadczeń, wyjaśnienia, jasne odpowiedzi na pytania, szczegółowe udzielanie odpowiedzi;
 - język, forma wypowiedzi szkolących:
komunikatywność, prosty i zwięzły język szkolącego, przejrzyste podanie informacji, przejrzystość informacji, przejrzystość wypowiedzi, konkretny przekaz informacji, jasne i przejrzyste wyjaśnienia, jasność przekazu, wyraźny przekaz, jasny i czytelny przekaz prowadzącego, sposób prowadzenia, rzeczowa informacja na temat BO, rzeczowość, rzeczowy i zrozumiały przekaz informacji, syntetyczność informacji, wykład zrozumiały, sprawność wypowiedzi, zwięzłość i słyszalność prowadzącego, konkret, konkretne informacje, konkretny przekaz informacji, skomasowane informacje.
- **Zawartość merytoryczna spotkań** to kategoria, do której zaklasyfikowano odpowiedzi 33 badanych osób (29% osób, które udzieliły odpowiedzi na omawiane pytanie). Respondenci, wymieniając elementy, które podobały im się na spotkaniach, odnosili się do zawartości merytorycznej w sposób ogólny lub charakteryzując ją jak niżej: *merytoryczne przedstawienie tematu, merytoryka spotkania, merytoryczne przygotowanie, informacje merytoryczne, pozyskane informacje, wszystkie informacje przydatne, wyczerpująco przekazane informacje, fachowe udzielanie wszelkich informacji, każde pytanie zostało w dokładny sposób*

wyjaśnione bądź podane miejsce, gdzie można znaleźć wyjaśnienie, wyczerpujące odpowiedzi na pytania, kompetentne odpowiedzi, pełen profesjonalizm, ciekawe rozwiązania, rzetelne prowadzenie spotkania, dużo wiedzy. Badani wskazywali także konkretne treści, które im odpowiadały: *przedstawienie podziału na kwoty zadań, opis warunków złożenia projektu, szczegółowe omówienie zasad ubiegania się o środki BO, omówienie formularza zgłoszeniowego.*

- **Organizacyjne aspekty spotkania** wymienione zostały przez 25 badanych osób (22% odpowiedzi). Jako elementy, które zyskały aprobatę wymienione zostały: *dogodne miejsce spotkania, dobra lokalizacja („biblioteka – dobre miejsce”), sala szkoleniowa, czas spotkania, krótkie spotkanie informacyjne, godzina spotkania, catering, przygotowanie techniczne, organizacja spotkania, sprawna organizacja, przygotowane materiały, materiały dotyczące BO, materiały informacyjne dla każdego uczestnika.*
- **Osoby prowadzące – ich sprawność komunikacyjna, przygotowanie, wiedza i profesjonalizm** zostały docenione jako pozytywne aspekty szkolenia przez 17 uczestników (15% osób, które udzieliły odpowiedzi na omawiane pytanie): *przygotowanie prowadzącego, dobrze przygotowany prowadzący, komunikatywność prowadzących, otwartość prowadzących, sposób prowadzenia przez osobę prowadzącą, profesjonalizm prowadzących szkolenie, kompetencje prowadzących, rzeczowość prowadzących, wiedza prowadzących.*
- **Atmosfera, zapewnienie komfortu emocjonalnego uczestnikom** podczas spotkania zyskały uznanie 5 badanych (4% udzielonych na analizowane pytanie odpowiedzi). Wymieniali oni: *[miłą] atmosferę spotkania, swobodę spotkania.*
- **Obecność marszałka województwa** – została uznana za atut spotkania przez 2 uczestników (2% osób, które udzieliły odpowiedzi na omawiane pytanie).

Oprócz powyższych atutów 8 badanych osób wymieniło własności zbyt ogólne, aby można było je zaklasyfikować, wskazując, że podczas spotkania podobało im się: *wszystko* lub udzieliło odpowiedzi typu: *wszystko ok, tak, bardzo, super, spotkanie spełniło moje oczekiwania, spotkanie zrealizowane wystarczająco dobrze.*

Zaledwie 7 respondentów wymieniło **elementy, których ich zdaniem zabrakło** podczas spotkań informacyjnych. Wśród braków znalazły się **kwestie merytoryczne**: *przykłady wypełnionych wniosków, zbyt mała ilość przybliżeń zrealizowanych projektów, przykładowe propozycje.* Wymieniano także **kwestie organizacyjne**: *brak porządnego ekranu do prezentacji, nieodpowiednia godzina spotkania, czas spotkania, frekwencja,* jak również **niedopatrzenia po stronie prowadzących**: *nieodpowiedni strój prowadzących (zbyt nieformalny), za szybko zmieniane slajdy.*

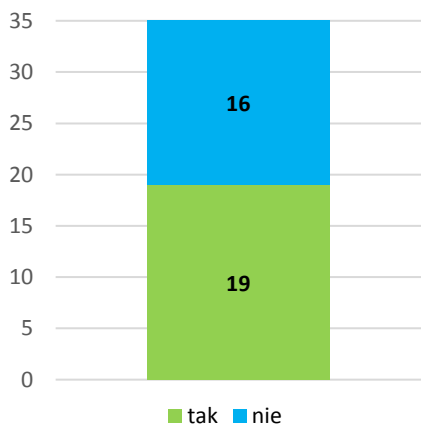
Konsultacje z mieszkańcami na etapie zgłaszania projektów zadań

Konsultacje z mieszkańcami, których udzielali pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego i jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Łódzkiego odbyły się między 20 lutego a 23 marca 2020 roku.

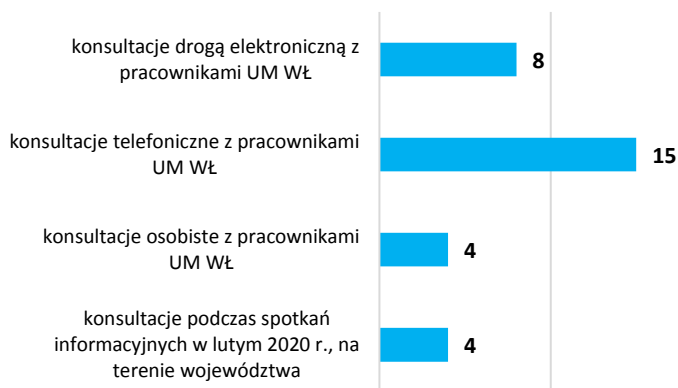
Autorzy zadań, którzy wzięli udział w ankiecie internetowej, wysłanej im za pośrednictwem poczty e-mail, udzielali odpowiedzi na temat poszczególnych, dostępnych form konsultowania projektów zadań.

Nieco ponad połowa badanych autorów projektów zadań konsultowała je z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (19 z 35 osób). Osoby, które korzystały z konsultacji, najczęściej decydowały się na formę telefoniczną (15 z 19 osób). Dużym zainteresowaniem cieszyły się również konsultacje za pośrednictwem poczty e-mail (8 z 19 osób). Z konsultacji podczas lutowych spotkań informacyjnych, skierowanych do osób zainteresowanych BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, skorzystało 4 badanych autorów. Zbiorowość licząca tyle samo osób korzystała z osobistych konsultacji projektu zadania. Szczegółowe informacje zamieszczono na wykresach poniżej:

Wykres 27 Czy autorzy konsultowali z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego projekty przed ich zgłoszeniem? (n=35)

Wykres 28 Rodzaje konsultacji wykorzystywanych przez autorów zadań (n=19)

Wyniki nie sumują się do 19, ponieważ autorzy mogli skorzystać z więcej niż jednego rodzaju konsultacji.

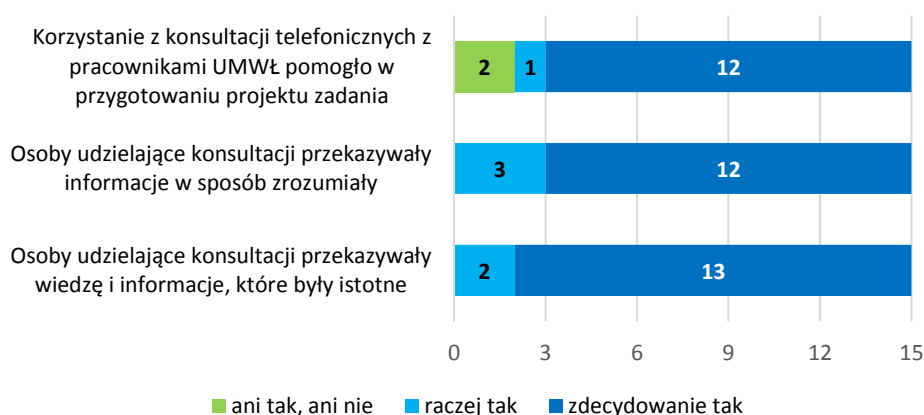
źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Ankietowani autorzy zadań, którzy korzystali z **lutowych spotkań informacyjnych** ocenili je pozytywnie. Wszyscy czterej badani zdecydowanie potwierdzili (4 odpowiedzi „zdecydowanie tak”), że przekazywana wiedza i informacje były dla nich istotne, sposób przekazu informacji był zrozumiały, a udział w spotkaniu informacyjnym pomógł im w przygotowaniu projektu zadania.

Z osobistych **konsultacji z pracownikami komórek merytorycznych** również skorzystało 4 respondentów. Wszyscy z nich zdecydowanie zgodzili się, że przekazywana wiedza i informacje były dla nich istotne oraz, że skorzystanie z tego rodzaju konsultacji pomogło im w przygotowaniu projektu zadania. Troje badanych zdecydowanie zgodziło się z tym, że sposób przekazywania informacji był dla nich zrozumiały, jedna osoba raczej zgodziła się z tym stwierdzeniem.

Znaczna część ankietowanych autorów projektów zadań skorzystała z **konsultacji telefonicznych** (15 osób). Spośród nich 13 badanych uznało, że konsultacje telefoniczne pomogły im w przygotowaniu projektu zadania (12 odpowiedzi: *zdecydowanie tak* i 1 odpowiedź: *raczej tak*). Dwie osoby wyraziły ambiwalentne stanowisko w danej kwestii (2 odpowiedzi: *ani tak, ani nie*). Wszyscy spośród 15 respondentów zadeklarowali, że informacje udzielane w trakcie konsultacji telefonicznych przekazywane były w sposób zrozumiały (12 odpowiedzi: *zdecydowanie tak* i 3 odpowiedzi: *raczej tak*). Najwięcej badanych osób zdecydowanie zgodziło się ze stwierdzeniem: „Osoby udzielające Pani/Panu konsultacji telefonicznych dysponowały wiedzą i informacjami, które były dla Pani/Pana istotne” (13 osób). Z tym samym stwierdzeniem raczej zgodziły się 2 osoby.

Wykres 29 Ocena telefonicznych konsultacji z pracownikami komórek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego bądź jednostek organizacyjnych SWŁ (n=15)

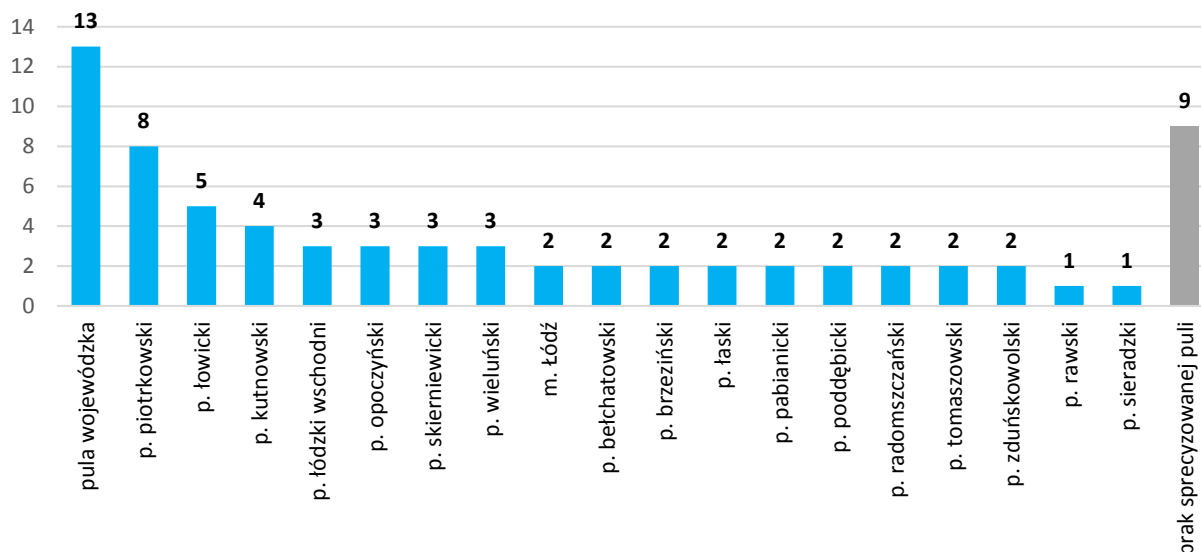

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Zakres przestrzenny konsultowanych projektów

Najwięcej spośród przeprowadzonych 72 rozmów telefonicznych dotyczyło projektów w ramach puli wojewódzkiej (13 konsultacji), powiatu piotrkowskiego (8 konsultacji) oraz powiatu łowickiego (5 konsultacji). Szczegółowe informacje na ten temat zamieszczono na wykresie poniżej:

Wykres 30 Liczba konsultacji telefonicznych odbytych podczas zgłaszania projektów zadań do BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 r. w odniesieniu do zakresu terytorialnego (n=72)

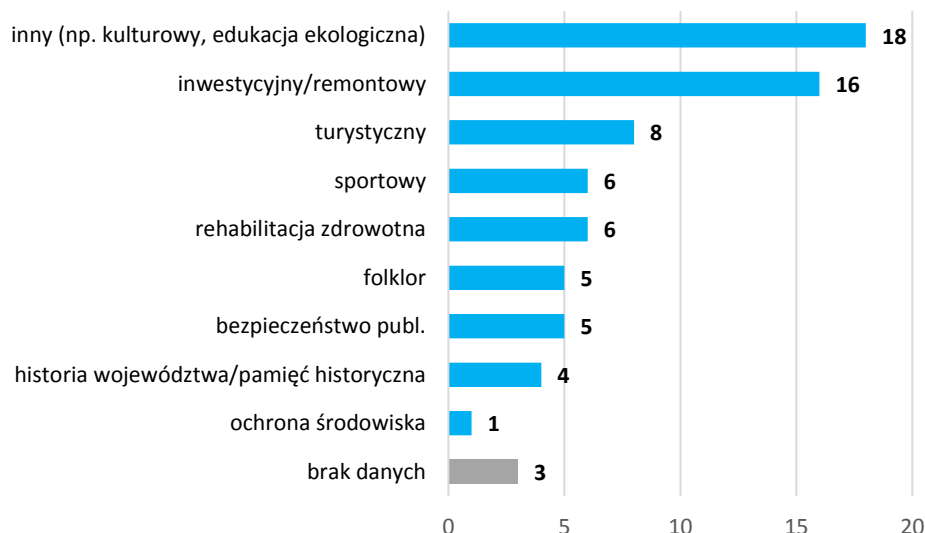

źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych z konsultacji mieszkańców z pracownikami komórek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego bądź jednostek organizacyjnych SWŁ

Zakres merytoryczny konsultowanych projektów

Konsultacje telefoniczne uporządkowano według zakresu merytorycznego, którego dotyczył każdy z omawianych projektów zadań. Pracownicy UMWŁ scharakteryzowali konsultowane propozycje jako związane z tematyką: ochrony środowiska, historii województwa i pamięci historycznej, odnoszące się do bezpieczeństwa publicznego, o charakterze folklorystycznym, dotyczące rehabilitacji zdrowotnej, związane ze sportem, turystyką lub inwestycjami bądź remontami. Najczęściej jednak prowadzone rozmowy dotyczyły projektów o nietypowym charakterze (25% – 18 odpowiedzi „inny”). Jako trudne do sklasyfikowania zidentyfikowano projekty z zakresu kultury oraz dotyczące edukacji ekologicznej (po 5 rozmów), pozostałych 8 „innych” tematycznie projektów nie scharakteryzowano bliżej. Rzadziej mieszkańcy zadawali pytania w odniesieniu do projektów inwestycyjnych lub remontowych (16 odpowiedzi – 22%). Wszystkie odniesienia merytoryczne konsultacji telefonicznych zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 31 Liczba konsultacji dotyczących poszczególnych zakresów merytorycznych projektów, których dotyczyły konsultacje (n=72)

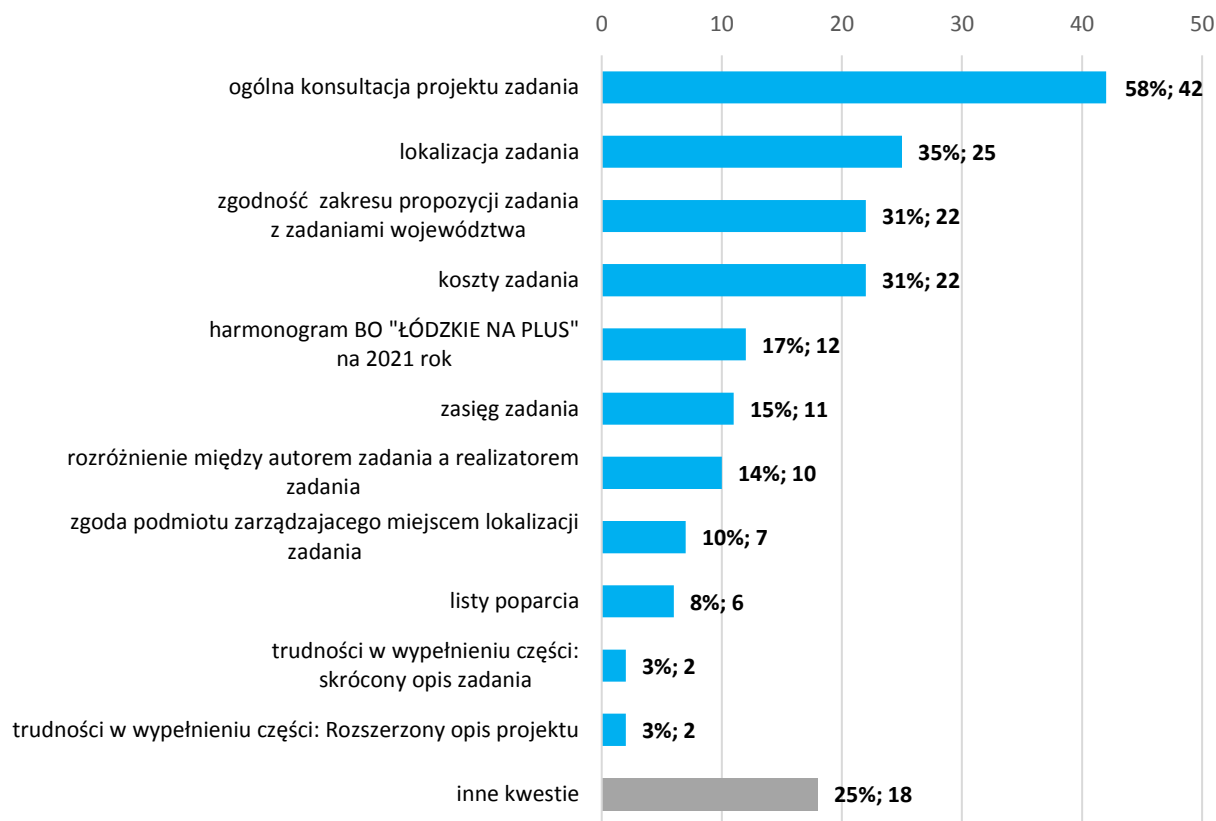
źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych z konsultacji mieszkańców z pracownikami komórek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego bądź jednostek organizacyjnych SWŁ

Zakres tematyczny konsultacji

Charakterystyka problemów i pytań, z jakimi mieszkańcy województwa zwracali się do pracowników komórek merytorycznych zaangażowanych w realizację BO w trakcie konsultacji, ujęta została w ramy 11 kategorii, ustalonych wcześniej w oparciu o doświadczenia z poprzednich edycji BO. Lista kategorii udostępniona została na wykresie poniżej. Ponad połowa konsultacji (58%, czyli 42 kontakty mieszkańców z organizatorami) poświęcona została ogólnemu omówieniu projektów zadań. W trakcie 25 konsultacji (35%) poruszono wątpliwości dotyczące lokalizacji zadań. Taka sama liczba rozmów (po 22, czyli po 31%) odnosiła się do trudności związanych ze zgodnością zakresu projektów zadania z zadaniami województwa oraz do kosztów zadań. Pytania dotyczące harmonogramu BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok zadano w trakcie 12 konsultacji (17%). Wśród uczestników konsultacji 15% (czyli 11 osób) miało wątpliwości dotyczące zasięgu omawianych zadań. Biorąc pod uwagę to, że rozróżnienie między autorem projektu zadania a wykonawcą zadania przyjętego do realizacji funkcjonuje od I edycji BO, nadal dość duży odsetek uczestników konsultacji (14% czyli 10 osób) miał wątpliwości odnoszące się do reguły mówiącej o tym, że bycie autorem projektu zadania nie oznacza gwarancji stania się jego późniejszym realizatorem. Wśród zadawanych pytań 7 (10%) odnosiło się do zgody podmiotu zarządzającego miejscem lokalizacji zadania, 6 (8%) do kwestii list poparcia do projektu. Biorąc pod uwagę panującą pandemię COVID-19 wątpliwości dotyczące tej kwestii mogły być spodziewane. Bardzo niewielu mieszkańców (po 2 osoby, czyli po 3% konsultacji)

zgłaszało trudności w wypełnieniu w formularzu części pn. „Skrócony opis zadania” lub „Rozszerzony opis projektu”. Rozkłady liczbowe poszczególnych tematów konsultacji widoczne są na wykresie poniżej.

Wykres 32 Częstość występowania tematów konsultacji telefonicznych (n=72)

* dane nie sumują się do 72, ponieważ rozmowa mogła dotyczyć więcej niż jednego tematu konsultacji.

źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych z konsultacji mieszkańców z pracownikami komórek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego bądź jednostek organizacyjnych SWŁ

Stosunkowo duża liczba konsultacji, bo aż 18, co stanowiło 25% wszystkich rozmów, dotyczyła innych tematów, nieprzewidzianych w ramach uprzednio opracowanych kategorii. Na etapie analizy notatek z konsultacji tematy te zostały uporządkowane według zagadnień wyszczególnionych w tabeli poniżej:

Tabela 2 Wyszczególnienie tematów konsultacji w ramach kategorii „Inne kwestie” (n=18)

liczba telefonów*	Problematyczne zagadnienia
11	zasady i sposób składania projektów zadań <i>tj. wątpliwości dotyczące sposobu składania podpisu pod generowanym elektronicznie formularzem (pytania o możliwość wysyłania skanowanych podpisów), pytania o formę złożenia projektu – osobistą lub elektroniczną</i>
4	skąd można pobrać formularz zgłaszania projektów zadań
3	podział środków w pulach (wojewódzkiej i powiatowych) <i>tj. w jaki sposób dzielone są środki w ramach poszczególnych pul oraz co decyduje o przypisaniu danego projektu zadania do danej puli (jego wartość czy zakres merytoryczny)</i>
2	autorstwo projektów <i>tj. czy autorem projektu może być zarówno osoba fizyczna jak i osoba prawna, lub czy np. radny sejmiku może zgłosić swój projekt jako mieszkaniec województwa</i>
2	liczba projektów, jakie mogą zostać zgłoszone przez jednego autora
2	przebieg procesu oceny projektów zadań
4	inne

* dane nie sumują się do 18, ponieważ rozmowa mogła dotyczyć więcej niż jednego tematu konsultacji

źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych z konsultacji mieszkańców z pracownikami komórek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego bądź jednostek organizacyjnych SWŁ zaangażowanych w realizację BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

Oprócz pytań uporządkowanych według opisanej wyżej tematyki, 4 rozmowy dotyczyły zagadnień niemożliwych do pogrupowania: zasad głosowania na projekty zadań do realizacji, sposobu sporządzania formularza zgłaszania projektu zadania inwestycyjnego, wątpliwości dotyczących rozumienia pojęcia „impresa cykliczna”. Pojawiło się także pytanie o to, czy pomimo pandemii COVID-19 IV edycja Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok w ogóle się odbędzie.

Spotkanie informacyjne dla autorów projektów

W celu zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa łódzkiego w udział w Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS”, organizatorzy podejmowali różnego rodzaju działania informacyjne, m.in. organizację spotkań z mieszkańcami, służących przybliżeniu zasad realizacji BO na 2021 rok, przekazaniu wiedzy pomocnej w efektywnym działaniu w ramach BO, a także wymianie wniosków, informacji i sugestii służących doskonaleniu przyszłych edycji przedsięwzięcia. Do tej pory, w każdej z poprzednich edycji BO, odbywało się również stacjonarne spotkanie dla autorów projektów zadań dopuszczonych do głosowania. W IV edycji, z powodu zagrożenia epidemicznego, zamiast takiego spotkania, odbyło się szkolenie on-line

pn. „Jak wypromować zadania #BO w Internecie, mediach i wśród mieszkańców?”, które przybrało formę webinarium. W szkoleniu wzięło udział 25 autorów.

Podsumowanie poszczególnych etapów realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

Etap przygotowania i zgłaszania projektów zadań

Autorzy projektów zadań BO 2021, w celu opracowania projektu zobowiązani byli do skorzystania z formularza zgłaszania projektów zadań do zrealizowania w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok (zwanego dalej: formularzem). Formularz można było wypełnić za pośrednictwem generatora bądź w edytowalnej wersji dokumentu pobranego ze strony bo.lodzkie.pl. W tym drugim przypadku formularz można było wypełnić komputerowo lub odręcznie. Wypełniony formularz należało złożyć wraz z listą poparcia podpisaną przez co najmniej 30 mieszkańców województwa (w przypadku puli wojewódzkiej) lub 30 mieszkańców powiatu, do którego puli został zgłoszony projekt zadania (w przypadku puli powiatowej). W dniu 17 marca 2020 r. w związku z panującym w Polsce stanem epidemii, poinformowano o możliwości złożenia projektu zadania bez list poparcia (te miały zostać uzupełnione w późniejszym czasie w okresie trwania oceny projektów zadań) w jeden z następujących sposobów:

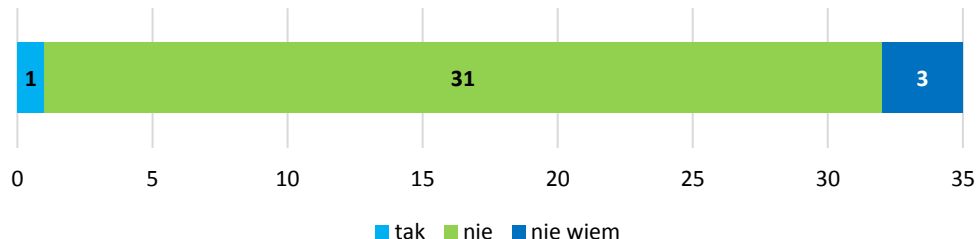
1. poprzez przesłanie na adres korespondencyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego,
2. poprzez osobiste złożenie w Biurze Podawczym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego,
3. poprzez przesłanie drogą elektroniczną podpisanego skanu formularza na adres: bo@lodzkie.pl.

Ocena procesu wypełniania formularza

Większość respondentów (31 odpowiedzi) deklarowało brak jakichkolwiek trudności w wypełnianiu formularza zgłaszania zadań do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok. Zaledwie 1 osoba zadeklarowała, że miała takie trudności, ale nie opisała ich szczegółowo, natomiast 3 osoby nie były pewne czy miały jakieś problemy z wypełnieniem formularza.

Wykres 33 Deklaracja trudności w wypełnianiu formularza (n=35)

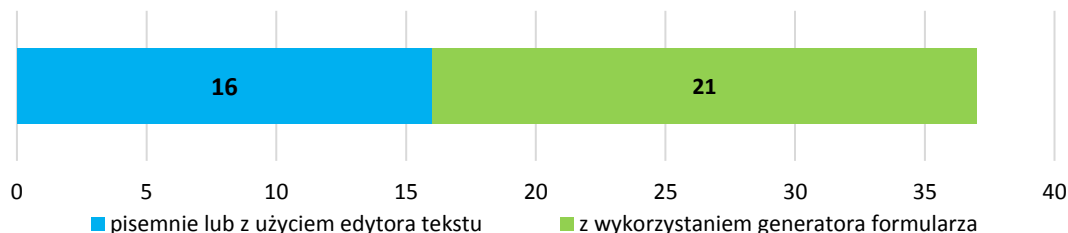
źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Ocena generatora formularzy

Począwszy od II edycji BO w województwie łódzkim wprowadzono możliwość wypełniania formularza zgłaszania projektów zadań poprzez generator. Wśród 301 projektów, które wpłynęły w okresie naboru blisko 43%, czyli 129 projektów zostało wypełnionych z użyciem generatora formularzy, 172 zostało wypełnionych komputerowo bądź odręcznie przy użyciu edytowalnej wersji formularza (ponad 57% ogółu). Nieco inne były proporcje użytkowników generatora i osób nieużywających tego narzędzia wśród autorów badanych za pomocą ankiety internetowej.

W ramach BO na 2021 rok z generatora zdecydowała się skorzystać ponad połowa badanych autorów zadań, tj. 21 osób.

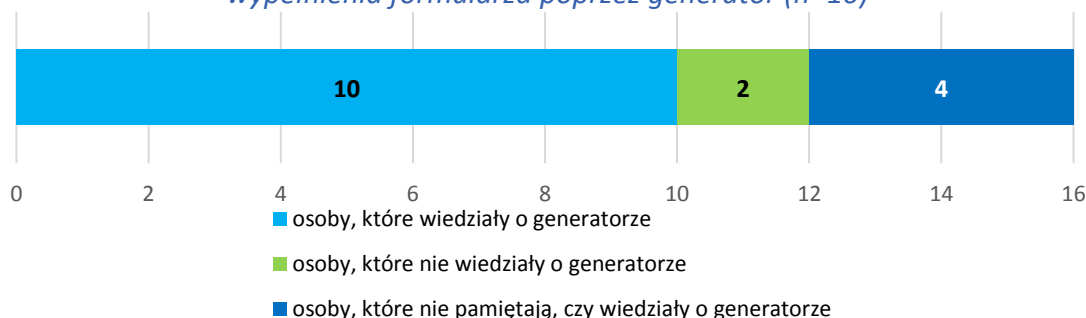
Wykres 34 Sposób wypełnienia formularza zgłaszania projektów zadań (n=37)

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Większa część osób, które nie zdecydowały się wykorzystać generatora formularza (10 z 16 osób) zadeklarowała, iż wiedziała o istnieniu takiej możliwości. Około ¼ osób (4 respondentów) nie pamiętała czy dysponowała wiedzą o generatorze w momencie wypełniania formularza zgłaszania zadań.

Wykres 35 Wiedza autorów projektów zadań niekorzystających z generatora o możliwości wypełnienia formularza poprzez generator (n=16)

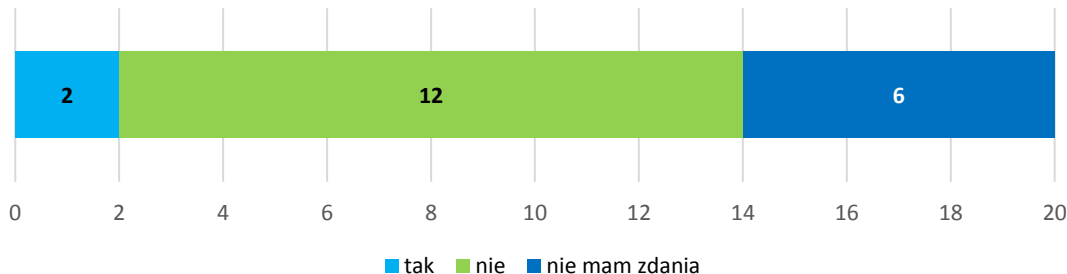

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Osoby, które nie skorzystały z generatora formularza, zostały poproszone o podanie przyczyn swojej decyzji. Po 2 badanych wśród powodów wskazywało: niechęć do korzystania z takich narzędzi, obawę przed wystąpieniem błędu, w wyniku którego przed zakończeniem pracy utracone zostałyby wszystkie wprowadzone dane. Inne powody nieskorzystania z generatora, to: trudności ze znalezieniem generatora na stronie internetowej Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”, nieodpowiadający sposób działania formularza, który wymaga wypełniania jego poszczególnych części po kolei a nie w dowolnej kolejności, występowanie błędów technicznych podczas próby pracy z generatorem – każda z wymienionych przyczyn została wskazana po jednym razie. Jedna osoba przyznała, że zapomniała o możliwości skorzystania z generatora. Inna osoba przyznała, że zgłosiła dwa projekty: jeden, którego formularz został wypełniony z pomocą generatora oraz drugi – bez użycia tego narzędzia. Jedna osoba nie wyjaśniła swojej motywacji.

Respondentów, którzy skorzystali z generatora formularzy zapytano, czy ich zdaniem należałoby dokonać jakichś zmian w generatorze. Jeden spośród nich nie udzielił odpowiedzi na to pytanie. Większość (12 osób) spośród pozostałych respondentów nie oczekuje zmian w generatorze. Dwie osoby życzyłyby sobie modyfikacji narzędzia. Jedna z badanych respondentek chciałaby, aby umożliwiony został powrót do niewypełnionego do końca formularza, po przerwaniu pracy przy nim: *Kiedy nie dokończę wpisu w formularzu chciałabym powrócić do miejsca, w którym skończyłam go wypełniać.* Taka możliwość istnieje, jednak sugestia badanej pokazuje, że należałoby podkreślić tę funkcjonalność generatora i wyraźnie opisać sposób korzystania z niej. Inna badana osoba oczekuje możliwości zakładania indywidualnych profili przez autorów składających projekty zadań, w których *zamieszczone są wszystkie dokumenty dotyczące konkursu, w tym uchwały, a przede wszystkim zamieszczanie informacji w plikach z których można kopiować dane do Excela bez konieczności edycji.*

Wykres 36 Potrzeba zmian w generatorze (n=20)

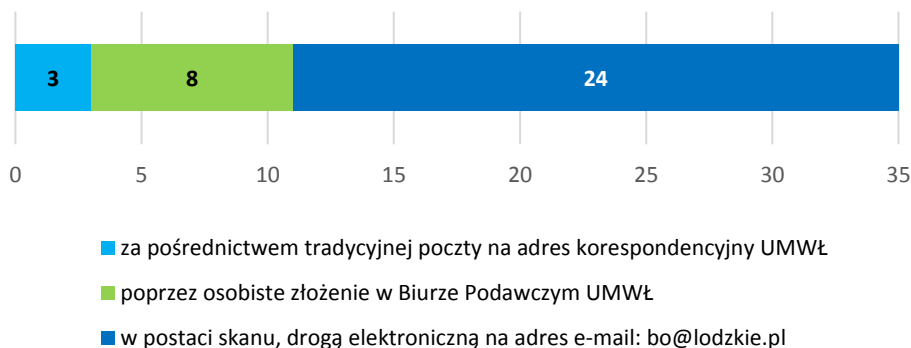

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Ocena procesu zgłaszania projektów zadań

Zgłoszenia projektu zadania podczas IV edycji BO można było dokonać poprzez doręczenie wypełnionego formularza zgłoszenia do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego trzema drogami, tzn. za pośrednictwem operatora pocztowego na adres Urzędu, osobiście lub drogą elektroniczną poprzez przekazanie skanu wypełnionego formularza zgłoszenia wraz z załącznikami na adres bo@lodzkie.pl. Podobnie jak w roku ubiegłym ponad dwie trzecie respondentów badania skorzystało z możliwości przekazania formularza w postaci skanu, drogą elektroniczną (24 osoby). Znacznie mniej, bo 8 osób zdecydowało się przekazać formularz osobiście, poprzez Biuro Podawcze. Tylko trzech respondentów przesało formularz pocztą tradycyjną.

Wykres 37 Możliwe sposoby dostarczenia formularza do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (n=35)

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Ocena przedłużenia terminu składania formularzy zgłaszania projektów zadań

Organizatorzy Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok zdecydowali o przełożeniu terminu zakończenia naboru projektów zadań z dnia 12 na 23 marca 2020 roku,

wydłużając tym samym ów etap realizacji przedsięwzięcia. Większość badanych autorów pozytywnie oceniła tę decyzję (13 osób, które skorzystały z wydłużenia terminu naboru projektów i 8 osób, które z tej możliwości nie skorzystały – razem ok. 2/3 ankietowanych). Wśród respondentów 5 osób nie miało zdania w tej kwestii, 6 osób oceniło ją ambiwalentnie, tj. trochę pozytywnie, trochę negatywnie, natomiast 3 odniosły się do tego posunięcia ze strony organizatorów negatywnie. Wszystkie osoby, które wyraziły negatywną opinię co do zmiany harmonogramu BO 2021 w przedmiotowym zakresie krytycznie oceniły zmienianie „zasad gry” w trakcie trwania całego procesu realizacji BO 2021, co według nich mogło zostać odebrane jako nierówne traktowanie autorów – tych, którzy dołożyli starań, aby złożyć projekty zadań w terminie oraz tych, którzy nie przygotowali projektów na czas. Poniżej przytoczono cytaty z wypowiedzi respondentów:

W uchwale w sprawie budżetu obywatelskiego nie znajduję zapisów wskazujących na możliwość wydłużenia terminu składania propozycji do BO. Znajduję natomiast w § 24 ust i 7 zapisy, które w przypadku wydłużenia terminu składania projektów mogą stać się zapisami martwymi. Pozwolę sobie zauważyć, że zmienianie „zasad gry” w jej trakcie może być źle postrzegane. Myślę, że takie postępowanie może zniechęcić obecnych pomysłodawców do składania propozycji do kolejnych edycji budżetu. Być może dobrym rozwiązaniem w przypadku małego zainteresowania byłoby ogłoszenie naboru uzupełniającego do BO, po zakończeniu właściwego naboru. Rozwiązanie takie nie wpływałoby na szanse realizacji zadań pierwotnie zgłoszonych w ramach BO.

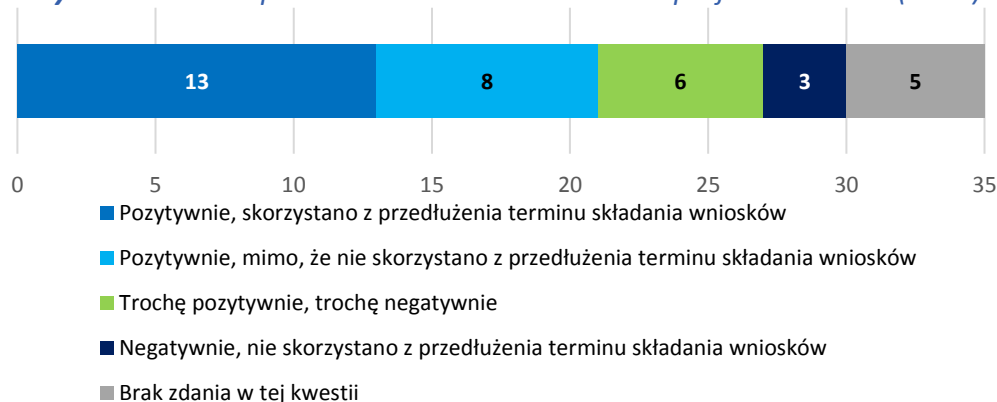
Nie zmienia się reguł ustalanych wcześniej.

Sam dołożyłem starań, aby zdążyć w pierwotnie przewidywanym terminie. Przedłużanie jest niesprawiedliwe względem tych, którzy na pewno niejednokrotnie rezygnowali ze swoich planów w celu przygotowania wniosku w wyznaczonym terminie.

Żadna z osób, która skorzystała z przedłużenia terminu naboru projektów zadań i złożyła swój projekt zadania po 12 marca 2020 roku nie oceniła zmiany terminu negatywnie.

Wykres 38 Ocena przedłużenia terminu składania projektów zadań (n=35)

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Etap weryfikacji formalnej i merytorycznej projektów zadań

W ramach Budżetu Obywatelskiego na 2021 rok 243 autorów zgłosiło 301 projektów zadań. Wśród nich 31 osób złożyło wyłącznie projekty zadań wojewódzkich. Na etapie oceny formalnej wycofano 3 projekty zadań – 2 odnosiły się do pul powiatowych, a 1 do puli wojewódzkiej. Dodatkowo, 6 złożonych projektów w ogóle nie podlegało rozpatrzeniu – 3 z nich wpłynęły po terminie wynikającym z przyjętego przez Zarząd Województwa Łódzkiego harmonogramu realizacji BO 2021, wartość pozostałych 3 projektów zadań nie mieściła natomiast się limitach kwotowych dla pul, w ramach których zostały one zgłoszone przez swoich autorów (np. projekt o wartości mieszczącej się w limicie dla zadania powiatowego został złożony w ramach puli wojewódzkiej i odwrotnie). Nie wliczając projektów wycofanych i nie podlegających rozpatrzeniu, ocenę formalną z wynikiem negatywnym zakończyło łącznie 26 projektów zadań. Pozytywnie pod względem formalnym rozpatrzono 266 projektów zadań, które następnie przekazano do oceny merytorycznej.

Podczas oceny merytorycznej 6 autorów wycofało swoje projekty zadań, natomiast 29 projektów zadań nie uzyskało pozytywnej rekomendacji Zespołu ds. realizacji budżetu obywatelskiego.

Spośród autorów projektów zadań, które oceniono negatywnie pod względem merytorycznym, dwóch skorzystało z prawa do złożenia do Zarządu Województwa Łódzkiego odwołania od decyzji o niedopuszczeniu do głosowania projektu zadania swojego autorstwa. Jedno z odwołań zostało pozytywnie rozpatrzone przez Zarząd Województwa Łódzkiego, dzięki czemu etap weryfikacji projektów zadań pozytywnie zakończyły 232 zadania.

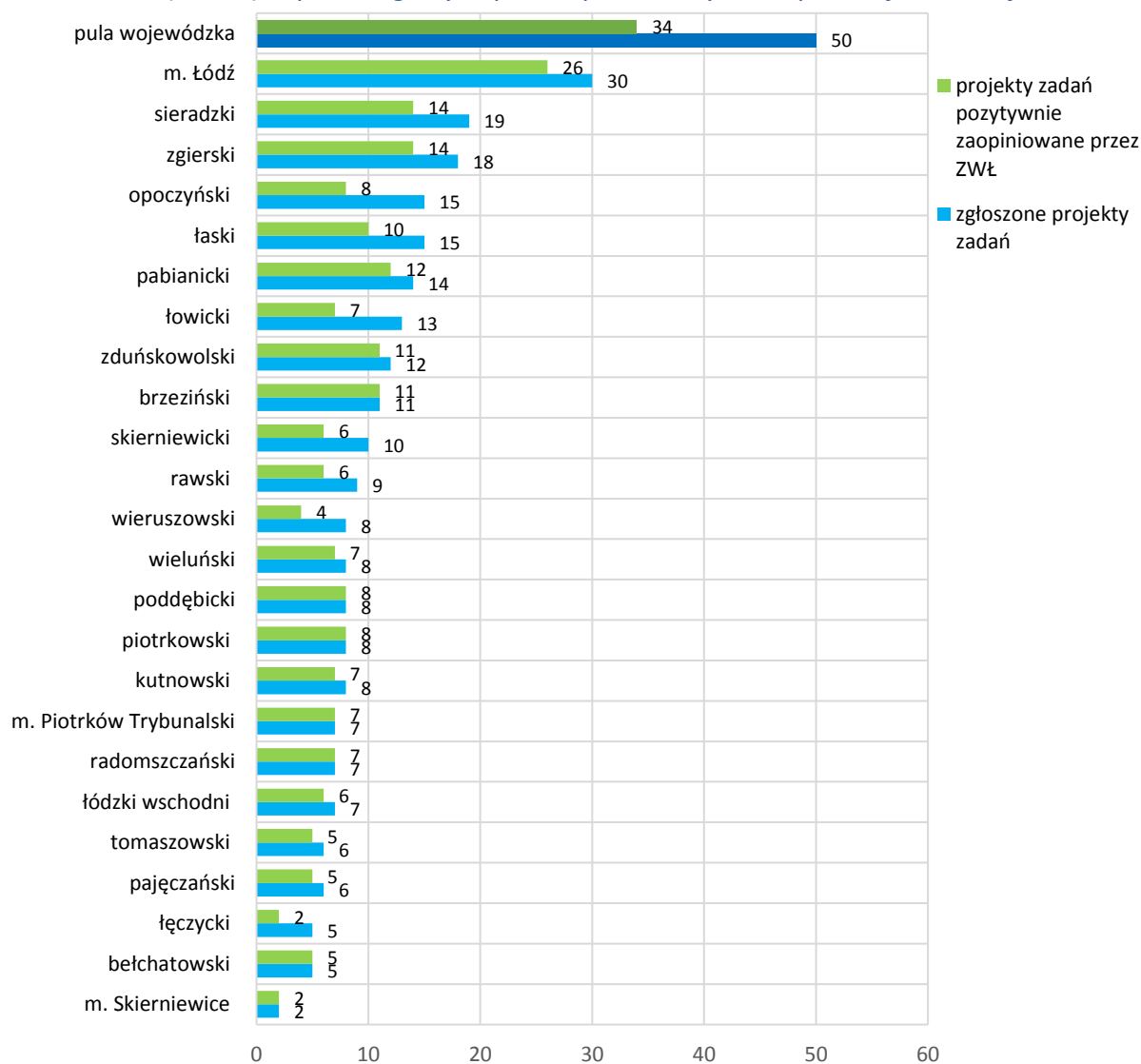
Spośród ww. projektów zadań 224 zostały dopuszczone do etapu głosowania, natomiast 8 zostało przekazanych do realizacji z pominięciem tego etapu (z powodu niewykorzystania przewidzianej

puli środków w ramach 3 pul powiatowych, głosowanie na projekty zadań powiatowych w tych powiatach nie zostało przeprowadzone).

Największą liczbę projektów zadań do realizacji w ramach pul powiatowych zgłoszono w Łodzi (30 projektów), z czego 26 zostało dopuszczonych do etapu głosowania. Kolejnymi powiatami, w których zgłoszono znaczną liczbę projektów zadań, były: powiat sieradzki – 19 zgłoszonych projektów, powiat zgierski – 18 zgłoszonych projektów oraz powiaty: opoczyński i łaski (po 15 projektów).

Zgłaszanie projektów cieszyło się najmniejszym zainteresowaniem w powiecie m. Skierniewice – zgłoszono tam tylko 2 zadania powiatowe.

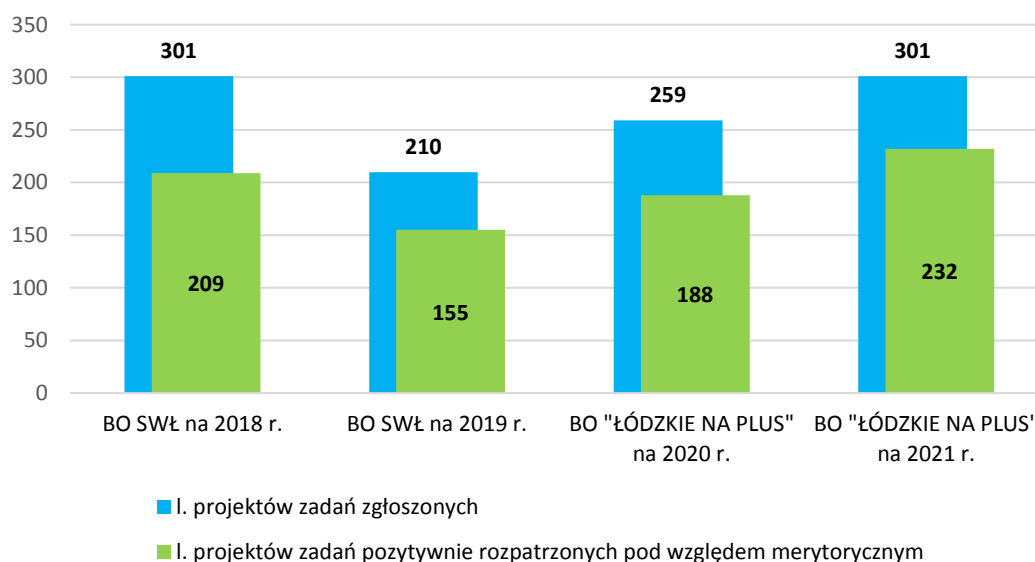
Wykres 39 Liczba projektów zadań zgłoszonych ($n=301$) oraz pozytywnie zaopiniowanych ($n=232$) w poszczególnych pulach powiatowych i w puli wojewódzkiej

źródło: opracowanie własne

Zainteresowanie autorów zgłaszaniem projektów zadań w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok wzrosło w porównaniu z poprzednimi trzema edycjami BO. Ogólna liczba projektów zadań zgłoszonych w ramach IV edycji Budżetu Obywatelskiego była o 42 większa niż w III edycji BO, natomiast liczba zadań pozytywnie rozpatrzonych merytorycznie zwiększyła się w porównaniu do poprzedniej edycji o 44 projekty (tj. o ok. 19%).

Wykres 40 Porównanie liczby projektów zadań w ramach I-IV edycji BO

źródło: opracowanie własne

Etap głosowania mieszkańców na projekty zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

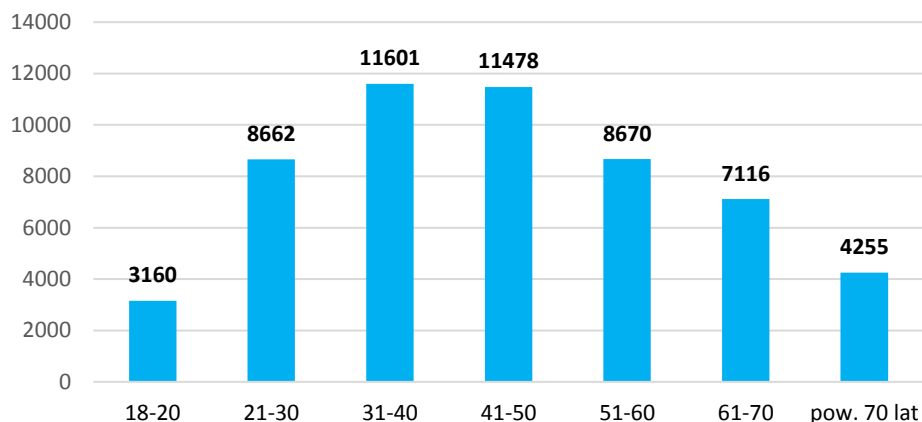
Na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok oddano w dniach 7-18 września 2020 roku 59 546 głosów. Nieważne głosy stanowiły niecałe 8% tej liczby (4 604 głosów). Na zadanie w ramach BO 2021 zagłosowało zatem poprawnie 54 942 mieszkańców województwa łódzkiego.

Struktura osób głosujących wg wieku i płci

Zaprezentowane niżej analizy, odnoszące się do struktury populacji osób głosujących, wykonano na próbie **oddanych poprawnie głosów** w łącznej ilości 54 942.

Głosowanie na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 r. cieszyło się największym zainteresowaniem wśród osób w grupie wieku między 31 a 40 lat. Stanowili oni nieco ponad 21% głosujących, a ich liczba wyniosła 11 601 osób. Nieznacznie mniej ok. 20,9% osób głosujących – 11 478 mieszkańców, to osoby w wieku między 41 a 50 lat.

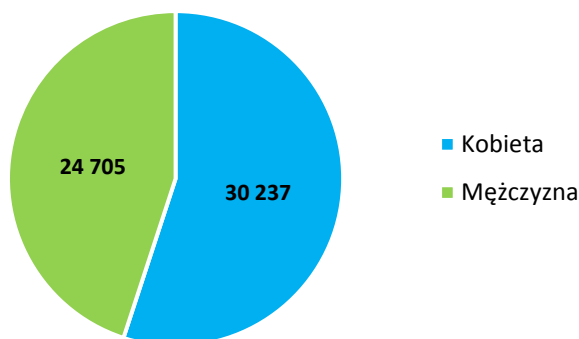
Wykres 41 Charakterystyka głosujących w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok pod względem wieku – liczba osób głosujących w podziale na grupy wieku (n=54 942)

źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych z głosowania

Większość osób głosujących w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok stanowiły kobiety (55%). Ich liczba wyniosła nieco ponad 30 tysięcy. Mężczyzn było o ok. 5,5 tysięcy mniej.

Wykres 42 Charakterystyka głosujących w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok pod względem płci (n=54 942)

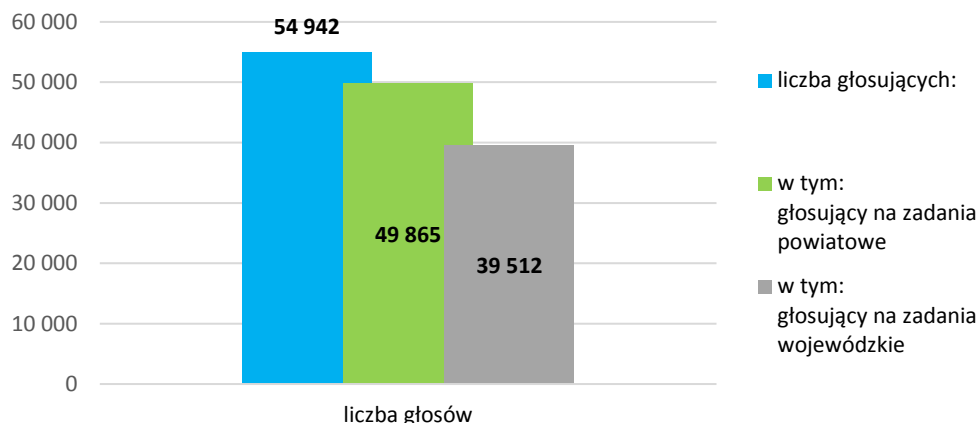
źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych z głosowania

Struktura oddanych głosów wg pul (wojewódzkiej i powiatowych)

Głosowanie na zadania z puli powiatowej zostało przeprowadzone w 21 powiatach województwa łódzkiego. W pozostałych 3 powiatach odbyło się tylko głosowanie na zadania z puli wojewódzkiej. Było to spowodowane pozytywnym zaopiniowaniem przez Zarząd Województwa łódzkiego zadań o łącznej wartości nieprzekraczającej wysokości środków finansowych przewidzianych dla tych pul. W praktyce oznaczało to, że wszystkie projekty zadań ocenione pozytywnie pod względem merytorycznym w ramach danych pul powiatowych zostały przekazane do realizacji. Sytuacja ta wystąpiła w powiatach: miasto Skierniewice, łączyskim oraz wieruszowskim.

Spośród 54 942 głosujących mieszkańców regionu 49 865 osób oddało głosy na zadania powiatowe, a 39 512 – na zadania wojewódzkie.

Wykres 43 Liczba głosujących na projekty zadań w podziale na pule (n=54 942)

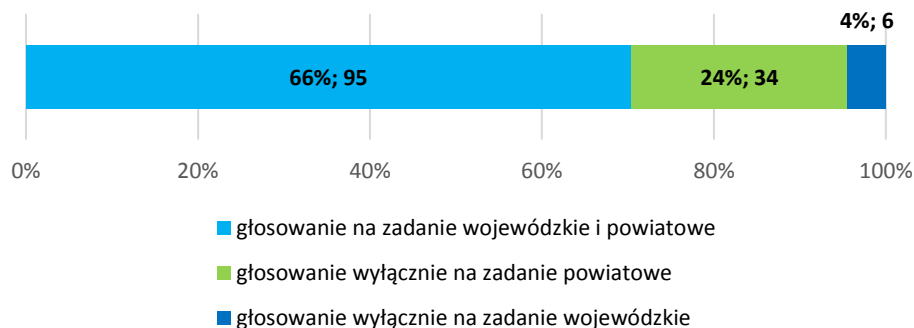

źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych z głosowania

Liczbę nie sumują się do 54 942, ponieważ na jednej karcie do głosowania można było oddać jednocześnie głos na 1 zadanie powiatowe i 1 wojewódzkie

Wśród mieszkańców, którzy wzięli udział w głosowaniu w ramach BO 2021 oraz udzielili odpowiedzi na pytanie dotyczące głosowania na określone typy zadań, zawarte w ankiecie internetowej około 2/3 (95 osób) zadeklarowała, że skorzystała z możliwości zagłosowania zarówno na zadanie wojewódzkie, jak i powiatowe. Około 1/4 respondentów (34 osoby) zagłosowały tylko na zadania powiatowe, a blisko 4% badanych (6 osób) tylko na zadania wojewódzkie. Poniższy wykres prezentuje opisany rozkład odpowiedzi:

Wykres 44 Odsetek i liczba respondentów, wśród osób głosujących na projekty zadań, którzy oddali głos na typy zadań: tylko wojewódzkie, tylko powiatowe oraz wojewódzkie i powiatowe (n=135)

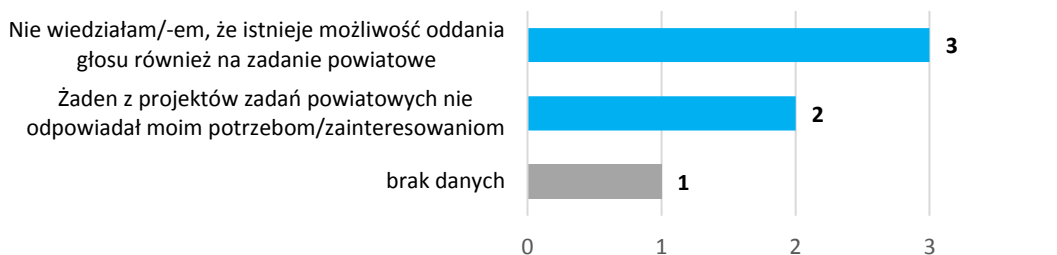

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Wśród respondentów, którzy oddali głosy tylko na zadania wojewódzkie, 5 osób podało powody, dla których nie wybrały żadnego z zadań powiatowych. Trzy z nich zadeklarowały, że nie wiedziały

o istnieniu możliwości oddania głosu także na zadanie powiatowe. Pozostałe dwie osoby stwierdziły, że żaden z projektów zadań powiatowych nie odpowiadał ich potrzebom lub zainteresowaniom.

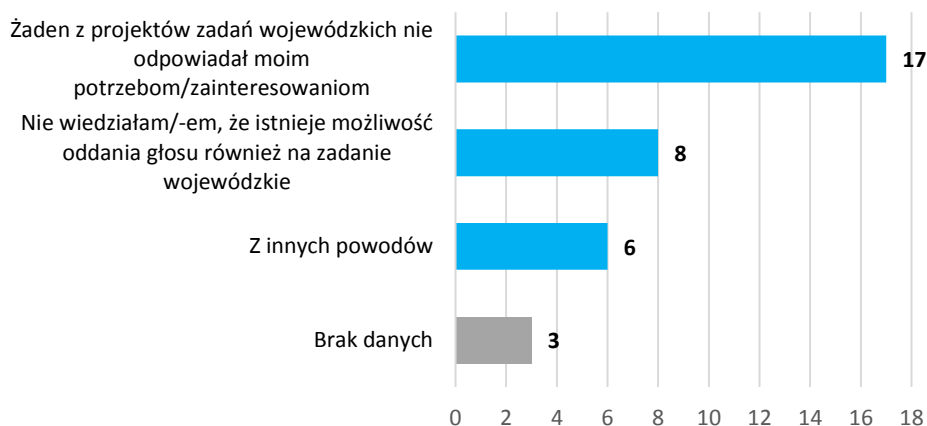
Wykres 45 Liczba respondentów, wśród osób głosujących, w podziale na powody oddania głosu wyłącznie na zadania wojewódzkie w odpowiedzi zadane pytanie: „Dlaczego oddał/-a Pani/Pan swój głos wyłącznie na zadanie wojewódzkie?” (n=6)

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Pośród badanych, którzy oddali głosy tylko na zadania powiatowe, 31 osób podało powody, dla których nie wybrały żadnego z zadań wojewódzkich. Ponad połowa z tych osób (17) nie zagłosowała na zadanie wojewódzkie, ponieważ żaden z projektów regionalnych nie odpowiadał ich potrzebom/zainteresowaniom. Osiem osób przyznało, że nie wiedziało o istnieniu możliwości oddania głosu na zadanie wojewódzkie. Pozostałe 6 osób wskazało inne powody głosowania wyłącznie na zadania powiatowe. Trzy z nich podkreśliły wagę działań lokalnych: „bo to nasze”, „zadania powiatowe zostaną zrealizowane w sąsiedztwie i będę mogła z nich korzystać”, „bo sprawy powiatu są ważne”. Dwie osoby wskazały, że żadne z zadań wojewódzkich nie dotyczyło bezpośrednio ich okolicy, a ponadto brakowało im wiedzy w zakresie działań wojewódzkich: „nie był mi znany ich zakres, a moje miasto i powiat nie zgłosiło żadnego projektu”, „nie było zadań z moich okolic, a nie znam najważniejszych potrzeb wojewódzkich”. Jedna osoba, która nie zagłosowała na zadania wojewódzkie, nie wyjaśniła swoich motywacji.

Wykres 46 Liczba respondentów, wśród osób głosujących, w podziale na powody oddania głosu wyłącznie na zadania powiatowe w odpowiedzi zadane pytanie: „Dlaczego oddał/-a Pani/Pan swój głos wyłącznie na zadanie powiatowe?” (n=34)

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Podsumowanie informacji o zadaniach przekazanych do realizacji

Po przeprowadzeniu głosowania wśród mieszkańców województwa łódzkiego, na mocy uchwały nr 1065/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 20 października 2020 r. sprawie zatwierdzenia listy zadań do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok do realizacji przekazano łącznie 86 spośród 224 projektów zadań. W ramach puli wojewódzkiej wybrano 6 zadań, a w ramach pul powiatowych 80 zadań¹¹. Ponadto, w dniu 29 października 2020 r. Zarząd Województwa Łódzkiego zdecydował o wykorzystaniu pozostałych środków i przesunięciu ich na dodatkowe 15 zadań powiatowych, które jako kolejne uzyskały największą liczbę głosów w ramach pul powiatowych w całym regionie (uchwała nr 1094/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 29 października 2020 r. w sprawie zatwierdzenia listy uzupełniającej zadań do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok).

Suma zadań, które zostały skierowane do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” w 2021 roku wyniosła zatem ostatecznie 101 (w tym 95 zadań powiatowych), co stanowi około 45% wszystkich zadań pozytywnie zaopiniowanych przez Zarząd Województwa Łódzkiego przed rozpoczęciem głosowania.

¹¹ <https://bo.lodzkie.pl/poznalismy-wyniki-glosowania/> [dostęp z dnia 22. października 2020 r.]

Wykres 47 Liczba zadań przekazanych i nieprzekazanych do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

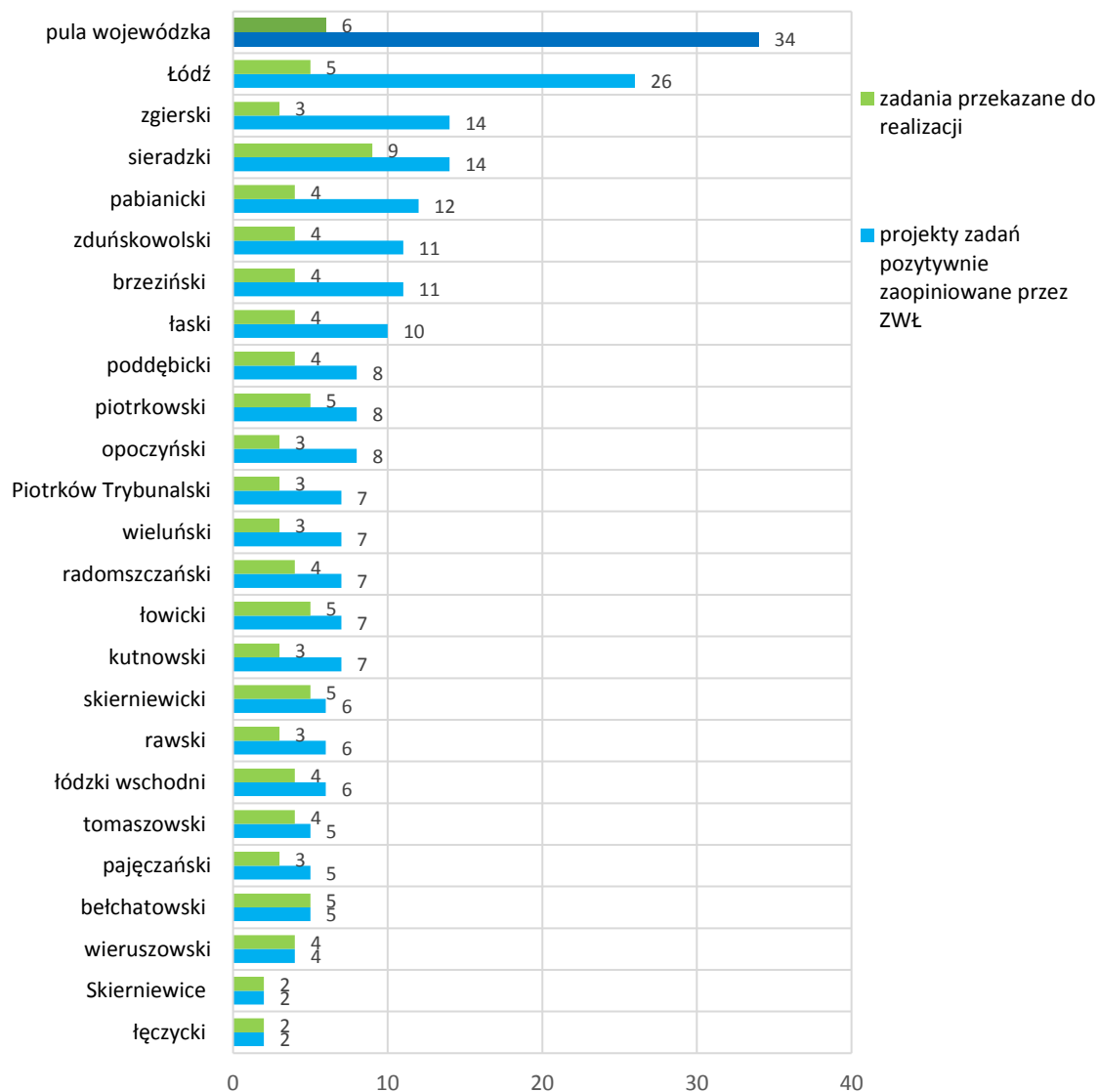
źródło: opracowanie własne

Najwięcej – 9 zadań w ramach BO na 2021 r. zostanie zrealizowanych w powiecie sieradzkim. W pięciu powiatach tj. bełchatowskim, łowickim, piotrkowskim, skierniewickim i w Łodzi zrealizowanych zostanie po 5 zadań. Najwięcej zadań zostanie zrealizowanych w 9 powiatach (po 4 zadania). Do tych powiatów należą: brzeziński, łaski, łódzki wschodni, pabianicki, poddębicki, radomszczański, tomaszowski, wieruszowski i zduńskowolski. W siedmiu powiatach: kutnowskim, opoczyńskim, pajęczańskim, rawskim, wieluńskim, zgierskim i w Piotrkowie Trybunalskim zostały przekazane do realizacji po 3 zadania. Najmniej, po 2 zadania mają zostać zrealizowane w Skierniewicach i powiecie łęczyckim (są to dwa z trzech powiatów, w których głosowanie na projekty zadań powiatowych nie zostało przeprowadzone – do realizacji przekazano wszystkie projekty zadań ocenione pozytywnie pod względem merytorycznym).

Do realizacji w ramach puli wojewódzkiej BO w 2021 roku przekazano 6 zadań.

Zestawienie liczby projektów zadań pozytywnie zaopiniowanych przez Zarząd Województwa Łódzkiego oraz projektów przekazanych do realizacji w poszczególnych pulach przedstawiono poniżej.

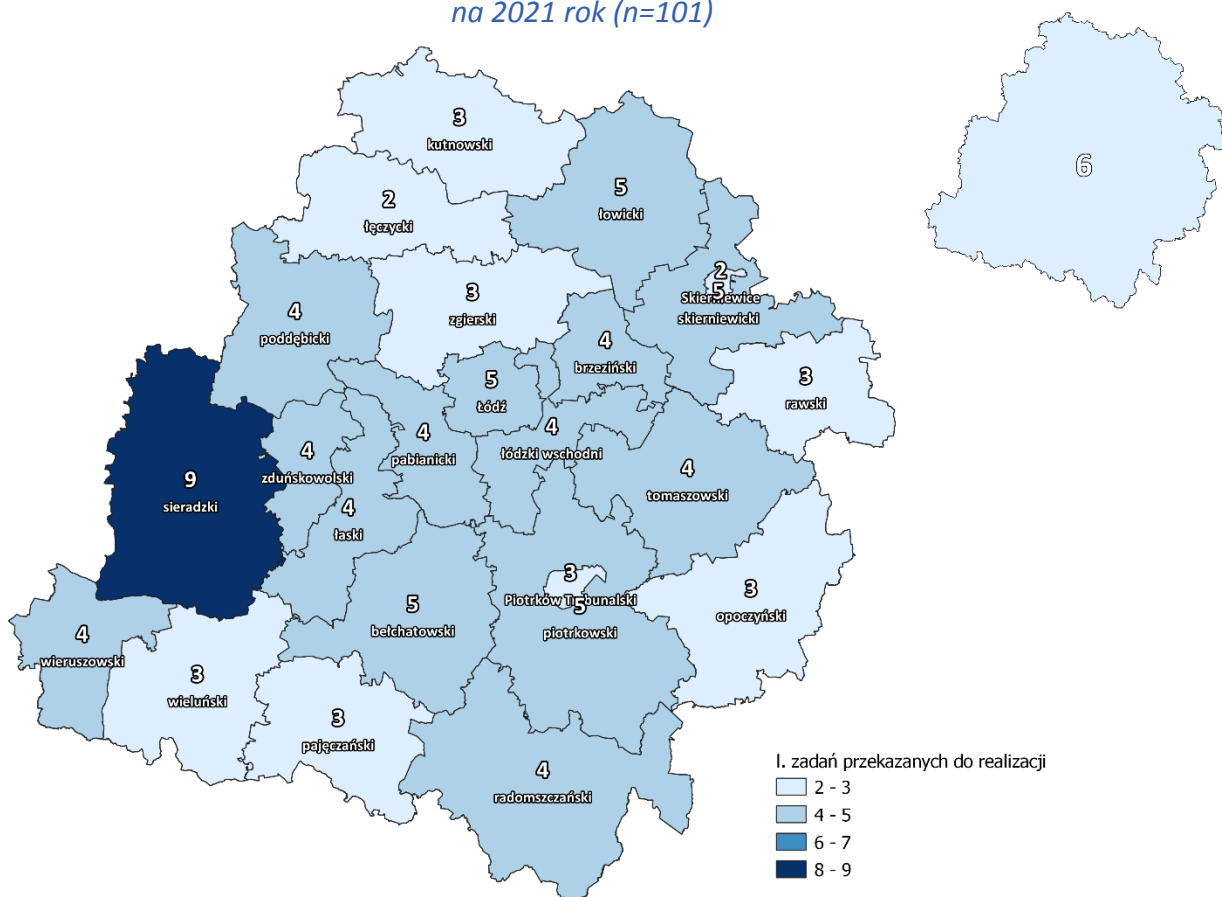
Wykres 48 Liczba projektów zadań pozytywnie zaopiniowanych przez ZWŁ (n=232) oraz przekazanych do realizacji (n=101) w poszczególnych pulach powiatowych i w puli wojewódzkiej

źródło: opracowanie własne

Graficznie liczbę projektów zadań przekazanych do realizacji w poszczególnych powiatach i w ramach puli wojewódzkiej przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 6 Liczba zadań przekazanych do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok (n=101)

źródło: opracowanie własne

Największą liczbę głosów w puli wojewódzkiej tj. 3 358 głosów mieszkańcy województwa oddali na zadanie pn. *Budowa boiska wielofunkcyjnego w Łowiczu – etap II, koszt realizacji*, natomiast najwięcej głosów w puli powiatowej (2 267 głosów) uzyskało zadanie z powiatu piotrkowskiego pn. *Stresoodporni – cykl warsztatów psychologiczno-edukacyjno-sportowych dla mieszkańców powiatu piotrkowskiego*¹².

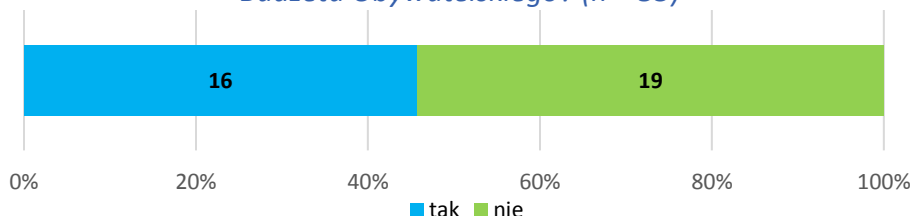
¹² <https://bo.lodzkie.pl/wyniki-glosowania/> [dostęp z dnia 27.01.2021 r.]

Udział mieszkańców w poszczególnych edycjach Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego

Aktywność w roli autorów projektów zadań do realizacji

Wśród badanych metodą ankiety internetowej CAWI autorów projektów zadań do BO na 2021 rok blisko połowa respondentów (16 z 25 osób) zgłaszała już projekty zadań w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego.

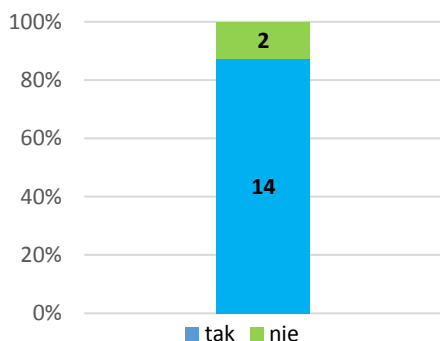
Wykres 49 Czy autorzy zgłaszali projekty zadań do realizacji w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego? (n = 35)

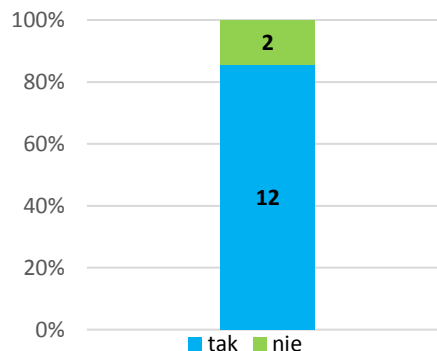
źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Wśród autorów, którzy zgłaszali projekty zadań w poprzednich edycjach BO, 14 osób przyznało, że zaproponowane przez nie w ubiegłych latach projekty zadań pozytywnie przeszły weryfikację formalną oraz merytoryczną i zostały dopuszczone do etapu głosowania. Aż 12 z nich to autorzy zadań, które zostały przekazane do realizacji w ramach BO Województwa Łódzkiego w latach 2018, 2019 lub 2020.

Wykres 50. Czy co najmniej jedna ze zgłoszonych przez danego autora propozycji zadań w poprzednich edycjach BO została zakwalifikowana do etapu głosowania mieszkańców? (n=16)

Wykres 51. Czy co najmniej jedna ze zgłoszonych przez danego autora propozycji zadań w poprzednich edycjach BO została zakwalifikowana do etapu realizacji? (n=14)

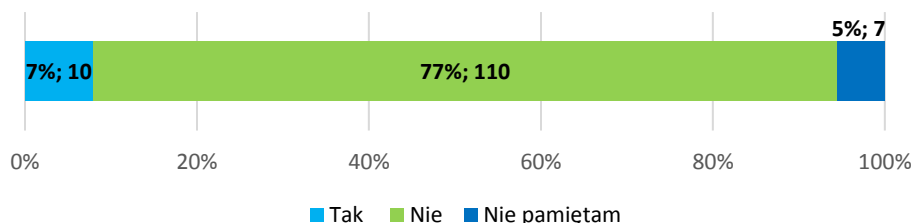

źródło: opracowanie własne, badanie autorów projektów zadań do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Wśród 16 badanych autorów zadań, którzy w poprzednich edycjach zgłaszali swoje projekty, 5 osób przyznało, że w IV edycji zaproponowało taki sam projekt, jak do przynajmniej jednej spośród poprzednich edycji BO.

Pośród 143 ankietowanych osób głosujących, zaledwie 10 zgłosiło swój projekt zadania do Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego na rok 2018, 2019 lub 2020.

Wykres 52 Zgłoszenie projektu zadania do Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego na rok 2018, 2019 lub 2020 (n = 143)

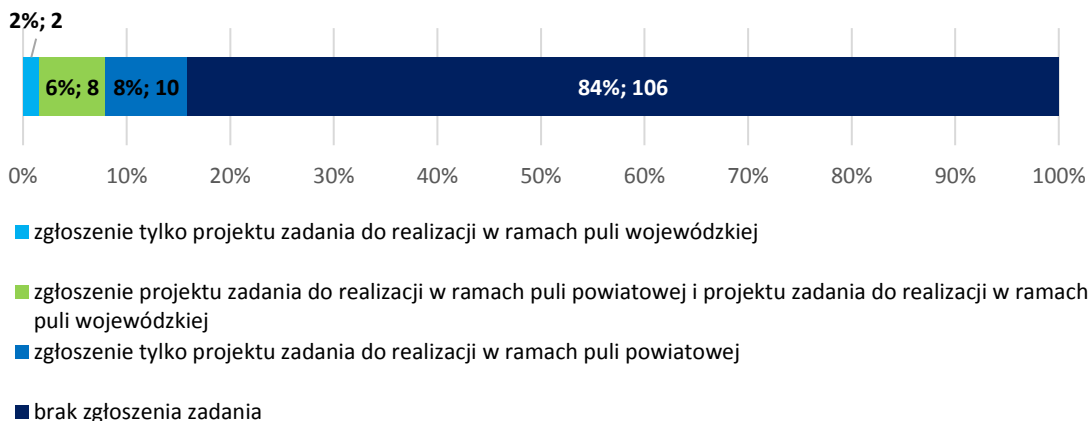

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Projekty zadań zgłoszone w latach ubiegłych przez 8 głosujących (z 10 osób, które w ankiecie wskazały, że zgłaszały projekty zadań w poprzednich edycjach BO), zostały przekazane do realizacji. Jedna osoba zadeklarowała, że jej projekty nie przeszły do etapu realizacji. Kolejna, która zgłosiła zadanie do realizacji w poprzednich edycjach BO nie odpowiedziała na pytanie o sukces lub brak sukcesu projektu w tym zakresie.

Wśród mieszkańców głosujących na projekty do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”, którzy wzięli udział w ankiecie internetowej i odpowiedzieli na pytanie dotyczące zgłaszania projektów zadań, tylko 16% badanych (czyli 20 z 126 osób) było również autorami zadań zgłoszonych w ramach BO 2021. Najwięcej z nich (10 osób) zgłosiło wyłącznie projekt zadania do realizacji w ramach puli powiatowej, najmniej (2 osoby) – jedynie projekt zadania do realizacji w ramach puli wojewódzkiej. 8 osób zdecydowało się na przygotowanie projektów zadań w ramach obu ww. pul. Przeważająca większość respondentów (pozostałe 84%, czyli 106 osób) nie zdecydowała się na zgłoszenie projektu zadania do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok. Poniższy wykres prezentuje rozkład odpowiedzi dotyczących aktywności w roli autorów zadań lub jej braku wśród osób głosujących w BO na 2021 rok.

Wykres 53 Zgłoszenie projektu zadania do Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok przez respondentów głosujących w ramach BO 2021 (n=126)

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

W przypadku osób, które zgłosiły co najmniej jeden projekt zadania do realizacji w ramach puli powiatowej i projekt zadania do realizacji w ramach puli wojewódzkiej lub zgłosiły tylko projekt zadania do realizacji w ramach puli wojewódzkiej 6 z 10 osób zadeklarowało, że ich projekt wojewódzki został przekazany do głosowania mieszkańców. Natomiast w przypadku osób, które zgłosiły co najmniej jeden projekt zadania do realizacji w ramach puli powiatowej i projekt zadania do realizacji w ramach puli wojewódzkiej lub zgłosiły tylko projekt zadania do realizacji w ramach puli powiatowej 9 z 18 osób wskazało, że co najmniej jeden projekt powiatowy ich autorstwa został przekazany do głosowania. Jeden respondent z ww. grupy zadeklarował, że w jego powiecie zamieszkania, z racji niewyczerpania kwoty środków finansowych na projekty zadań w ramach danej puli powiatowej, głosowanie na zadania powiatowe nie zostało przeprowadzone.

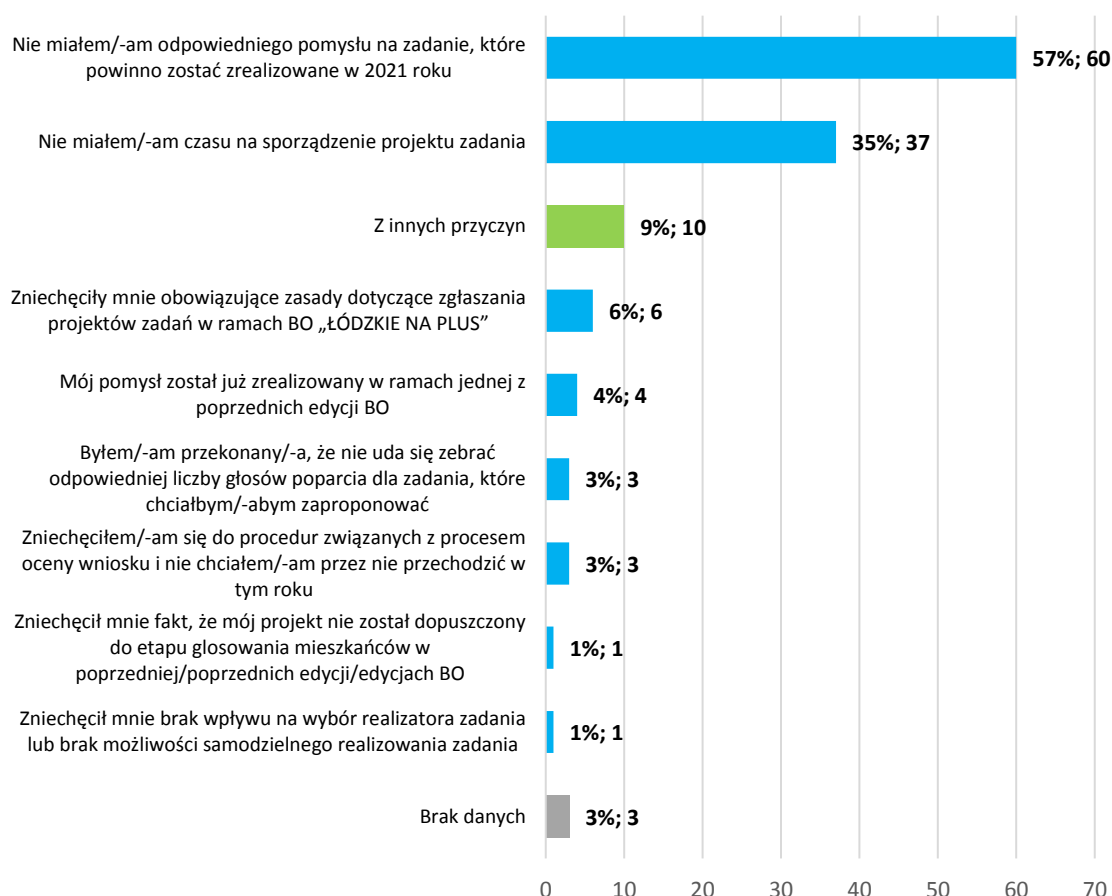
Wśród powodów, dla których osoby głosujące w ramach Budżetu Obywatelskiego na 2021 rok nie zdecydowały się na zgłoszenie projektu zadania badani zdecydowanie najczęściej (57%, czyli 60 osób) wskazywali brak pomysłu na odpowiednie działanie, wydarzenie lub inwestycję. W dalszej kolejności 37% respondentów (37 osób) nie miało czasu na sporządzenie projektu zadania.

Wśród respondentów 9%, czyli 10 osób wymieniło inne, niż przewidziane w kafeterii przyczyny. Połowa z tych osób wskazała, że interesujący je projekt zadania został zgłoszony przez kogoś innego (np. *„Projekt został zgłoszony przez inne osoby z moich znajomych”*; *„Wskazany został jeden autor, byłem współautorem”*). Dwie osoby nie miały wiedzy o BO na etapie składania projektów zadań: *„Ponieważ nie wiedziałam wcześniej, że istnieje coś takiego jak BO powiatowy czy wojewódzki. Jestem mieszkanką obszaru wiejskiego, a w mojej gminie nikt takimi tematami*

się nie zajmuje”; „z niewiedzy zbyt małego rozpropagowania”. Jedna osoba nie miała możliwości złożenia projektu zadania, a kolejna nie była zainteresowana składaniem projektu zadania. Ostatnia z osób udzieliła odpowiedzi nieistotnej.

Pojedyncze osoby wskazywały pozostałe odpowiedzi wymienione w kafeterii pytania, a 3 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie. Poniższy wykres prezentuje wszystkie powody niezgłaszania zadań przez osoby głosujące w Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS”, według częstości ich wskazywania przez respondentów.

Wykres 54 Podsumowanie odpowiedzi na pytanie: „Dlaczego w tym roku nie zdecydował/-a się Pani/Pan na zgłoszenie propozycji zadania do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”?” – odsetek i liczba respondentów (n=106)

*Wartości na wykresie nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną opcję w kafeterii.

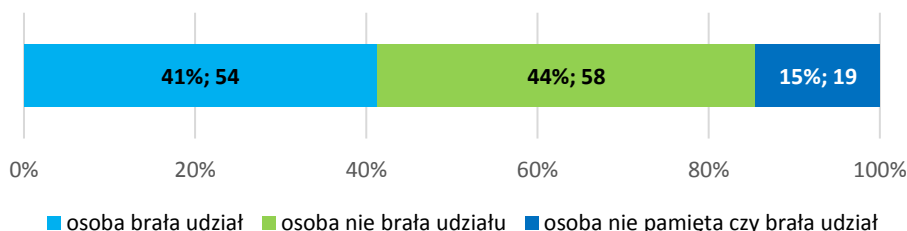
źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysłana pocztą e-mail

Aktywność w roli głosujących na projekty zadań

Spośród osób głosujących w BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, które wzięły udział w ankiecie internetowej i odpowiedziały na pytanie dotyczące głosowania w poprzednich edycjach BO,

54 osoby (41%) brały już udział w głosowaniu na projekty zadań do realizacji zgłaszane w ramach I, II lub III edycji Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego. Nieco więcej (44%, czyli 58 osób) nie skorzystało z tej formy aktywności w poprzednich latach. Dość duża grupa respondentów (15% – 19 osób) nie pamiętała swojego głosowania w poprzednich edycjach BO. Poniższy wykres prezentuje strukturę grupy respondentów uczestniczących oraz nieuczestniczących w głosowaniu w ramach Budżetu Obywatelskiego w latach 2017-2019.

Wykres 55 *Odsetek i liczba respondentów, wśród osób głosujących w Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, którzy brali udział w głosowaniu na zadania w ramach poprzednich edycji BO Województwa Łódzkiego (n=131)*

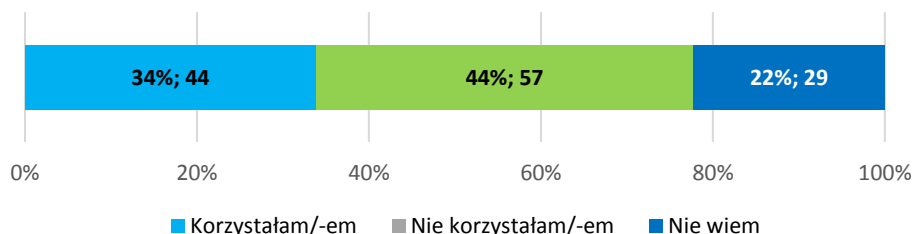

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Aktywność w roli uczestnika wydarzeń finansowanych ze środków Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego na rok 2018, 2019 lub 2020

Mieszkańcy regionu, którzy wzięli udział w ankiecie internetowej dla osób głosujących, zostali również zapytani o uczestnictwo w jakichkolwiek wydarzeniach, działaniach lub inwestycjach realizowanych w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego. Ponad 1/3 spośród badanych, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie (czyli 44 respondentów) korzystała z projektów finansowanych w ramach BO w latach ubiegłych. Około 44% (czyli 57 osób) nie uczestniczyło w takich przedsięwzięciach. Pozostali badani nie potrafili sobie przypomnieć, czy mieli okazję skorzystać z działań i projektów firmowanych przez BO. Poniższy wykres prezentuje rozkład odpowiedzi we wskazanym zakresie.

Wykres 56 Odsetek i liczba respondentów, którzy korzystali z jakichkolwiek wydarzeń, działań lub inwestycji realizowanych w ramach poprzednich edycji BO, które realizowane były w latach ubiegłych lub w tym roku (n=130)

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głoszących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Osoby, które skorzystały z działań realizowanych w ramach I-III edycji BO, zostały poproszone o ich wymienienie. Spośród 44 osób, połowa (22 osoby), nie pamiętała konkretnych działań, jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi, natomiast 21 osób wskazało mniej lub bardziej dokładnie wydarzenia, działania lub inwestycje realizowane w ramach poprzednich edycji BO. Listę odpowiedzi respondentów zamieszczono w tabeli poniżej:

Tabela 5 Wypowiedzi respondentów dotyczące wskazania wydarzeń, działań i inwestycji realizowanych w ramach poprzednich edycji BO, w których brali oni udział (n=21)

I.p. nazwy lub opisy wydarzeń, działań i inwestycji

1	Folkowe przystanki
2	2018 – zakup sprzętu ratownictwa wodnego na potrzeby Zalewu Sulejowskiego 2019 – Grand Prix Województwa Łódzkiego w Pływaniu 2020 – w realizacji
3	Bezpłatna akademie siatkówki dla dzieci i młodzieży w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2020 rok
4	Boisko szkolne II LO w Łowiczu, siłownia przy ul. Ułańskiej w Łowiczu
5	Czytam w... wszędzie
6	doposażenie Szpitala Wojewódzkiego w Bełchatowie
7	koncerty, darmowe aktywności
8	obchody Dnia Flagi w 2019 r. (działanie to zostało błędnie przez respondenta wskazane, jako finansowane ze środków BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”)
9	rajd rowerowy Brzeziny-Moskwa o tematyce pszczelarskiej
10	Są pszczoły – jest życie
11	Serce Łodzi Sercem Województwa
12	sprint kajakowy
13	sprint kajakowy
14	Uroczystości rocznicy sanktuarium matki Matki Bożej w Studziannie
15	Województwo łódzkie wczoraj i dziś. Popularyzowanie historii, kultury i walorów województwa łódzkiego

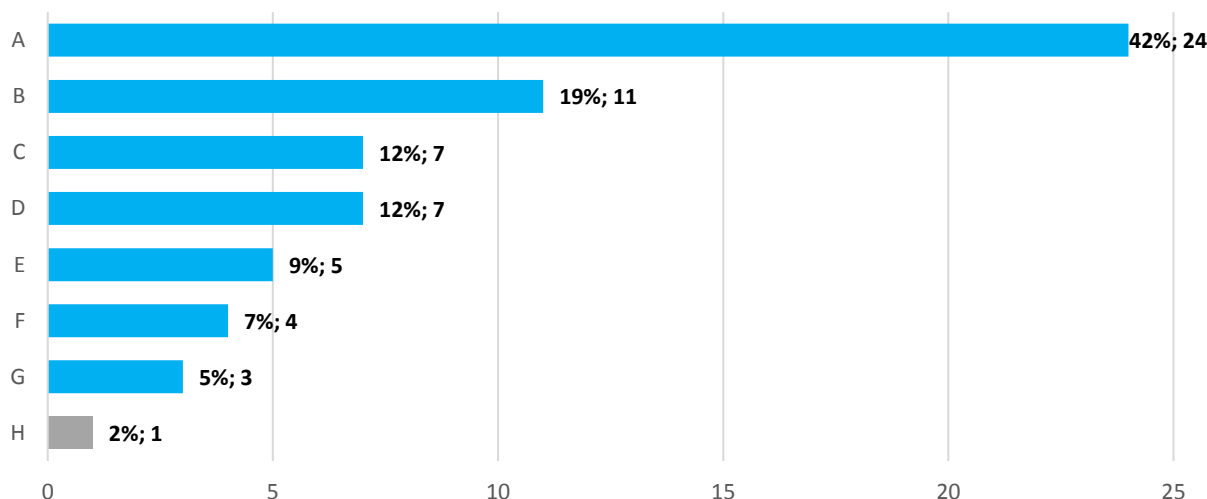
16	<i>Województwo łódzkie wczoraj i dziś. Popularyzowanie historii, kultury i walorów województwa łódzkiego – uczestnictwo w spotkaniach autorskich, wypożyczenia książek nt. Łodzi i regionu</i>
17	<i>Wypożyczyłam książki z Biblioteki Pedagogicznej w Bełchatowie z nalepką Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego.</i>
18	<i>Zadanie wojewódzkie w Bronowie – droga (w trakcie realizacji), książki zakupione w projekcie Biblioteki Pedagogicznej w Poddębicach</i>
19	<i>zadanie z zakresu poprawy bezpieczeństwa na obszarach wodnych położonych na terenie parków krajobrazowych</i>
20	<i>zakup książek do bibliotek</i>
21	<i>zakup książek do bibliotek, które następnie wypożyczane były czytelnikom, np. mnie</i>

źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głosujących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Przyglądając się powyższym wypowiedziom, wyraźnie można zauważyć, że respondenci, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie, chętnie brali udział w działaniach m.in. o charakterze sportowym, turystycznym, upowszechniających kulturę w nawiązaniu do historii województwa i pamięci historycznej czy też z zakresu upowszechniania folkloru regionu.

Badani, którzy nie mieli okazji skorzystać z przedsięwzięć finansowanych w ramach poprzednich edycji BO, zostali zapytani o powody takiego stanu rzeczy. Zdecydowanie najczęściej wymienianą przyczyną był brak wiedzy o możliwościach udziału w tego typu projektach (została ona wyszczególniona przez 24 osoby, co stanowi 42% respondentów deklarujących niekorzystanie z jakichkolwiek wydarzeń, działań lub inwestycji realizowanych w ramach poprzednich edycji BO, tj. w latach ubiegłych lub roku 2020). Wśród osób nieuczestniczących w wydarzeniach realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego, 19% nie dysponowało czasem umożliwiającym udział w takich przedsięwzięciach. Po 12% respondentów nie mogło skorzystać z interesujących projektów, ponieważ zlokalizowane były zbyt daleko od miejsc ich aktywności życiowej, zamieszkania czy pracy lub brakowało im informacji niezbędnych do skorzystania z realizowanych zadań. Wśród osób badanych, które zadeklarowały, że nie wzięły udziału w omawianych wydarzeniach, 9% uzasadniło to faktem, że wydarzenie/-a w którym/-ych badany chciał wziąć udział nie odbyło/-y się z powodu zagrożenia epidemicznego COVID-19. Kolejne 5% osób nie skorzystało z wydarzeń z powodu strachu przed zarażeniem COVID-19. Spośród badanych niekorzystających z działań organizowanych w ramach BO, 7% stwierdziło, że nie miało potrzeby lub ochoty na podejmowanie takiej aktywności.

Wykres 57 Przyczyny niekorzystania z wydarzeń, działań lub inwestycji realizowanych w ramach poprzednich lub bieżącej edycji BO Województwa Łódzkiego przez respondentów głoszących na wybrane zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok (n=57)

Legenda

A	Badany nie słyszał o żadnych wydarzeniach, działaniach lub inwestycjach realizowanych w ramach BO Województwa Łódzkiego
B	Brak czasu na skorzystanie z wydarzeń/działań/inwestycji
C	Wydarzenia/inwestycje/działania zlokalizowane są lub były zbyt daleko od miejsc, w których badany przebywał (mieszkał, pracował)
D	Badany słyszał o wydarzeniach, działaniach lub inwestycjach realizowanych w ramach BO Województwa Łódzkiego, ale nie dysponował informacjami wystarczającymi do skorzystania z nich (np. odnośnie do lokalizacji, czasu realizacji, grupy docelowej)
E	Wydarzenie/-a, w którym/-ych badany chciał wziąć udział, nie odbyło/-y się z powodu zagrożenia epidemicznego COVID-19
F	Brak potrzeby lub ochoty na korzystanie z żadnych z wydarzeń/działań/ inwestycji
G	Badany nie wziął udziału w wydarzeniu/-ach, którymi się interesował z uwagi na obawę przed zarażeniem COVID-19
H	Brak danych

*Wartości na wykresie nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną opcję w kafeterii.

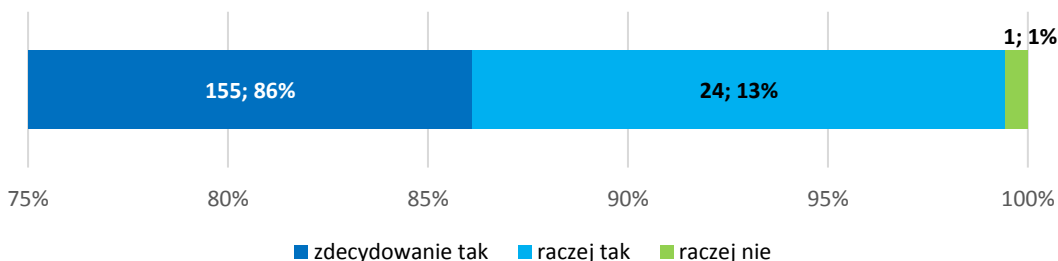
źródło: opracowanie własne, badanie mieszkańców głoszących na zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, ankieta internetowa wysyłana pocztą e-mail

Potrzeba realizacji budżetu partycypacyjnego

Zdecydowana większość respondentów, którzy uczestniczyli w spotkaniach informacyjnych dotyczących BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na rok 2021 i wzięli udział w ankiecie ewaluacyjnej uznała, że istnieje potrzeba realizacji budżetu partycypacyjnego na poziomie województwa łódzkiego. Wśród respondentów 86% osób (155 badanych) wyraziło pogląd, że wojewódzki budżet

obywatelski jest zdecydowanie potrzebny, natomiast 13% osób (24 badanych) uznało, iż jest on raczej potrzebny. Jedna badana osoba wybrała odpowiedź „raczej nie” na pytanie czy budżet obywatelski na poziomie samorządu województwa łódzkiego jest potrzebny. Rozkład odpowiedzi zamieszczono na wykresie poniżej.

Wykres 58 Potrzeba realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” (n=180)

źródło: opracowanie własne, badanie osób zainteresowanych podczas spotkań dla mieszkańców województwa łódzkiego, rozdawana ankieta ewaluacyjna do samodzielnego wypełnienia

Rekomendacje – podsumowanie

W toku badań przeprowadzonych w ramach ewaluacji IV edycji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” pozyskano opinie ze strony interesariuszy przedsięwzięcia, które stanowią podstawę do sformułowania rekomendacji. W poszczególnych rozdziałach niniejszej publikacji szczegółowo opisano sugestie zmian proponowanych przez osoby badane. Poniżej podsumowano je w podziale na trzy główne osie dotyczące: zasad realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, sposobów komunikacji organizatora z mieszkańcami województwa oraz poszczególnych etapów realizacji przedsięwzięcia.

Rekomendacje w zakresie zasad realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

Większość spośród osób (zarówno głosujących, jak i autorów), które uczestniczyły w badaniach ewaluacyjnych, pozytywnie oceniała zasady zapisane w regulaminie Budżetu Obywatelskiego.

Pojawiały się pojedyncze zastrzeżenia dotyczące **podziału środków finansowych pomiędzy pulami**. W oparciu o te opinie należałoby zwiększyć dopuszczalną wartość zadań w ramach pul powiatowych, a także zmienić sposób gospodarowania środkami, które nie zostały rozdysponowane w efekcie głosowania. Jedna badana osoba zasugerowała następujące rozwiązanie, które wymagałoby tworzenia **puli oszczędności, uzupełniającej listy projektów zadań oraz tzw. puli „pocieszenia”**: 1. W uchwale należałoby zapisać, że środki niewykorzystane Zarząd Województwa (...) przeznacza na pulę dodatkową do realizacji [projektów] z uzupełniającej listy zadań i że kolejne [według liczby głosów] projekty (...) będą realizowane z puli oszczędności. 2. Poza pulą z „oszczędności” (...), oprócz puli wojewódzkiej i powiatowych [należałoby] ustanowić pulę „pocieszenia” w wysokości jak dla zadania powiatowego, z której automatycznie skorzystają

projekty zadań powiatowych z największą ilością głosów (w skali województwa), które nie weszły do realizacji w swoim powiecie.

W regulaminie tegorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego, podobnie jak w roku ubiegłym, wskazano **zakres tematyczny projektów**, jakie mogły być realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok: pulę wojewódzką przewidziano na realizację zadań inwestycyjnych i remontowych, natomiast pulę powiatową – na realizację zadań nieinwestycyjnych o różnorodnym charakterze. Większość badanych pozytywnie odniosła się do obowiązującego podziału. **Propozycje zmian dotyczyły przede wszystkim rozszerzenia katalogu wyznaczającego merytoryczny zakres zadań o projekty dotyczące: pomocy społecznej, społeczeństwa obywatelskiego, komunikacji – rozwiązywania konfliktów, aktywności kulturalnej (wyjazdów do teatrów, kin etc. w szczególności mieszkańców terenów wiejskich), oraz obejmujące rozwiązania infrastrukturalne – małą architekturę miejską (ławki, stoły do gry w szachy etc.) oraz zmiany w przestrzeni publicznej dokonywane w celu dostosowania jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także mające na celu wsparcie lokalnie działających organizacji pozarządowych. Sugerowane jest rozważenie zmian zakresu merytorycznego projektów w tych obszarach, które umożliwiają wprowadzenie modyfikacji. Należy mieć jednak na uwadze, że działania o charakterze infrastrukturalnym, inwestycyjnym, mogą być realizowane jedynie na mieniu województwa.**

W efekcie badania ewaluacyjnego uzyskano także wnioski dotyczące **harmonogramu realizacji BO**. W większości odpowiadał on oczekiwaniom mieszkańców. Wśród badanych **pojawiły się głosy postulujące zwiększenie elastyczności terminów przewidzianych regulaminem, ze względu na możliwe oddziaływanie trudnych do przewidzenia czynników, których przykładem był wybuch pandemii COVID-19 w 2020 roku. Niektórzy badani autorzy zadań krytycznie odnieśli się do wydłużania terminu zgłoszeń projektów zadań do realizacji. Ze względu na to, że opinie mieszkańców dotyczące tego rodzaju modyfikacji nie są jednoznaczne zalecana jest weryfikacja podejmowanych w trakcie realizacji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” decyzji z uwzględnieniem bieżących okoliczności, a następnie każdorazowe publikowanie (np. w mediach społecznościowych) przystępnych uzasadnień dla dokonywanych zmian odnoszących się do harmonogramu BO lub regulaminu w ogólności.**

Rekomendacje w zakresie form komunikacji organizatora z mieszkańcami województwa łódzkiego

Ze względu na to, że wiedza o BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” najczęściej pozyskiwana jest przez mieszkańców województwa od znajomych i bliskich, a także z profilu zarządzanego przez organizatora na portalu społecznościowym Facebook, **sugerowane jest zwiększenie skali**

promocji bezpośrednio (w miarę dostępnych możliwości), a także podtrzymanie lub zwiększenie aktywności dotyczącej BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na portalu Facebook.

Spotkania informacyjne dla mieszkańców zainteresowanych BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, podobnie jak analogiczne wydarzenia organizowane w ramach poprzedniej edycji, zostały wysoko ocenione przez ich uczestników – zarówno pod względem merytorycznym, jak i organizacyjnym. Zdaniem nielicznych rozmówców podczas spotkań zabrakło *przykładów wypełnionych formularzy zgłaszania projektów zadań*. Pojedyncze opinie odnosiły się też do potrzeby poprawy kwestii organizacyjnych, takich jak: niskiej jakości ekran do prezentacji, nieodpowiedni czas organizacji spotkania, zbyt nieformalny strój osób prowadzących. **Sugerowane jest zatem uzupełnienie pakietu informacji przekazywanych mieszkańcom o przykłady wypełnionych formularzy zgłaszania projektów zadań lub inne zagadnienia, na bieżąco zgłaszane podczas spotkania przez obecnych uczestników oraz udoskonalenie organizacyjnych aspektów spotkań.**

Stosunkowo niewielka liczba autorów projektów zadań wzięła udział w spotkaniu informacyjnym organizowanym w postaci webinarium. Była to nowa, niestosowana dotąd forma komunikacji, stanowiąca odpowiedź na dynamicznie zmieniające się warunki sanitarne w województwie. Ze względu na trudny do przewidzenia rozwój pandemii COVID-19 **sugerowane jest zatem wypracowanie optymalnych form komunikacji zdalnej z mieszkańcami oraz szerokiej ich promocji. Proponowanym sposobem mogą być streamingi na cieszącym się dużą popularnością fanpage’u BO na portalu społecznościowym.**

W związku z licznymi pytaniami dotyczącymi poszczególnych kwestii regulaminowych, które zgłaszali mieszkańcy podczas konsultacji projektów zadań, sugerowane jest zweryfikowanie sposobu ich komunikowania mieszkańcom. Ze względu na wzmożoną aktywność na fanpage’u Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na portalu społecznościowym w dniach, w których publikowane były nowe treści, proponowanym wzbogaceniem dotychczasowych metod promocji BO może być regularne publikowanie infografik, zawierających wyjaśnienia wątpliwości najczęściej pojawiających się w ramach poprzednich oraz bieżącej edycji BO. **W celu uczynienia wyżej wspomnianej komunikacji optymalną, rekomendowane jest ustalenie rozpowszechnienia wśród zaangażowanych w Budżet Obywatelski mieszkańców województwa wiedzy na temat zasad organizacji przedsięwzięcia na poszczególnych etapach (zgłaszania projektów zadań ich oceny, głosowania i realizacji). Dobrą praktyką wydaje się organizacja sondażu w formie quizu wiedzy o BO. Na podstawie wyników możliwe jest zaplanowanie komunikacji i objaśniania mieszkańcom zasad, które najczęściej są przedmiotem wątpliwości.**

Rekomendacje dotyczące poszczególnych etapów realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

Większość spośród badanych, podobnie jak w poprzedniej edycji, nie deklarowała trudności na etapie **przygotowania projektu zadania**. Choć odsetek osób, które skorzystały z generatora formularzy dostępnego na stronie bo.lodzkie.pl. był stosunkowo wysoki (43%), to nadal, podobnie jak w poprzedniej edycji, dominującą formą przygotowania projektów zadań było wypełnianie formularzy odręcznie lub za pomocą edytorów tekstu. Wśród badanych autorów zadań nadal pojawiają się wątpliwości dotyczące dostępnych w ramach generatora funkcjonalności (np. możliwość powrotu do niewypełnionego formularza). **Rekomendowane jest zatem kontynuowanie promowania tego narzędzia wśród mieszkańców, a także czytelne i przystępne informowanie o sposobie jego obsługi. Wśród badanych pojawiła się również propozycja rozszerzenia generatora o możliwość zakładania przez autorów indywidualnych profili, które umożliwiłyby dostęp do projektów zadań zgłaszanych w ubiegłych latach. Warto jest rozważyć wprowadzenie wspomnianej opcji.**

Uczestnicy badań ewaluacyjnych mieli możliwość wyrażenia opinii dotyczącej **procesu głosowania na projekty zadań** do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok. Podobnie jak w ubiegłej edycji, także w tym roku, jedyną dostępną formą wyrażenia poparcia dla projektów zadań było osobiste oddanie głosu poprzez wrzucenie karty do głosowania do jednej z urn zlokalizowanych w wyznaczonych specjalnie na ten cel punktach do głosowania. W 2020 roku dodatkowo wprowadzono obowiązek elektronicznego generowania kart do głosowania przeznaczonych do druku i podpisania.

Badani mieszkańcy, podobnie jak w poprzednim roku, odnieśli się do ograniczenia dostępnych form głosowania wyłącznie do osobistego. Ta forma uznana została za niekomfortową i ograniczającą dla osób mających trudności z przemieszczaniem się – starszych lub z niepełnosprawnościami. Jednocześnie wprowadzenie generatora kart do głosowania osobistego przyczyniło się u części badanych do dezorientacji w zakresie dostępnych form oddawania głosu. Niektórzy mieszkańcy, korzystający z dostępu do elektronicznego generatora karty do głosowania, spodziewali się możliwości sfinalizowania procesu oddawania głosu również za pośrednictwem Internetu. Dodatkowo krytycznie odniesiono się do rozlokowania punktów do głosowania. Ich koncentracja w jednej miejscowości lub zlokalizowanie w kilku położonych niedaleko od siebie instytucjach (zazwyczaj w stolicy danego powiatu), nie sprzyjały możliwości wzięcia udziału w głosowaniu przez osoby zamieszkujące obrzeża powiatów. **W zakresie głosowania rekomenduje się zatem przywrócenie możliwości oddawania głosów na wybrane zadania w innej niż papierowa formie. Sugerowane jest także bardziej czytelne informowanie o funkcjonalnościach generatora kart do głosowania. Zaleca się także zwiększenie liczby punktów do głosowania osobistego i równomierne rozmieszczenie ich w obrębie każdego**

z powiatów. Możliwość oddania głosu na BO w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania większości mieszkańców województwa może przyczynić się do zwiększenia frekwencji i popularności przedsięwzięcia.

We wnioskach z poszczególnych badań realizowanych w ramach procesu ewaluacji pojawiały się wątpliwości mieszkańców dotyczące zasad **oceny projektów zadań**, np. podczas konsultacji pojawiały się pytania o objaśnienie kolejnego etapu pracy z projektami zadań. **Rekomendowane jest zatem publikowanie w przystępnej i atrakcyjnej formie (np. infografik) informacji na temat przebiegu oceny formalnej i merytorycznej projektów. Informacje powinny zawierać krótki opis branych pod uwagę kryteriów oceny oraz aktualizacje liczby poddanych ocenie projektów. Sugerowanym medium jest strona internetowa BO lub profil na portalu społecznościowym.**

Z analiz deklaracji badanych mieszkańców województwa łódzkiego, dotyczących uczestnictwa w wydarzeniach finansowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” można wnioskować o stosunkowo małym rozpowszechnieniu wiedzy o tych wydarzeniach. **Sugerowane jest zatem szersze promowanie działań realizowanych w ramach wojewódzkiego budżetu partycypacyjnego. W celu precyzyjnego określenia rozpowszechnienia wiedzy o Budżecie Obywatelskim wśród mieszkańców województwa, rekomendowane jest przeprowadzenie szeroko zakrojonego badania sondażowego. Powinno ono umożliwić identyfikację obszarów niewiedzy, wymagających promocji i przybliżenia mieszkańcom.** Większość badanych w ramach ewaluacji osób stwierdziła, że w województwie łódzkim istnieje **potrzeba tworzenia budżetu partycypacyjnego**. **Rekomendowane jest zatem kontynuowanie przedsięwzięcia w kolejnych latach oraz doskonalenie go i dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, przy jednoczesnym poszanowaniu obowiązującego porządku prawnego.**

Bibliografia

- uchwała Nr IV/56/19 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie budżetu obywatelskiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2019 r., poz. 1242)
- uchwała nr 105/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia harmonogramu Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok
- Uchwała nr 106/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie określenia wysokości wydatków budżetu Województwa Łódzkiego przeznaczonych na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” w 2021 roku z podziałem na pule
- uchwała nr 248/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 10 marca 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia harmonogramu budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok
- uchwała nr 335/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 8 kwietnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia harmonogramu budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok
- uchwała nr 658/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia wysokości wydatków budżetu Województwa Łódzkiego przeznaczonych na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” w 2021 roku z podziałem na pule
- uchwała nr 659/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia nowych terminów harmonogramu Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok
- uchwała nr 843/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 25 sierpnia 2020 r. w sprawie przyjęcia ostatecznego wykazu projektów zadań dopuszczonych do głosowania, zgłoszonych w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok
- uchwała nr 1065/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 20 października 2020 r. w sprawie zatwierdzenia listy zadań do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok
- uchwała nr 1094/20 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 29 października 2020 r. w sprawie zatwierdzenia listy uzupełniającej zadań do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok

Źródła

- GUS, Bank Danych Lokalnych: <http://stat.gov.pl/>
- Strona internetowa Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego: <https://bo.lodzkie.pl/>
- strona/profil Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego na portalu społecznościowym Facebook: <https://www.facebook.com/BudzetObywatelskiLodzkie/> oraz raporty statystyk strony za okres: 7.02.2020-23.11.2020

Spis tabel

Tabela 1 Harmonogram realizacji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok	28
Tabela 2 Wyszczególnienie tematów konsultacji w ramach kategorii „Inne kwestie” (n=18).....	52
Tabela 3 Porównanie liczby projektów zadań przed i po przeprowadzeniu etapu oceny w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 r.....	60
Tabela 4 Podsumowanie liczby zadań	60
Tabela 5 Wypowiedzi respondentów dotyczące wskazania wydarzeń, działań i inwestycji realizowanych w ramach poprzednich edycji BO, w których brali oni udział (n=21).....	74

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba wszystkich wypełnionych ankiet podczas spotkań informacyjnych z mieszkańcami w lutym 2020 roku (n=180).....	8
Wykres 2 Liczba uczestników spotkań, którzy wypełnili ankietę w podziale na płeć (n=179) i wiek (n=172)	9
Wykres 3 Miejsce zamieszkania respondentów (n=178)	9
Wykres 4 Charakterystyka respondentów badania autorów zadań wg płci i wieku (n=35)	11
Wykres 5 Charakterystyka respondentów badania wg wielkości miejsca ich zamieszkania (n=35).....	12
Wykres 6 Charakterystyka respondentów wg powiatu zamieszkania (n=35)	12
Wykres 7 Charakterystyka respondentów badania (osób głosujących na projekty zadań) wg płci (n=117)	13
Wykres 8 Charakterystyka respondentów badania (osób głosujących na projekty zadań) wg wieku (n=117)	14
Wykres 9 Charakterystyka respondentów badania (osób głosujących na projekty zadań) wg wielkości miejsca ich zamieszkania (n=117)	14
Wykres 10 Charakterystyka respondentów badania (osób głosujących na projekty zadań) wg powiatu zamieszkania (n=117).....	15
Wykres 11 Odsetek i liczba odpowiedzi osób głosujących na projekty zadań na pytanie: Czy zakres tematyczny projektów zadań, jakie mogą zostać zgłoszone w ramach pul powiatowych (nieinwestycyjnych) w ramach Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” jest Pani/Pana zdaniem odpowiedni? (n=121).....	18
Wykres 12 Odsetek i liczba odpowiedzi osób głosujących na projekty zadań na pytanie: Czy odpowiadały Pani/Panu obowiązujące w tym roku zasady głosowania na projekty zadań w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”? (n=117)	21
Wykres 13 Odsetek i liczba respondentów oczekujących zmian w zasadach głosowania w Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS” (n=31) w podziale na zaproponowane zmiany	22
Wykres 14 Odsetek i liczba respondentów, którzy udzielili w ankiecie odpowiedzi na pytanie: Czy Pani/Pana zdaniem należałoby dokonać jakichś zmian odnoszących się w jakimkolwiek obszarze do aktualnych zasad realizacji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”? (n=117)	23
Wykres 15 Odsetek i liczba respondentów, którzy uważają, że w zasadach realizacji BO należy wprowadzić zmiany, w podziale na poszczególne propozycje (n=17).....	24
Wykres 16 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy autorzy mieli uwagi dotyczące zasad, na których opiera się realizacja Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”? (n=35)	25
Wykres 17 Odsetek i liczba respondentów, wśród osób głosujących na projekty zadań, w podziale na źródła, z których czerpali wiedzę o Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS” (n=143)	30
Wykres 18 Liczba respondentów, którzy wskazali pracowników urzędów lub instytucji samorządowych jako źródło wiedzy o BO, z wyszczególnieniem tych instytucji (n=36)	31
Wykres 19 Informacja o osobach, które lubią profil BO wg płci i wieku (stan na dzień 7. lutego 2020 r.) (n = 1 821).....	35
Wykres 20 Liczba osób, których zaangażowanie odnotowano na stronie Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego między 07.02.2020 r. a 29.10.2020 r.	36
Wykres 21 Liczba i odsetek badanych uczestników spotkania informacyjnego dotyczącego BO na 2021 rok, którzy wzięli udział w analogicznych spotkaniach w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego (n=175)	40
Wykres 22 Odsetek i liczba głosujących mieszkańców, uczestniczących w badaniu ankietą internetową, którzy brali udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych na początku IV edycji Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” (n=139).....	41
Wykres 23 Liczba i odsetek respondentów korzystających z poszczególnych źródeł wiedzy o spotkaniach informacyjnych z mieszkańcami województwa dotyczących BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok (n=180)	42
Wykres 24 Liczba i odsetek uczestników spotkania informacyjnego dla mieszkańców zgadzających się ze stwierdzeniem: „Czas przeznaczony na dzisiejsze spotkanie był wystarczający” (n=180).....	43

Wykres 25 Ocena uczestników w odniesieniu do stwierdzeń dotyczących osoby prowadzącej spotkanie informacyjne (n=180)	43
Wykres 26 Ocena uczestników w odniesieniu do stwierdzeń dotyczących organizacji spotkania informacyjnego (n=180)	44
Wykres 27 Czy autorzy konsultowali z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego projekty przed ich zgłoszeniem? (n=35)	47
Wykres 28 Rodzaje konsultacji wykorzystywanych przez autorów zadań (n=19)	47
Wykres 29 Ocena telefonicznych konsultacji z pracownikami komórek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego bądź jednostek organizacyjnych SWŁ (n=15)	48
Wykres 30 Liczba konsultacji telefonicznych odbytych podczas zgłaszania projektów zadań do BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 r. w odniesieniu do zakresu terytorialnego (n=72)	49
Wykres 31 Liczba konsultacji dotyczących poszczególnych zakresów merytorycznych projektów, których dotyczyły konsultacje (n=72)	50
Wykres 32 Częstość występowania tematów konsultacji telefonicznych (n=72)	51
Wykres 33 Deklaracja trudności w wypełnianiu formularza (n=35)	54
Wykres 34 Sposób wypełnienia formularza zgłaszania projektów zadań (n=37)	54
Wykres 35 Wiedza autorów projektów zadań niekorzystających z generatora o możliwości wypełnienia formularza poprzez generator (n=16)	55
Wykres 36 Potrzeba zmian w generatorze (n=20)	56
Wykres 37 Możliwe sposoby dostarczenia formularza do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (n=35)	56
Wykres 38 Ocena przedłużenia terminu składania projektów zadań (n=35)	58
Wykres 39 Liczba projektów zadań zgłoszonych (n=301) oraz pozytywnie zaopiniowanych (n=232) w poszczególnych pulach powiatowych i w puli wojewódzkiej	59
Wykres 40 Porównanie liczby projektów zadań w ramach I-IV edycji BO	61
Wykres 41 Charakterystyka głosujących w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok pod względem wieku – liczba osób głosujących w podziale na grupy wieku (n=54 942)	62
Wykres 42 Charakterystyka głosujących w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok pod względem płci (n=54 942)	62
Wykres 43 Liczba głosujących na projekty zadań w podziale na pule (n=54 942)	63
Wykres 44 Odsetek i liczba respondentów, wśród osób głosujących na projekty zadań, którzy oddali głos na typy zadań: tylko wojewódzkie, tylko powiatowe oraz wojewódzkie i powiatowe (n=135)	63
Wykres 45 Liczba respondentów, wśród osób głosujących, w podziale na powody oddania głosu wyłącznie na zadania wojewódzkie w odpowiedzi zadane pytanie: „Dlaczego oddał/-a Pani/Pan swój głos wyłącznie na zadanie wojewódzkie?” (n=6)	64
Wykres 46 Liczba respondentów, wśród osób głosujących, w podziale na powody oddania głosu wyłącznie na zadania powiatowe w odpowiedzi zadane pytanie: „Dlaczego oddał/-a Pani/Pan swój głos wyłącznie na zadanie powiatowe?” (n=34)	65
Wykres 47 Liczba zadań przekazanych i nieprzekazanych do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok	66
Wykres 48 Liczba projektów zadań pozytywnie zaopiniowanych przez ZWŁ (n=232) oraz przekazanych do realizacji (n=101) w poszczególnych pulach powiatowych i w puli wojewódzkiej	67
Wykres 49 Czy autorzy zgłaszali projekty zadań do realizacji w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego? (n = 35)	69
Wykres 50. Czy co najmniej jedna ze zgłoszonych przez danego autora propozycji zadań w poprzednich edycjach BO została zakwalifikowana do etapu głosowania mieszkańców? (n=16)	69

Wykres 51. Czy co najmniej jedna ze zgłoszonych przez danego autora propozycji zadań w poprzednich edycjach BO została zakwalifikowana do etapu realizacji? (n=14)	69
Wykres 52 Zgłoszenie projektu zadania do Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego na rok 2018, 2019 lub 2020 (n = 143)	70
Wykres 53 Zgłoszenie projektu zadania do Budżetu Obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok przez respondentów głosujących w ramach BO 2021 (n=126)	71
Wykres 54 Podsumowanie odpowiedzi na pytanie: „Dlaczego w tym roku nie zdecydował/-a się Pani/Pan na zgłoszenie propozycji zadania do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS”?” – odsetek i liczba respondentów (n=106)	72
Wykres 55 Odsetek i liczba respondentów, wśród osób głosujących w Budżecie Obywatelskim „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok, którzy brali udział w głosowaniu na zadania w ramach poprzednich edycji BO Województwa Łódzkiego (n=131)	73
Wykres 56 Odsetek i liczba respondentów, którzy korzystali z jakichkolwiek wydarzeń, działań lub inwestycji realizowanych w ramach poprzednich edycji BO, które realizowane były w latach ubiegłych lub w tym roku (n=130)	74
Wykres 57 Przyczyny niekorzystania z wydarzeń, działań lub inwestycji realizowanych w ramach poprzednich lub bieżącej edycji BO Województwa Łódzkiego przez respondentów głosujących na wybrane zadania w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok (n=57)	76
Wykres 58 Potrzeba realizacji BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” (n=180)	77

Spis rysunków

Rysunek 1 Rozmieszczenie punktów do głosowania w ramach BO 2021	20
Rysunek 2 Rozkład przestrzenny spotkań informacyjnych dla mieszkańców województwa łódzkiego	27
Rysunek 3 Zrzuty ekranu z fanpage’a BO WŁ z dni 7.02. (po lewej na górze), 9.02. (po lewej na dole), 11.02. (po prawej) 2020 r.	37
Rysunek 4 Zrzuty ekranu z fanpage’a BO WŁ przedstawiające posty z 7.09. (po lewej) i 20.10. (po prawej) 2020 r.	38
Rysunek 5 Zrzut ekranu z fanpage BO WŁ przedstawiający post z 29.10.2020 r.	39
Rysunek 6 Liczba zadań przekazanych do realizacji w ramach BO „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2021 rok (n=101)	68

